

SAVUKOSKI, SOKLIN KAIVOSALUEEN ARKEOLOGINEN INVENTOINTI

Miikka Tallavaara & Meri Varonen 2008

MUSEOVIRASTO
Arkeologian osasto

Sisällys

Johdanto	1
Inventointialue ja aikaisempi tutkimus	2
Inventoinnin tulokset	5
Soklin kaivoshankkeen vaikutus alueen muinaisjäänöksiin	9
Lähteet	12
Kohdekuvaukset (Mj-rekisteritunnuksen mukaisessa järjestyksessä)	13
Negatiiviluettelo	103
Digitaalisten valokuvien luettelo	106
Löytöluettelo	108

Tiivistelmä

Savukoski
Soklin kaivosalueen arkeologinen inventointi 23.7.–12.8.2008
Museovirasto, arkeologian osasto
Inventoiijat FM Miikka Tallavaara & FM Meri Varonen

Soklin alueella inventoitiin muinaisjäänöksiä vireillä olevan kaivoshankkeen vuoksi. Alueella on aikaisemmin inventoitu vuosina 1988 ja 1989 ja näiden inventointien johdosta kaivoksen vaikutusalueelta tunnettiin kahdeksan muinaisjäänöstä sekä joitakin irtolöytökohteita. Vuonna 2008 inventoitiin varsinaista kaivosaluetta, vaihtoehtoisia rikastushiekan läjitysalueita sekä muita kaivostoimintaan liittyviä alueita. Inventoinnissa tarkastettiin kaikkiaan 29 arkeologista kohdetta. Näistä kymmenen on entuudestaan tuntematonta kiinteää muinaisjäänöstä. Lisäksi kolme aiemmin löytynyttä irtolöytöpaikkaa paljastui kiinteiksi muinaisjäänöksiksi.

10.8.2009 10:16 2.12.2009

Johdanto

Inventointi liittyy suunnitteilla olevaan Soklin kaivoshankkeeseen ja sen tulosten perusteella on tarkoitus arvioida kaivoksen vaikutusta alueen muinaisjäännöksiin. Alueella on inventoitu edellisen ker-
ran vuosina 1988 ja 1989, silloinkin kaivoshankkeeseen liittyen. Tuolloin hanke ei kuitenkaan edennyt ja alueen muinaisjäännökset jäivät periaatteessa rauhaan.

Vuosien 1988 ja 1989 inventoinneissa alueelta löydettiin 8 kiinteää muinaisjäännöstä ja 6 löytöpaikaksi määriteltyä kohdetta, joista jälkimmäiset eivät aikaisemmin olleet päätyneet Museoviraston ylläpitämään muinaisjäännösrekisteriin. Vuoden 2008 inventoinnissa näiden kohteiden kuntoa ja laajuutta pyrittiin arvioimaan, minkä lisäksi alueelta etsittiin entuudestaan tuntemattomia muinaisjäännöskohteita.

Inventoinnin kenttätyövaihe toteutettiin 23.7.-12.8.2008 ja siitä vastasivat FM Miikka Tallavaara ja FM Meri Varonen Museovirastosta. Ensin mainittu vastasi myös raportin laadinnasta. Yhtenä päivänä inventointiin yhdessä Metsähallituksen Pirjo Rautiaisen kanssa, joka suoritti alueella Natura 2000 -suojelualueiden arkeologista inventointia. Inventointiolosuhteet kentällä olivat pääasiassa hyvät vaikka saateisiakin päiviä mahtui joukkoon. Käytettävissä oli maastoauto, josta olikin hyötyä, sillä joillain alueilla tiet olivat huonokuntoisia ja kävelymatkat olisivat venyneet kohtuuttoman pitkiksi.

Kohteiden laajuutta arvioitiin kaivamalla lapiolla maastoon pieniä koekuoppia (n. 30 x 30 cm), jotta mahdolliset löydöt tai muut asuinpaikasta kertovat havainnot tulisivat esiin. Kuoppien maa seulottiin lähestulkoon aina joko 5 tai 3 mm silmäkoon seulalla. Koekuoppia kaivettiin myös uusien kohteiden löytämiseksi. Kaikkiaan inventoinnin aikana kaivettiin n. 180 koekuoppaa. Kahden inventoijan ansiosta näinkin laaja koekuopitus oli mahdollista – yksinäinen inventoija ei varmasti olisi pystynyt samanlaiseen tarkkuuteen. Silti on huomattava, ettei pienten koekuoppien perusteella saatava kuva asuinpaikan laajuudesta ole välttämättä todenmukainen, varsinkin kun inventoinnin yhteydessä yksittäiselle kohteelle kaivettavien kuoppien määrä on hyvin rajallinen. Uuden kohteen löytymiseen koekuoppien perusteella liittyy myös erittäin suuri epävarmuus. On hyvin mahdollista, että muutamat pienet asuinpaikalle kaivetut koekuopat jäävät tyhjiksi, etenkin jos asuinpaikan löytötiheys on pieni. Useilta muinaisjäännöskohteilta piirrettiin myös yleiskartta, johon koekuoppienkin (ainakin löydöllisten) kohdat merkittiin. Kartoituksessa etäisyydet mitattiin ”jalkamitalalla” ja suunnat käsisuuntakehällä.

Koska tutkimusalue on laaja (n. 280 km²) ja aikaa inventointiin oli suhteellisen vähän, inventoinnissa oli keskityttävä maastollisesti kaikkein lupaavimpiin alueisiin ja alueisiin, joille 20.2.2008 päivätyssä YVA-ohjelmassa maankäyttöä oli suunniteltu. Maastossa tarkastettiin yhteensä n. 8 km² laajuinen alue (3 % koko alueen pinta-alasta). Suurin osa kaivoksen vaikutusalueesta jäi siten tämänkertaisen inventoinnin ulkopuolelle.

Inventoinnin kokonaisbudjetti esi-, maasto- ja jälkitöineen oli yhteensä 13 564 €. Kustannuksista vastasi kokonaisuudessaan Pöyry Environment Oy.

Helsingissä 5.12.2008

Miikka Tallavaara

Meri Varonen

Inventointialue ja aikaisempi tutkimus

Soklin kaivosalue sijaitsee Savukosken kunnan koillisosassa lähellä Venäjän rajaa Urho Kekkosen kansallispuiston ja Värriön luonnonpuiston tuntumassa. Kaivoksen vaikutusalue on suurimmaksi osaksi asumaton erämaata. Tulppiossa on kuitenkin Tulppion majat -niminen matkailukeskus, joka palvelee alueen virkistyskalastajia ja muita luonnossa liikkuja. Lisäksi alueella on joitakin vapaa-ajan asuntoja. Alueen keskeisin vesistö on Venäjällä Jäämeren vesistöalueeseen liittyvä Nuortijoki latvavesineen ja sivujokineen, joista tärkeimpiä ovat Sotajoki ja Tulppiojoki. Alue liittyy myös Kemijoen vesistöön lounaassa virtaavan Vouhtujoen kautta. Maaperä on kaivoksen vaikutusalueella pääosin moreenia, mutta esihistoriallisen asutuksen kannalta kiinnostavia hiekka- ja sora-alueita esiintyy myös melko runsaasti. Merkittävin harju kulkee kaakko-luode suunnassa Ainijärveltä Pierkuliharju -nimisenä, muutuen ennen Soklin karbonaattialuetta Kaulusharju -nimiseksi. Harju jatkuu edelleen karbonaattialueen läpi luoteeseen. Karbonaattialueen muinaisjäännökset sijaitsevat tällä harjumuodostumalla ja sen reuna-alueilla. Alueen toinen, jonkin verran vaatimattomampi harju kulkee samansuuntaisena hieman etelämpänä.

Vuoden 2008 inventoinnin suunnittelun pohjana käytettiin 20.2.2008 päivätyssä kaivoshankkeen YVA-ohjelmassa esitellyn hankevaihtoehdo 2 mukaista maankäyttösuunnitelmaa (Pöyry Environment 2008: liite 1a). Lisäksi huomioitiin inventoinnin suunnitteluvaiheessa esiin tuotu rikastehiekan koillinen läjitysaluevaihtoehto. Nämä suunnitelmat huomioiden tutkimusalueen kooksi muodostui n. 280 km². Varsinaisen Soklissa sijaitsevan malmion lisäksi tutkimusalueeseen kuuluu mm. rikastehiekan läjitysalueita, selkeytsalaiden alueet, rikastamoiden paikat jne. Näiden keskeisten maankäyttöalueiden sisällä entuudestaan tuntemattomien muinaisjäännösten etsintä kohdistettiin siten, että tarkastettaviksi valittiin muinaisjäännösten löytymisen kannalta lupaavimmat alueet (kartta 1).

Kuten johdannossa todettiin, vain hyvin pieni osa kaivoksen vaikutusalueen pinta-alasta inventoitiin vuonna 2008. On kuitenkin huomattava, että esimerkiksi pinta-alaltaan suuret läjitysalueet sijoittuvat suurimmaksi osaksi soille (Jänesaapa, Sokliaapa), jotka ovat arkeologisesti epäkiinnostavia tai ainakin hyvin hankalasti tutkittavia.

Inventoinnin kenttävaiheen jälkeen kaivoksen maankäyttösuunnitelmiin on tullut jonkin verran muutoksia, joita ei inventoitaessa luonnollisesti pystytty ennakoimaan. Tärkeimmät muutokset ovat rikastehiekan läjitysaluevaihtoehto 1.2 siihen liittyvine selkeytsalueineen, koilliseen rikastehiekan läjitysaluevaihtoehtoon (vaihtoehto 2) liittyvä laajennusvaraus ja selkeytsalue sekä malmioalueen länsi- ja kaakkoispuolella olevat maanlajitysalueet. Toteutuessaan nämä uudet suunnitelmat voivat vaikuttaa alueen muinaisjäännöksiin ja tämä mahdollinen vaikutus tulisi arvioida maastossa.

Aikaisemmin kaivoksen vaikutusalueella on tehty arkeologista inventointia vuosina 1988 ja 1989 Jarmo Kankaanpään toimesta (Kankaanpää 1988, 1989). Tuolloin kaivosalueen inventointi oli vain osa laajempaa tutkimusta, jossa selvitettiin Soklista Kemiin vievän rikasteputkilinjan vaikutusta muinaisjäännöksiin. Erityisesti vuoden 1988 inventointi keskittyi putkilinjan inventointiin, vaikka itse kaivosalueellakin inventoitiin jonkin aikaa. Vuonna 1989 kaivoksen vaikutusalueella inventoitiin seitsemän viikon kokonaisajasta neljä viikkoa.

Näiden inventointien jälkeen kaivoksen vaikutusalueella ei ole inventoitu ennen vuotta 2008, jolloin samaan aikaan Museoviraston suorittaman kaivoksen vaikutusalueen inventoinnin kanssa Metsähalli-

tuksen luontopalveluiden kulttuuriperinnön erikoissuunnittelija Pirjo Rautiainen inventoi Natura 2000 -verkostoon kuuluvien alueiden (Yli-Nuortti, Ainijärven lehdot, Törmäoja) muinaisjäännöksiä.

Lisäksi on mainittava alueeseen liittyvä kansanperinne, jossa annetaan vihjeitä myös mahdollisista muinaisjäännöskohteista. Vuonna 1886 Suur-Sodankylän alueella liikkunut G. A. Andersson on nimittäin tallettanut Savukoskelta tiedon, jonka mukaan Kyörtesselässä, harjujen välisessä kurussa suojassa vihavenäläisten hyökkäyksiltä olisi ollut lapinkylä (Andersson 1914: 25). Jos tällainen lapinkylä on oikeasti ollut olemassa, se on ehkä sijainnut Kyörtesnotkon tai Kyörteslammen alueella, josta nykyään kulkee tie Ainijärven rajavartioasemalle. Tämä alue on aivan kaivoksen vaikutusalueen reunalla, jääden kuitenkin juuri sen ulkopuolelle.

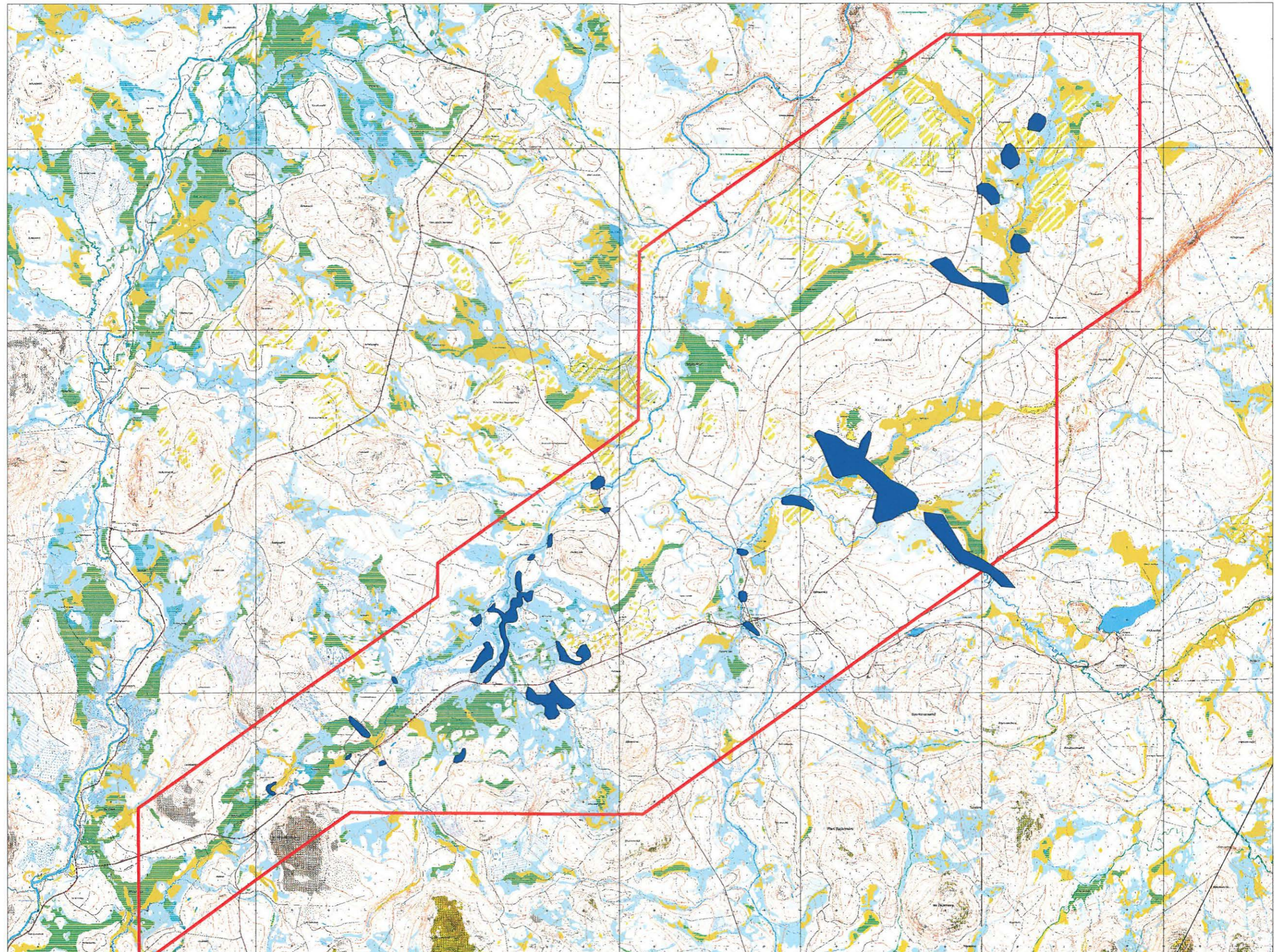
Andersson mainitsee myös Sotajokeen ja Sotataipaleeseen liittyvää perimätietoa (1914: 19-20). Vouhtujoki, Sotataival ja Sotajoki ovat muodostaneet tärkeän kulkureitin idän ja lännen välillä yhdistäen Itämereen laskevan Kemijoen ja Jäämereen laskevan Nuortti – Tuulomajoen. Reittiä ovat käyttäneet myös kummastakin suunnasta tulleet sotajoukot, mistä Sotataival ja Sotajoki olisivat Anderssonin mukaan saaneet nimensäkin.

Kartta 1. Inventoinnissa tarkastetut alueet MK 1:100 000
Savukoski, Soklin kaivosalueen inventointi
Miikka Tallavaara & Meri Varonen 2008

● tarkastettu alue

— kaivoksen vaikutusalueen raja

Inventoinnin tulokset

Kaiken kaikkiaan Soklin kaivosalueen inventoinnissa tarkastettiin 29 arkeologista kohdetta. Näistä 20 on kiinteitä muinaisjäännöksiä, 5 kvartsien löytöpaikkoja ja 4 mahdollisia muinaisjäännöksiä (taulukot 1-3, kartta 2). Kaivoksen vaikutusalueelle jää lisäksi kolme kohdetta: Korvahauta, Vitta-Apajanlehto ja Hotikaisenmaa, joilla ei vuoden 2008 inventoinnin yhteydessä käyty, sillä senhetkisen tiedon perusteella kohteet eivät olleet uhattuna. Myöskään nykyisissä suunnitelmissa kohteille ei varsinaisesti ole suunnitteilla maankäyttöä.

Taulukko 1. Soklin kaivoksen vaikutusalueen kiinteät muinaisjäännökset. Vahvennettuna vuoden 2008 inventoinnissa löydetty kohteet, sekä kohteet joiden status muuttui inventoinnin tulosten perusteella.

Mj-tunnus	Kohdenimi	Ajoitus	Tyyppi	Alatyyppi	P-koord.	I-koord.	Z-ala
742010021	Malmio 1	kivikautinen	asuinpaikat	ei määritelty	7526261	3596618	225
742010022	Malmio 2	ajoittamaton	työ- ja valmistuspaikat	pyyntikuopat	7526233	3596706	230
742010023	Malmio 3	kivikautinen	asuinpaikat	ei määritelty	7526265	3596355	225
742010025	Talonmaa 1	ajoittamaton	työ- ja valmistuspaikat	pyyntikuopat	7523922	3593413	215
742010026	Talonmaa 2	historiallinen	asuinpaikat	kodanpohjat	7523884	3593331	210
742010027	Korvahauta	ajoittamaton	työ- ja valmistuspaikat	pyyntikuopat	7525102	3591908	210
742010043	Kaulusmukka	kivikautinen	asuinpaikat	ei määritelty	7525283	3598111	230
742010044	Kaulusmaa	ajoittamaton	työ- ja valmistuspaikat	pyyntikuopat	7525369	3597865	230
742010045	Vitta-Apajanlehto	historiallinen	asuinpaikat	kodanpohjat	7531198	3591051	207,5
1000012692	Malmio 5	kivi- ja/tai pronssikautinen	asuinpaikat	ei määritelty	7526176	3596463	220
1000012693	Malmio 6	kivi- ja/tai pronssikautinen	asuinpaikat	ei määritelty	7525978	3596661	216
1000012694	Kaulusmukka 2	kivi- ja/tai pronssikautinen	asuinpaikat	ei määritelty	7525178	3597956	220
1000012695	Kaulusmukka 3	kivi- ja/tai pronssikautinen	asuinpaikat	ei määritelty	7525123	3597876	220
1000012696	Rouoivan porokämpä	kivi- ja/tai pronssikautinen	asuinpaikat	ei määritelty	7532277	3601010	247
1000012697	Sokliaavan aita	kivi- ja/tai pronssikautinen	asuinpaikat	ei määritelty	7532532	3601021	247
1000012698	Sotataival	kivi- ja/tai pronssikautinen	asuinpaikat	ei määritelty	7518242	3582525	220
1000012699	Rannimmainen Sotajoensuunvaara	kivi- ja/tai pronssikautinen	asuinpaikat	ei määritelty	7525876	3589439	220
1000012700	Vouhtunaapa	kivi- ja/tai pronssikautinen	asuinpaikat	ei määritelty	7517214	3580529	215,5
1000012701	Ponninpalo	ei määritelty	työ- ja valmistuspaikat	pyyntikuopat	7522115	3587047	217
1000012710	Sotataipaleen talonpaikka	historiallinen	asuinpaikat	talonpohjat	7517367	3580356	220
1000012711	Tulppion talonpaikka	historiallinen	asuinpaikat	talonpohjat	7522599	3593398	215
1000012712	Polkulehdon kämpänraunio	historiallinen	asuinpaikat	talonpohjat	7521217	3588384	230

Taulukko 2. Soklin kaivoksen vaikutusalueen irtolöytöpaikat. Vahvennettuna vuoden 2008 inventoinnissa löydetty kohteet.

Mj-tunnus	Kohdenimi	Ajoitus	Tyyppi	Alatyyppi	Laji	P-koord.	I-koord.	Z-ala
1000012702	Ponnipalo 2	kivi- ja/tai pronssikautinen	löytöpaikat	ei määritely	irtolöytö	7522279	3586430	215
1000012703	Malmio 4	kivi- ja/tai pronssikautinen	löytöpaikat	ei määritely	irtolöytö	7525950	3597130	220
1000012704	Malmio 7	kivi- ja/tai pronssikautinen	löytöpaikat	ei määritely	irtolöytö	7526133	3596219	215
1000012705	Marjavaara	kivi- ja/tai pronssikautinen	löytöpaikat	ei määritely	irtolöytö	7524920	3589600	220
1000012713	Tulppio, Sorakuoppa	kivi- ja/tai pronssikautinen	löytöpaikat	ei määritely	irtolöytö	7521920	3593520	215

Taulukko 3. Soklin kaivoksen vaikutusalueen mahdolliset muinaisjäännökset. Kaikki kohteet on löydetty vuoden 2008 inventoinnissa.

Mj-tunnus	Kohdenimi	Ajoitus	Tyyppi	Alatyyppi	P-koord.	I-koord.	Z-ala
1000012706	Sauskommelmaharju	ei määritely	työ- ja valmistuspaikat	pyyntikuopat	7518809	3583046	225
1000012707	Sauskommelmaoja	ei määritely	työ- ja valmistuspaikat	pyyntikuopat	7520334	3583811	225
1000012708	Malmio 8	ei määritely	työ- ja valmistuspaikat	pyyntikuopat	7525885	3596898	220
1000012709	Kaulusharju	ei määritely	työ- ja valmistuspaikat	pyyntikuopat	7524485	3598850	225
1000012995	Hotikaisenmaa	ei määritely	asuinpaikat	lapinkentät	7526360	3590420	-

Suurin osa tarkastetuista arkeologisista kohteista on toistaiseksi ajoitettavissa vain hyvin väljästi kivi- ja/tai varhaismetallikautisiksi, mikä tällä alueella tarkoittaa todennäköisimmin aikaväliä 7000 eKr. – 500 eKr. Täsmällisempää ikäystä on tällä hetkellä mahdoton antaa, koska kohteilta saatujen löytöjen joukossa ei ollut ajoituksen mahdollistavia esinetyyppejä. Joiltakin kohteilta löydettiin kuitenkin myös palaneita riistaeläinten luita, joita on mahdollista ajoittaa radiohiilimenetelmällä.

Palaneiden luiden lisäksi kohteilta löydettiin kvartsista valmistettujen työkalujen, kuten kaapimien ja veitsien, teriä sekä tällaisia valmistettaessa syntynyttä jätettä eli iskoksia ja ytimiä. Kohteilta Malmio 5 ja Malmio 6 löydettiin lisäksi piikivisiä artefakteja. Malmio 5 -kohteelta löydettyjen piikivi-iskosten raaka-aine näyttää nk. hiilikautiselta piikiveltä, jonka lähimmät esiintymät sijaitsevat Vienanmeren kaakkoisrannalla. Löydöt voivatkin viitata alueella liikkuneiden ihmisten kauppasuhteista idän suuntaan. Ilman tarkempia geokemiallisia tutkimuksia raaka-aineen alkuperää ei kuitenkaan voi varmuudella sanoa. Malmio 6 kohteelta löydetty piikiviset työkalut ja iskokset sitä vastoin eivät näytä hiilikautiselta piikiveltä, vaan vaikuttavat pikemminkin joltain paikalliselta kivilajilta kuten jaspikselta, jota tiedetään käytetyn Pohjois-Suomessa esihistoriallisella ajalla. Malmio 5 -kohteelta löydettiin myös punamultahippuja, jotka voivat liittyä paikalla suoritettuihin uskonnollisiin rituaaleihin.

Esihistoriallisten kohteiden lisäksi inventoinnissa tarkastettiin neljä historialliselle ajalle ajoittuvaa kohdetta. Näistä kolme – Tulppion talonpaikka, Polkulehdon kämpänraunio ja Sotataipaleen talon-

paikka – liittyvät vuosina 1913-1916 toimineeseen Nuortin konesavottaan. Tulppion ja Sotataipaleen talonpaikoilla voi tosin olla tätä varhaisempikin historia. Neljäs kohde, Talonmaa 2, löydettiin vuoden 1988 inventoinnissa. Se on luokiteltu kodanpohjaksi, mutta vuoden 2008 havaintojen perusteella kohteen luonteen määrittely vaatisi tarkemmat tutkimukset.

Inventoinnissa tarkastettiin myös kohteita, joita ei voida ilman kaivaustutkimuksia ajoittaa. Tällaisia ovat pyyntikuoppakohteet Malmio 2, Talonmaa 1, Ponninpalo ja Kaulusmaa. Näistä eritoten viimeksi mainittu, 11 kuoppaa käsittävä kohde mielenkiintoinen. Savukoskelta tunnetaan ainoastaan kaksi muuta pyyntikuoppakohdetta, joissa kuoppia on vähintään yhtä monta. Näistä toisessa, UKK-puiston alueella sijaitsevassa Auhtijoen kohteessa kuoppia on jopa 25 kappaletta. Savukosken kunnan alueella pyyntikuoppakohteilla kuoppia on tyypillisesti kaksi.

Inventoinnin aikana tarkastettiin lisäksi tarkemmin ajoittamattomia mahdollisia muinaisjäännöksiä, jotka nekin ovat kaikki kuoppajäännöksiä. Nämä voivat olla myös luonnon muodostumia, mutta niiden kunnollinen määrittely vaatii seikkaperäisempiä tutkimuksia.

Arkeologiset kohteet sijaitsevat melko tasaisesti koko tutkitulla alueella. Varsinaisella kaivosalueella, Soklin kaivoskylän ja Loitsana -nimisen lammen ympäristössä, on kuitenkin yksi selkeä kohderyvä. Osittain tämä varmasti johtuu tutkimuksen keskittymisestä tällä alueelle, mutta myös alueen ympäristö on voinut houkutella ihmisiä – sijaitsevathan nämä asuinpaikat ja pyyntikuoppajärjestelmä tutkimusalueen merkittävimmällä harjulla. Esihistorialliset metsästäjä-keräilijät nimittäin usein asettuivat asumaan kuiville hiekkaharjuille.

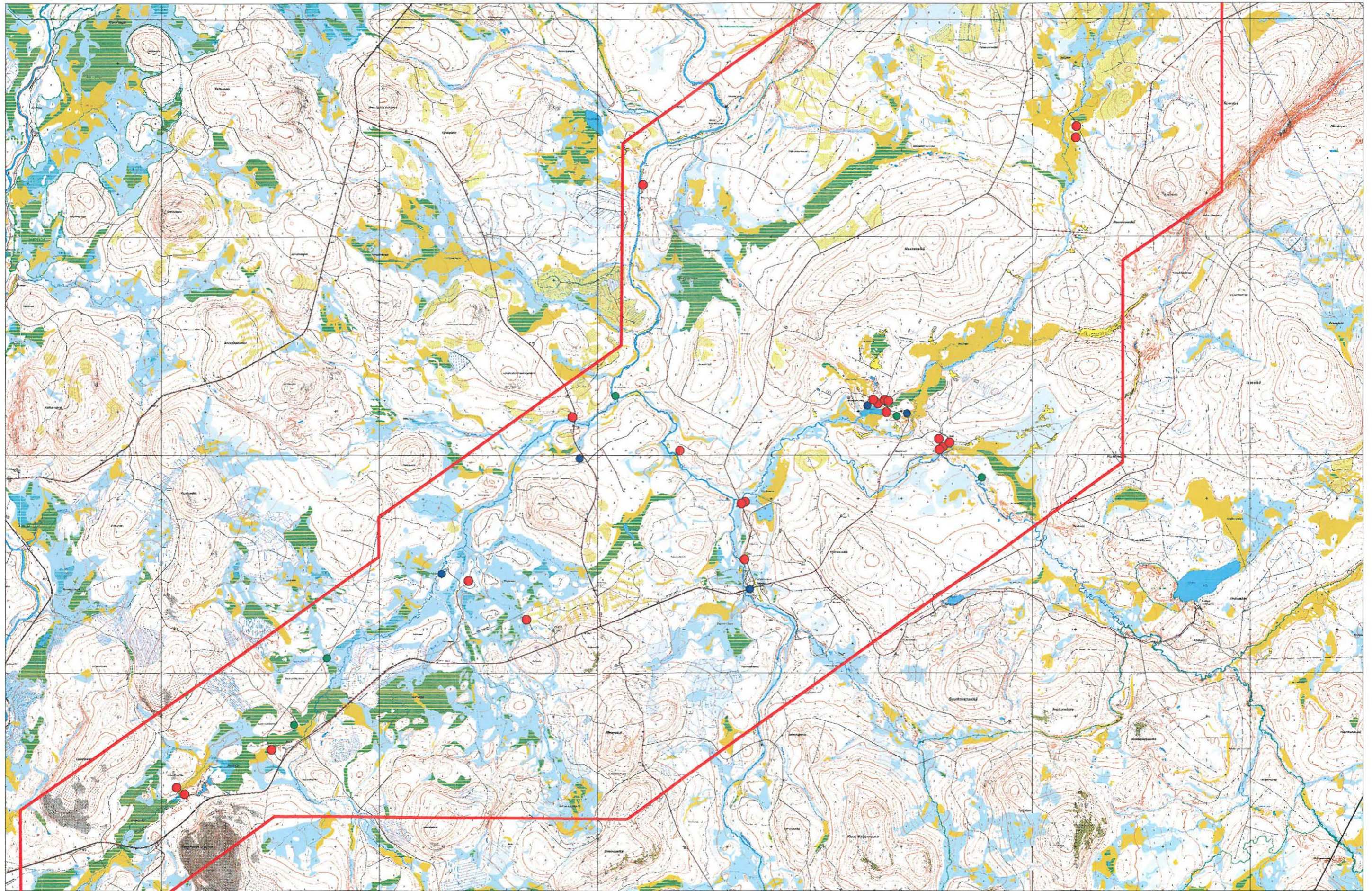
Eräs mielenkiintoinen tutkimusalueen esihistoriallisten asuinpaikkojen sijaintiin liittyvä seikka on se, useat niistä sijaitsevat nykyään suon reunalla, suosta kohoavan enemmän tai vähemmän selvän törmän päällä. Selvästi muita pohjoisempina olevia Rouoivan porokämpä ja Sokliaavan aita -kohteita lukuun ottamatta kaikki esihistorialliset asuinpaikat sijaitsevat vieläpä 220 metrin korkeuskäyrän tuntumassa. Tämä saattaa viitata siihen, että asuinpaikkojen käyttöaikana soiden tilalla on ollut vesistöjä.

Tutkimusalueen nykyisestä syrjäisestä sijainnista huolimatta jotkin esihistorialliset asuinpaikat osoittautuivat suhteellisen laaja-alaisiksi. Inventointiin lähdettäessä jonkinlaisena lähtöoletuksena nimittäin oli, että kohteet, jos niitä ylipäänsä lisää löytyisi, olisivat pienialaisia ja kertoisivat siten vain lyhytaikaisesta oleskelusta alueella. Erityisesti kohteiden Malmio 5, Sotataival ja Vouhtunaapa löytöalueen laajuus ja löytöjen määrä viittaavat kuitenkin siihen, että asuinpaikkoja on käyttänyt metsästyseuruetta suurempi ryhmä ja todennäköisesti pidempiä aikoja kerrallaan. Myös Rouoivan porokämpä -kohde on melko laaja-alainen, joskin löytöjen levinnän perusteella melko pesäkkeinen.

● kiinteä muinaisjäännös
● irtolöytöpaikka

● mahdollinen muinaisjäännös
— kaivoksen vaikutusalueen raja

Soklin kaivoshankkeen vaikutus alueen muinaisjäännöksiin

Kaivokseen liittyvä maankäyttö, oli pa kyse sitten itse louhoksesta, läjitysalueista, selkeytysaltaista tai teollisuus- ja asuinkiinteistöistä, tuhoaa vääjäämättä kohdalle sattuvat muinaisjäännökset. Ennen tuhoutumista muinaisjäännökset onkin tutkittava riittävän laajoin kaivauksin, jotta niiden sisältämä ainekertainen informaatio saadaan talteen ja arkeologisen tutkimuksen käyttöön. Vaikka itse muinaisjäännöksen kohta sattuisikin jäämään koskemattomana maankäyttöalueen sisälle tai reunalla, sen kulttuurihistorialliset arvot menetetään joka tapauksessa. Tällaisessakin tilanteessa muinaisjäännös on syytä tutkia.

Soklin kaivoksen toteutuessa on selvää, että malmin louhinta-alueella sijaitsevat kohteet Malmio 1-8 tulevat tuhoutumaan. Jo tämän hetkisten tietojen perusteella kohteet Malmio 2, Malmio 5 ja Malmio 6 on tutkittava kokonaisuudessaan kaivaustutkimuksin. Kohteilla Malmio 1, Malmio 3, Malmio 4, Malmio 7 ja Malmio 8 on syytä järjestää koekaivaukset, jotta niiden luonne ja laajuus saataisiin selville. Koekaivausten perusteella voidaan päättää jatkotutkimusten tarpeesta näillä kohteilla.

Myös kohteet Kaulusmaa, Kaulusmukka, Kaulusmukka 2 ja Kaulusmukka 3 jäävät karbonaattialueen sisäpuolelle ja on perusteltua olettaa niiden tuhoutuvan kaivostoiminnan seurauksena. Niinpä nämäkin kohteet on tutkittava kokonaisuudessaan.

Kohteet Talonmaa 1 ja Talonmaa 2 puolestaan sijaitsevat raakavedenottoaltaan ja pumppaamon sekä varaläjitysalueen kohdalla, joten kaivoksen toteutuessa ne tulevat tuhoutumaan. Sen vuoksi ainakin Talonmaa 1:n varma pyyntikuoppa on tutkittava kokonaisuudessaan. Talonmaa 2:lla on syytä järjestää koekaivaukset kohteen luonteen selvittämiseksi ja päättää vasta sitten tarvittavista jatkotoimenpiteistä.

Tulppioon suunnitellun asuntoalueen kohdalta löydettiin vuoden 1988 inventoinnissa joitakin epämääräiseksi määriteltyjä kvartsilöytöjä. Vuonna 2008 paikalla ei tehty havaintoja esihistoriallisesta asuinpaikasta. Tällä Tulppio, Sorakuoppa -kohteella on ehkä kuitenkin syytä järjestää koekaivaukset, jotta paikan luonne saadaan selville.

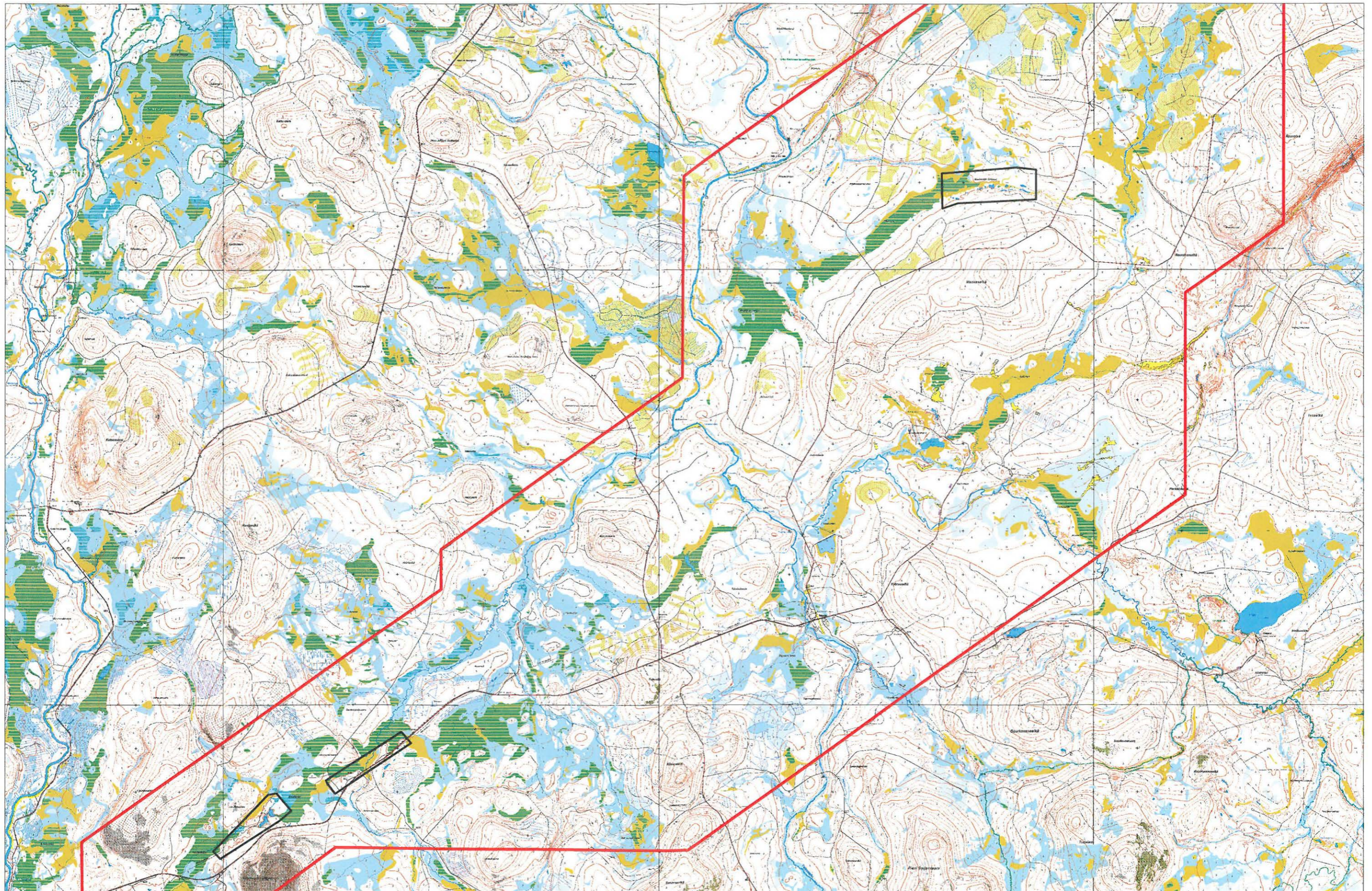
Muiden tutkimusalueen arkeologisten muinaisjäännösten säilymiseen vaikuttaa valittava rikastehiekan läjitysalue siihen liittyvine laajennusvarauksineen ja selkeytysaltaineen. Vaihtoehdon 1.1 toteutuessa kohteet Ponninpalo, Ponninpalo 2, Sauskommelmaoja, Polkulehdon kämpänraunio sekä todennäköisesti myös Sauskommelmaharju tulevat tuhoutumaan. Näistä kokonaisuudessaan on tutkittava ainakin pyyntikuoppakohde Ponninpalo. Kohteilla Ponninpalo 2, Sauskommelmaoja sekä Sauskommelmaharju on syytä järjestää koekaivaukset kohteiden luonteen selvittämiseksi, minkä jälkeen on mahdollista päättää jatkotutkimustarpeesta. Tämä läjitysaluevaihtoehto voi vaikuttaa myös kohteiden Sotataival ja Vouhtunaapa säilymiseen, joten nämäkin voi olla syytä tutkia kaivauksin. Vähintäänkin on varmistettava, että kohteet säilyvät ehjinä.

Mikäli taas rikastehiekan läjitysaluevaihtoehto 1.2 toteutuu, kohteet Sotataival ja Vouhtunaapa tuhoutuvat, joten ne on ehdottomasti tutkittava kokonaisuudessaan kaivauksin. Vaihtoehto 2 puolestaan merkitsee kohteiden Rouoivan porokämpä ja Sokliaavan aita tuhoutumista. Mikäli tämä vaihtoehto toteutuu, nämä kaksi kohdetta on ehdottomasti tutkittava kokonaisuudessaan.

 inventointia vaativa alue

 kaivoksen vaikutusalueen raja

Yllä on esitetty tämänhetkiseen tietoon perustuva käsitys Soklin kaivoshankkeen vaikutuksista alueen muinaisjäännöksiin sekä muinaismuistolain edellyttämät toimenpiteet. Kuten aikaisemmin todettiin, inventoinnin jälkeen kaivoshankkeen suunnitelmiin on tullut joitain muutoksia, jotka voivat vaikuttaa alueen muinaisjäännöksiin, mutta joita ei pystytty huomioimaan inventointia toteutettaessa. Tämän vuoksi joillakin alueilla on syytä suorittaa täydentäviä inventointeja. Nämä alueet on merkitty karttaan 3.

Soklin kaivoshankkeen toteutuessa hankkeen alta pelastettavan arkeologisen materiaalin avulla voidaan myös vastata alueen asutushistoriaa koskeviin kysymyksiin. Eräs mielenkiintoinen kysymys liittyy ihmisasutuksen alkuun. Savukosken koillisosat ovat jo melko varhain olleet jäästä vapaata aluetta, eikä Itämeri missään vaiheessa jääkauden jälkeen yltänyt sinne asti. Niinpä alueelta on periaatteessa mahdollista löytää merkkejä hyvinkin varhaisesta jääkauden jälkeisestä pioneeriasutuksesta. Edellisessä luvussa esitetty mahdollisuus, että osa asuinpaikoista olisi muinoin sijainnut vesistöjen äärellä, voisi viitata näiden asuinpaikkojen vanhaan ikään. Tosin tätä on mahdoton käyttää perusteena ennen kuin alueen vesistöhistoria tunnetaan. Parhaiten kohteiden ikääminen kuitenkin onnistuu kaivauksissa mahdollisesti löydettäviä liesihiiliä tai palanutta luuta ajoittamalla.

Toinen kiinnostava kysymys liittyy siihen, minkä tyyppistä asutusta alueen esihistorialliset asuinpaikat edustavat: Onko nykyään hyvin syrjäiseltä vaikuttava alue ollut sitä jo menneisyydessä, jolloin asuinpaikat olisivat lyhytaikaisia pyyntileirejä metsästäjä-keräilijäyhteisöjen elinpiirin äärimmäisessä kolkassa, vai onko asuinpaikat sittenkin jättänyt jälkeensä yhteisö, joka eli alueella ympärivuotisesti? Inventoinnissa tehdyt havainnot joistakin suhteellisen laajoista asuinpaikoista saattavat tukea jälkimmäistä vaihtoehtoa, mutta vastaaminen tähän kysymykseen vaatii kaivauksin hankittuja kunnollisia aineistoja.

Kolmas kysymys liittyy alueen asuinpaikkojen ja pyyntikuoppien väliseen yhteyteen: Ovatko esimerkiksi Kaulusmaan pyyntikuopat samanikäisiä lähialueen asuinpaikkojen kanssa, vai ovatko ne peräisin ajalta, jolta asuinpaikkoja ei ole?

Erilaiset suunnitelmavaihtoehdot luonnollisesti vaikuttavat eri tavoin mahdollisuuksiin vastata edellä esitettyihin kysymyksiin. Joka tapauksessa on selvää, että vaikka kaivos toteutuessaan väistämättä tuhoaa alueen muinaisjäännöksiä, tarjoutuu samalla kuitenkin ainutlaatuinen tilaisuus tutkia aiemmin hyvin vähän tutkitun alueen muinaisuutta. Tämä kuitenkin edellyttää, että pelastuskaivaukset suunnitellaan ja toteutetaan muinaismuistolain vaatimalla tavalla.

Lähteet

- Andersson, G. A. 1914: *Tietoja Sodankylän ja Kittilän pitäjien aikaisemmista ja myöhemmistä vaiheista*. Kemin Uusi Kirjapaino.
- Kankaanpää, Jarmo 1988: Soklin rikasteputkilinjan arkeologinen inventointi. Tutkimusraportti Museoviraston arkeologian osaston arkistossa.
- Kankaanpää, Jarmo 1989: Soklin kaivoksen ja rikasteputken vaikutusalueen arkeologinen inventointi. Tutkimusraportti Museoviraston arkeologian osaston arkistossa.
- Pöyry Environment 2008: Kemira-Growth Oyj – Soklin kaivoshankkeen YVA-ohjelma. 20.2.2008.
<http://www.ymparisto.fi/download.asp?contentid=83123&lan=fi>

Malmio 1
Muinaisjäänösrekisteritunnus 742010021

Muinaisjäänöstyyppi: asuinpaikat
Alatyyppi: -
Laji: kiinteä muinaisjäänös
Ajoitus: kivi- ja/tai varhaismetallikautinen
Lukumäärä: 1
Rauhoitusluokkaehdotus: 2
Tilätiedot: Valtionmaa II
Peruskartta: 4723 04 Maskaselkä
Koordinaatit: p= 7526261, i= 3596618, z ala= 225,5 m mpy, z ylä= 230 m mpy
Koordinaattiselite: keskikoordinaatit
Aiemmat tutkimukset: J. Kankaanpää 1988, inventointi
Aiemmat löydöt: KM 24451: 1-2, kvartsiartefakteja ja palanutta luuta

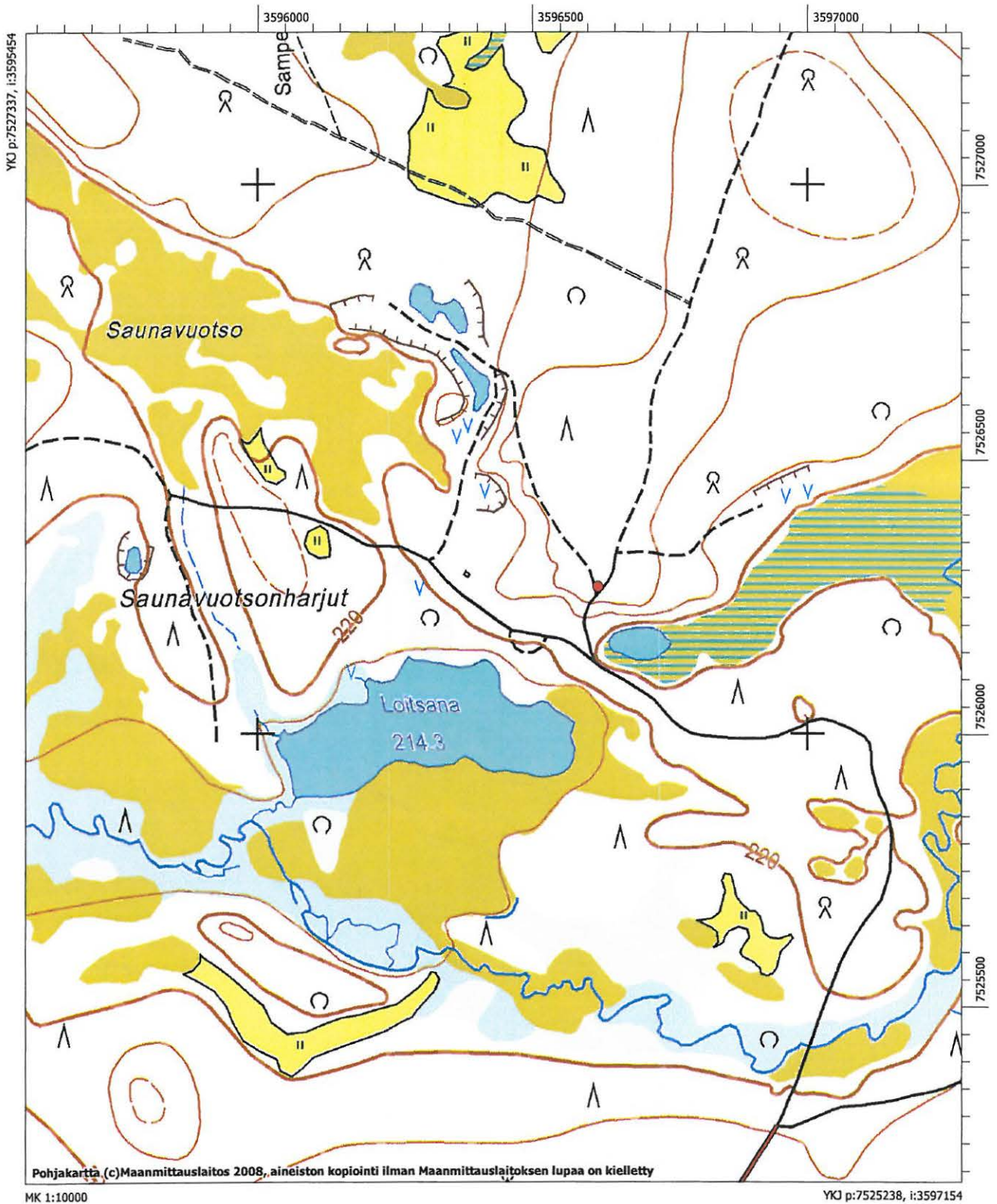
Inventointi 2008

Löydöt: -
Kartat: Peruskarttaote s. 14
Negatiivit: F145495:1-2
Digitaaliset valokuvat: s. 19, DG386:1

Malmio 1 -niminen kivi- tai varhaismetallikautinen asuinpaikka sijaitsee 5,3 kilometriä Tulppiosta pohjoiskoilliseen Loitsana -nimisen lammen koillispuolella etelään avautuvalla terassilla. Välittömästi asuinpaikan kaakkoispuolella on koelouhinnan seurauksena syntynyt suuri kuoppa. Kohde on helposti saavutettavissa, sillä sen halkoo ajokelpoinen tie.

Vuoden 1988 inventoinnissa paikalta löydettiin melko paljon palanutta luuta ja kvartssia, mutta vuonna 2008 löytöjä ei havaittu teiden pinnalla eikä koekuopissa. Alun perinkin pienialainen asuinpaikka on nykyisellään ilmeisesti tuhoutunut uutta tietä raivatessa. Kohteen kunnan riittävä arviointi vaatii kuitenkin kunnollisen koekaivauksen, sillä paikka tulee tuhoutumaan kaivostoiminnan seurauksena.

- Muinaisjäänneksen oletettu keskikohta

Malmio 2
Muinaisjäännösrekisteritunnus 742010022

Muinaisjäännöstyyppi: työ- ja valmistuspaikat

Alatyyppi: pyyntikuopat

Laji: kiinteä muinaisjäännös

Ajoitus: ajoittamaton

Lukumäärä: 1

Rauhoitusluokkaehdotus: 2

Tilatiedot: Valtionmaa II

Peruskartta: 4723 04 Maskaselkä

Koordinaatit: p= 7526233, i= 3596706, z ala= 230 m mpy, z ylä= m mpy

Koordinaattiselite: gps-piste

Aiemmat tutkimukset: J. Kankaanpää 1988, inventointi

Aiemmat löydöt: -

Inventointi 2008

Löydöt: -

Kartat: Peruskarttaote s. 16

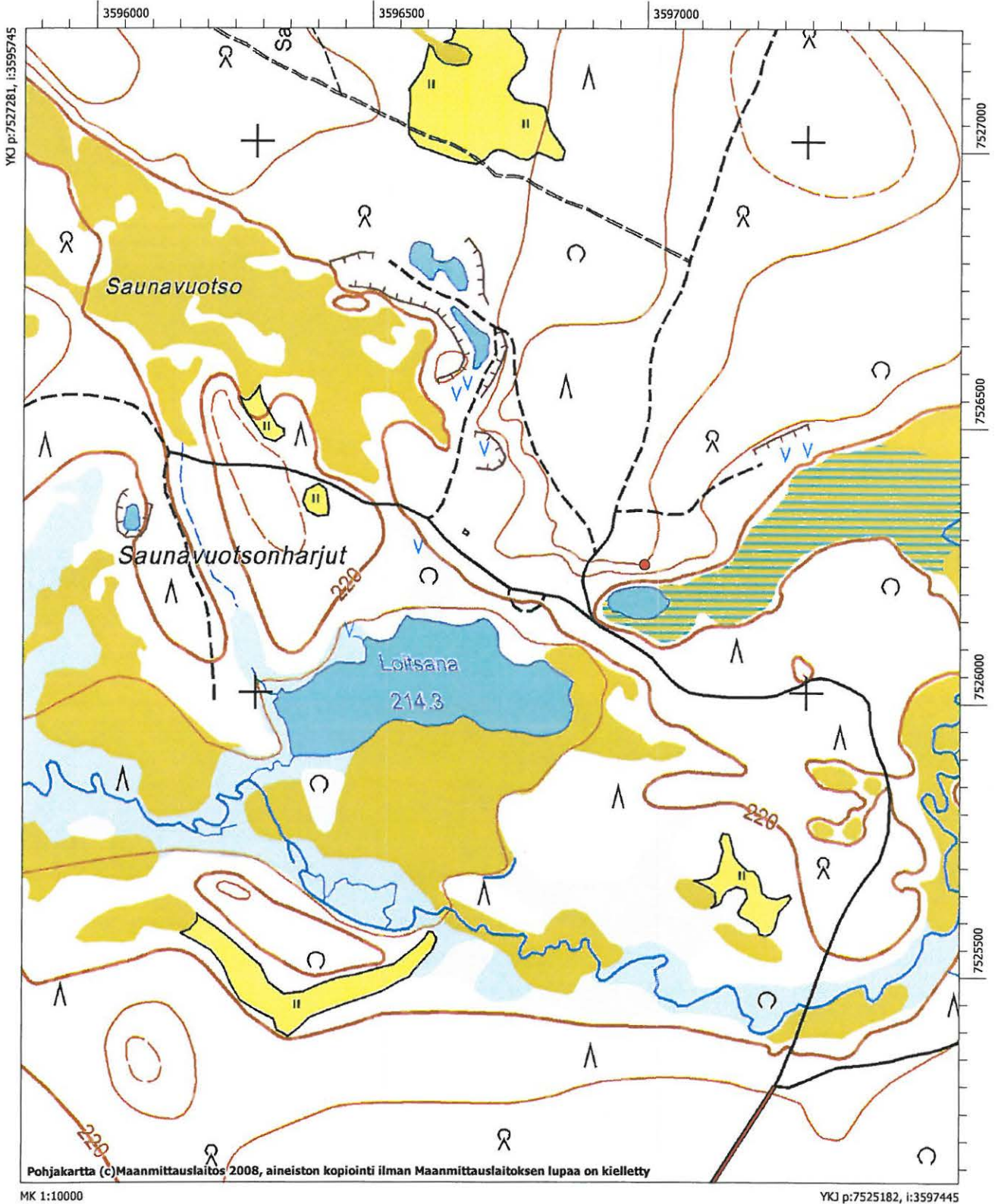
Negatiivit: F145496:1-2

Digitaaliset valokuvat: s. 19, DG385:1

Yksittäinen pyyntikuoppa sijaitsee 5,3 kilometriä Tulppiosta pohjoiskoilliseen Loitsana -nimisen lammen koillispuolella terassimaisen muodostuman reunalla. Kuopan eteläpuolelta laskee jyrkähkö törmä kohti pientä nimetöntä lamparettia. Kohde on helposti saavutettavissa, sillä ajokelpoinen tie kulkee 100 metrin päässä sen länsipuolella.

Kuoppa on muodoltaan soikea (3 m x 2,5 m). Sen oletetun vallin kohdalla voitiin koekuopassa havaita kaksoismaannos, joten kyseessä on selvästikin kaivamalla aikaansaatu kuoppa. Koska myös ylempi huuhtoutumiskerros oli selvästi havaittavissa, täytyy kuopan iältäänkin olla suhteellisen vanha. Alueella ei vuoden 2008 inventoinnissakaan voitu havaita muita pyyntikuoppia. Kohde tulee tuhoutumaan kaivostoiminnan seurauksena, joten se on ehdottomasti tutkittava.

● Pyyntikuoppa

Malmio 3
Muinaisjäännösrekisteritunnus 742010023

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat

Alatyyppi: -

Laji: kiinteä muinaisjäännös

Ajoitus: kivi- ja/tai varhaismetallikautinen

Lukumäärä: 1

Rauhoitusluokkaehdotus: 2

Tilätiedot: Valtionmaa II

Peruskartta: 4723 01 Tulppio

Koordinaatit: p= 7526265, i= 3596355, z ala= 220 m mpy, z ylä= m mpy

Koordinaattiselite: keskikoordinaatit

Aiemmat tutkimukset: J. Kankaanpää 1988, inventointi

Aiemmat löydöt: KM 24452:1-2 kvartsiartefakteja

Inventointi 2008

Löydöt: -

Kartat: Peruskarttaote s. 18

Negatiivit: F145497:1

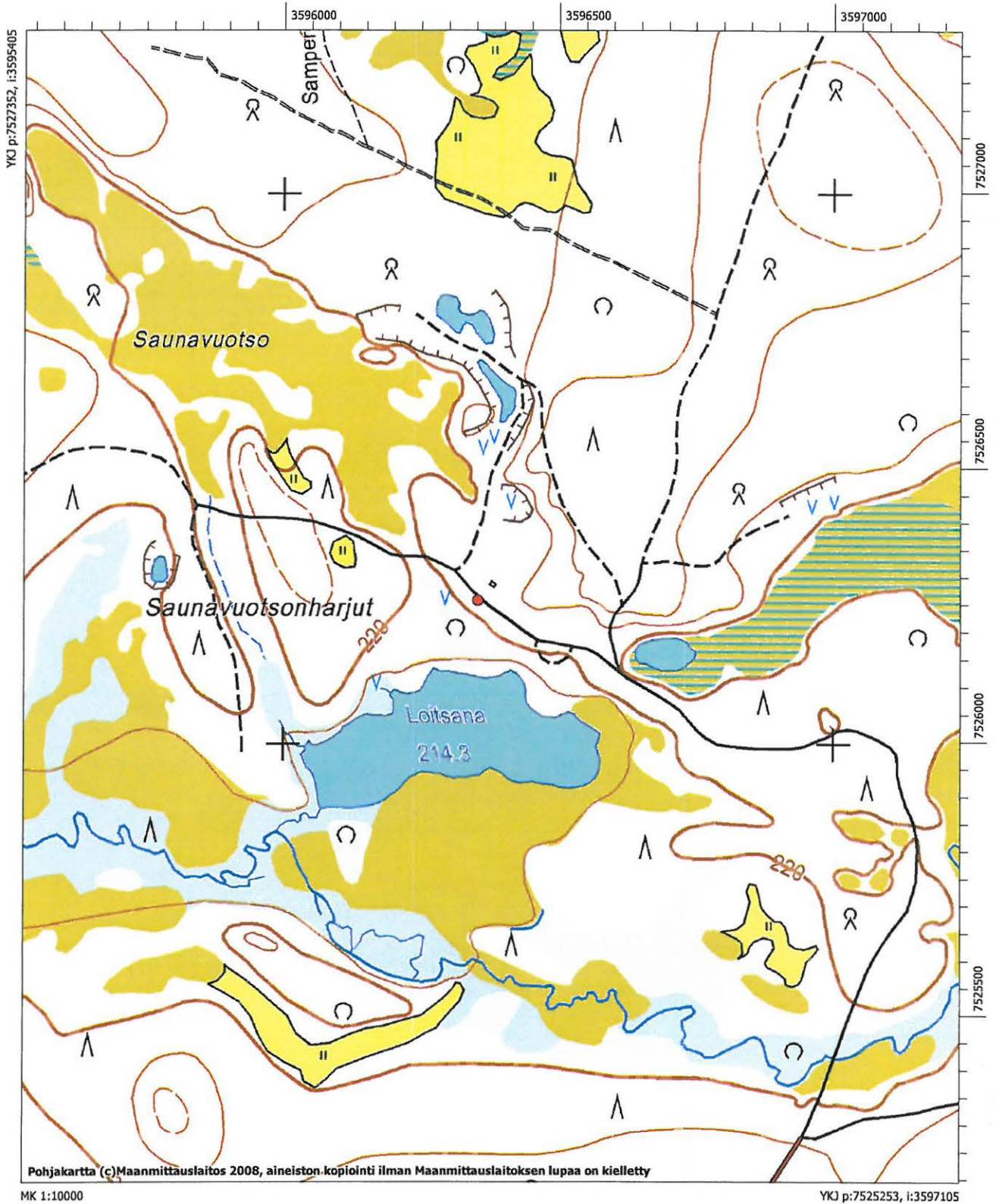
Digitaaliset valokuvat: s. 19, DG383:1

Malmio 3 -niminen asuinpaikka sijaitsee 5 kilometriä Tulppiosta pohjoiskoilliseen Loitsana -nimisen lammen pohjoispuolisella harjulla korkeahkon törmän päällä olevalla terassilla, Loitsanan pohjoispuolella kulkevan tien ja törmän reunan välissä.

Vuoden 1988 inventoinnissa tien reunasta sekä tien viereen kaivetuista koekuopista löydettiin kvartsia. Vuonna 2008 tien viereen kaivetuista useista koekuopista ei löydetty mitään. Aivan tien vieressä olevat maat on selvästi puskettu nykyisille sijoilleen tietä tehdessä. Näillä kohdin ei nimittäin voitu havaita turpeen alaista huuhtoutumiskerrosta. Itse tiellä kyllä havaittiin kvartsisirpaleita, mutta niistä ainakin osa oli selvästi työkoneiden aikaansaamia. Osa kvartsikappaleista voi kuitenkin olla artefakteja. Kohde sijaitsee aivan Malmio 5 -nimisen laajahkon asuinpaikan läheisyydessä ja onkin mahdollista, että Malmio 3 ja Malmio 5 ovat yhtä ja samaa asuinpaikkaa. Kohteen luonteen ja laajuuden selvittäminen vaatii kuitenkin ehdottomasti kunnollisen koekaivauksen, sillä se tulee tuhoutumaan kaivostoiminnan seurauksena.

- Muinaisjäännöksen oletettu keskikohta

DG386:1 Malmio 1 -asuinpaikka.
Etelästä. Kuva M. Tallavaara.

DG385:1 Malmio 2:n pyynti-
kuoppa. Luoteesta.
Kuva M. Tallavaara-

DG383:1 Malmio 3 -asuinpaikka.
Idästä. Kuva M. Tallavaara.

Talonmaa 1
Muinaisjäännösrekisteritunnus 742010025

Muinaisjäännöstyyppi: työ- ja valmistuspaikat

Alatyyppi: pyyntikuopat

Laji: kiinteä muinaisjäännös

Ajoitus: ajoittamaton

Lukumäärä: 3

Rauhoitusluokkaehdotus: 2

Tilatiedot: Valtionmaa II

Peruskartta: 4723 01 Tulppio

Koordinaatit: pyyntikuoppa 1 p= 7523922, i= 3593413, z ala= m mpy, z ylä= 215 m mpy

pyyntikuoppa 2 p= 7523951, i= 3593371, z ala= m mpy, z ylä= m mpy

pyyntikuoppa 3 p= 7523947, i= 3593358, z ala= m mpy, z ylä= m mpy

Koordinaattiselite: gps-pisteet

Aiemmat tutkimukset: J. Kankaanpää 1988, inventointi

Aiemmat löydöt: -

Inventointi 2008

Löydöt: -

Kartat: Peruskarttaote s. 21

Negatiivit: -

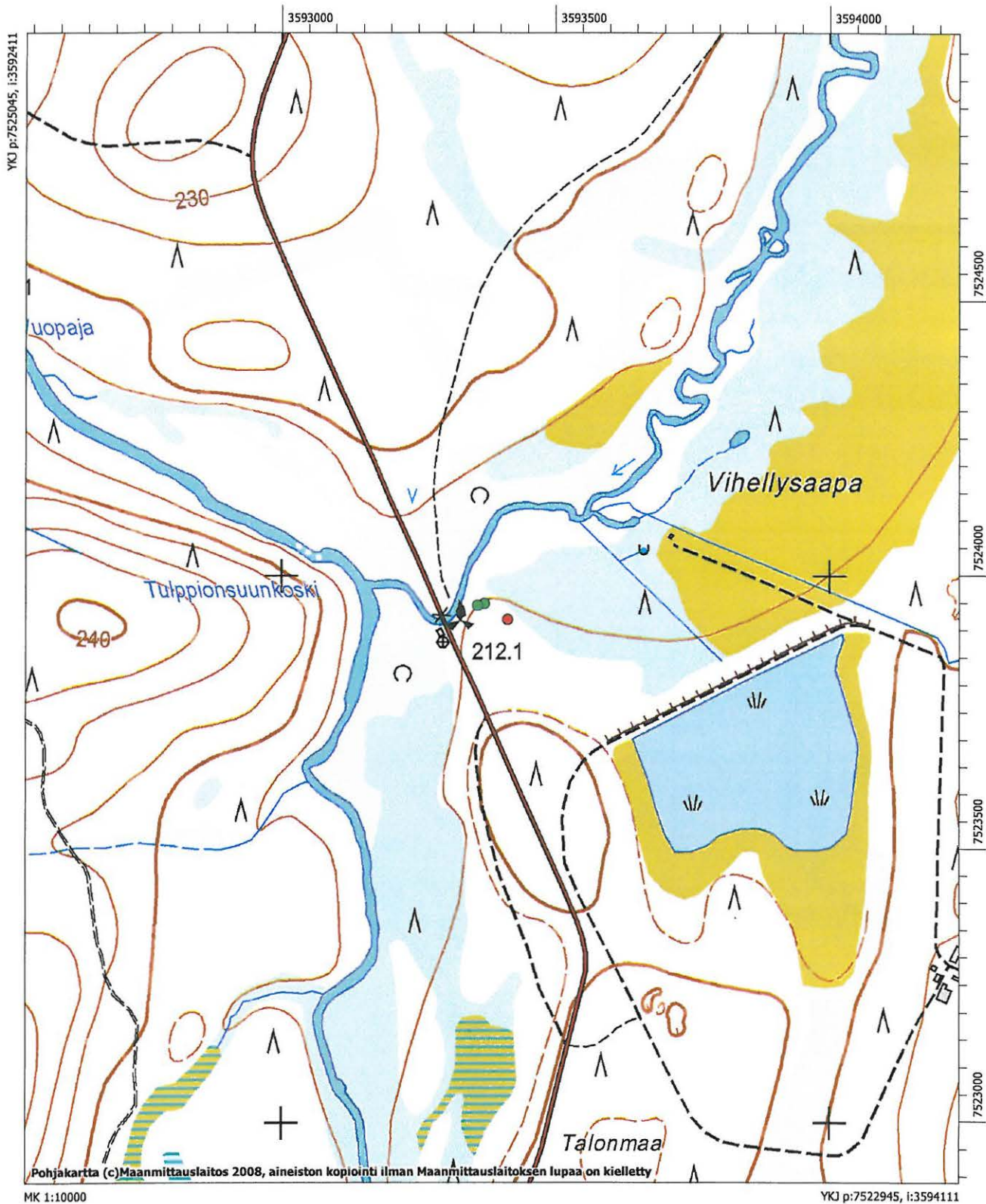
Digitaaliset valokuvat: -

Pyyntikuoppakohde sijaitsee 1,9 kilometriä Tulppion pohjoispuolella, Tulppiosta pohjoiseen vievän tien itäpuolella mäntykankaalla Vihellysaavan laidassa lähellä Ylä-Nuortin ja Tulppiojoen yhtymäkohtaa.

Vuoden 1988 inventoinnissa löydetty pyyntikuoppa (pk. 1) vaikuttaa selvältä pyyntikuopalta: oletetun vallin kohdalla voitiin koekuopassa havaita kaksoismaannos. Vuonna 2008 lähempää Ylä-Nuortin rannaa havaitut kaksi kuoppaa ovat sen sijaan hieman epävarmempia tapauksia. Selvää kaksoismaannosta ei niissä havaittu. Pyyntikuopan 1 tuntumassa, sen luoteis- ja lounaispuolelle on syntynyt kaksi epävirallista tulipaikkaa. Pyyntikuoppakohde sijaitsee kaivoksen suunnitellun varaläjitysalueen alueella, joten ainakin varma pyyntikuoppa on tutkittava kaivauksin.

Savukoski Talonmaa 1 742010025
Savukoski, Soklin kaivosalueen inventointi.
M. Tallavaara & M. Varonen 2008

- Pyyntikuoppa
- Mahdollien pyyntikuoppa

Talonmaa 2
Muinaisjäännösrekisteritunnus 742010026

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat
Alatyyppi: kodanpohjat
Laji: kiinteä muinaisjäännös
Ajoitus: historiallinen
Lukumäärä: 1
Rauhoitusluokkaehdotus: 2
Til tiedot: Valtionmaa II
Peruskartta: 4723 01 Tulppio
Koordinaatit: p= 7523922, i= 3593413, z ala= m mpy, z ylä= 215 m mpy
Koordinaattiselite: gps-piste
Aiemmat tutkimukset: J. Kankaanpää 1988, inventointi
Aiemmat löydöt: -

Inventointi 2008

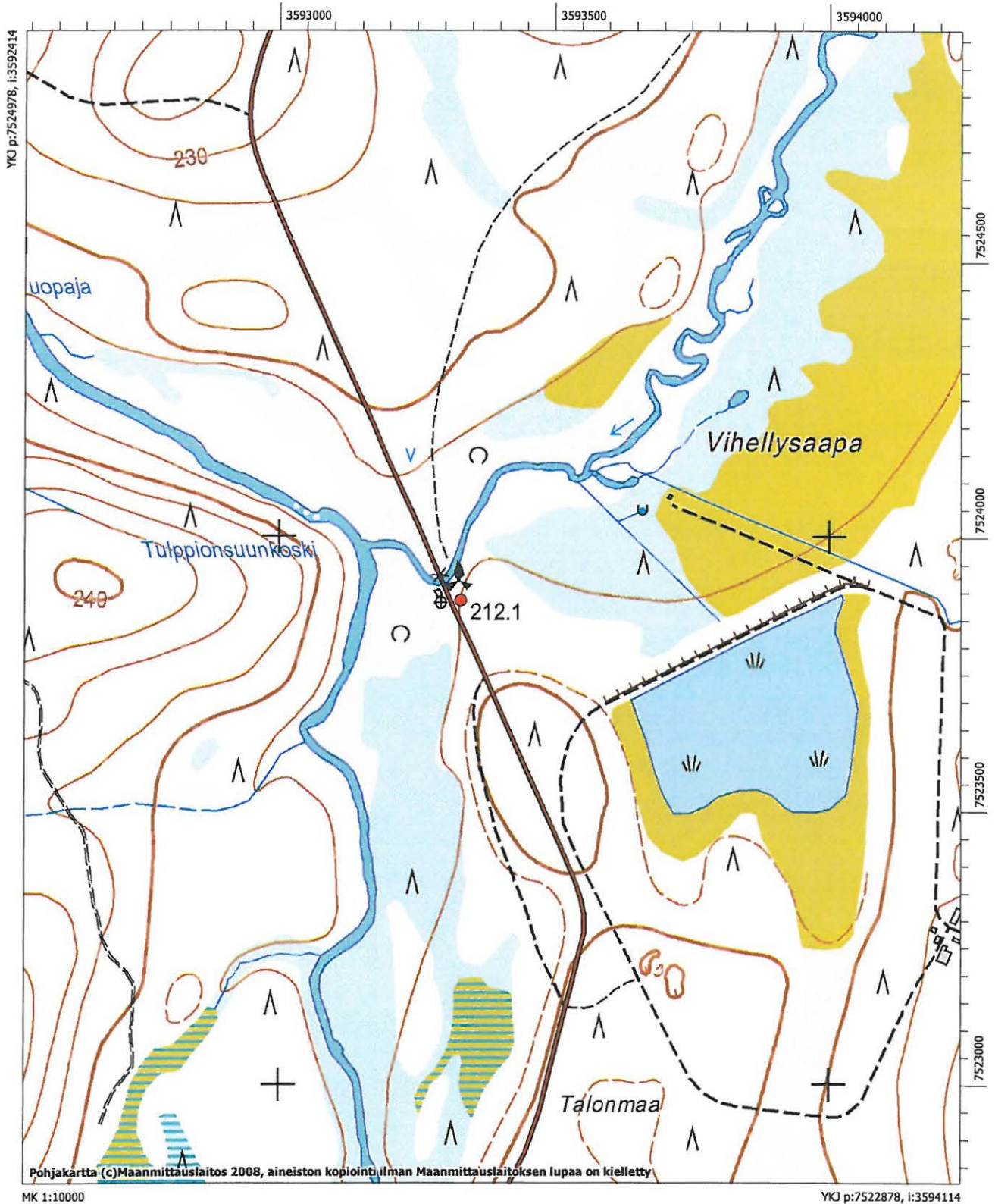
Löydöt: -
Kartat: Peruskarttaote s. 23
Negatiivit: F145491:1
Digitaaliset valokuvat: s. 24, DG394:1

Kohde sijaitsee 1,9 kilometriä Tulppion pohjoispuolella, välittömästi Tulppiosta pohjoiseen johtavan tien itäpuolella Ylä-Nuortin ylittävästä sillasta 45 metriä kaakkoon, leiripaikkana käytetyllä alueella.

Vuoden 1988 inventoinnissa paikalla havaittiin 5 x 5 metriä kokoinen nelikulmainen kodanpohja. Vuonna 2008 oletetun kodanpohjan muotoa oli vaikeampi hahmottaa ilmeisestikin lisääntyneen kasvillisuuden vuoksi. Oletettuun vallin ja kodan keskelle tehtiin koekuoppa, mutta mitään muinaisjäännökseen viittaavaa ei havaittu. Kohteen luonteen tarkempi selvitys vaatii kuitenkin kunnollisen koekaivauksen. Paikka on hieman kenttämäinen, mutta on vaikea sanoa johtuuko tämä ainoastaan paikan viimeaikaisesta käytöstä leirintäalueena. Kaivoksen toteutuessa kohde jää lisäksi varaläjitysalueen alle, joten paikalla on syytä suorittaa lisätutkimuksia.

● Mahdollinen kotasija

DG394:1 Mahdollinen kotasija. Kaakosta. Kuva M. Tallavaara.

Kaulusmukka
Muinaisjäännösrekisteritunnus 742010043

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat

Alatyyppi: -

Laji: kiinteä muinaisjäännös

Ajoitus: kivi- ja/tai varhaismetallikautinen

Lukumäärä: 1

Rauhoitusluokkaehdotus: 2

Tilatiedot: Valtionmaa II

Peruskartta: 4723 04 Maskaselkä

Koordinaatit: p= 7525283, i= 3598111, z ala= 230 m mpy, z ylä= m mpy

Koordinaattiselite: keskikoordinaatit

Aiemmat tutkimukset: J. Kankaanpää 1989, inventointi

Aiemmat löydöt: KM 25329:1-2 piikivi- ja kvartsiartefakteja

Inventointi 2008

Löydöt: KM 37505: 1-3

Kartat: Yleiskartta s. 26 Peruskarttaote s. 27

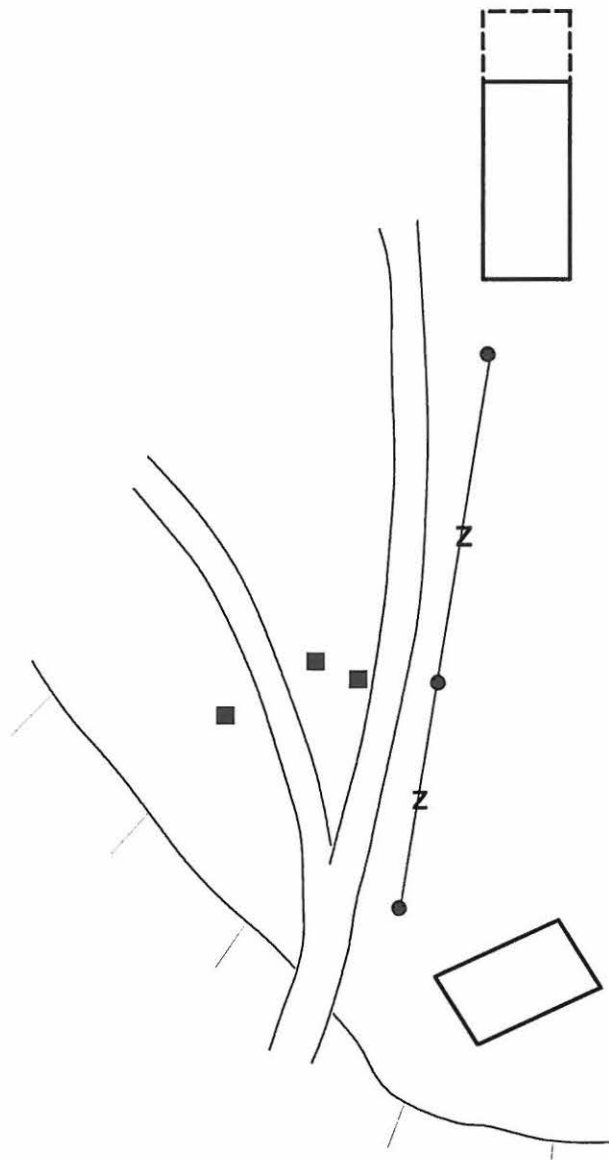
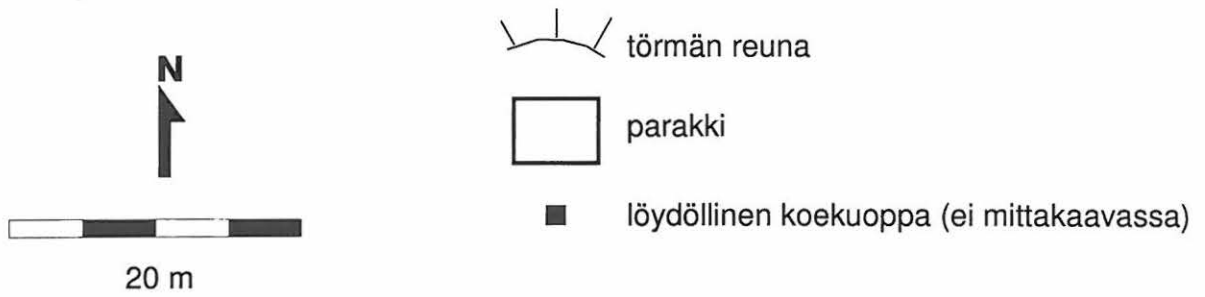
Negatiivit: F145493:1-2

Digitaaliset valokuvat: s. 28, DG388:1-2

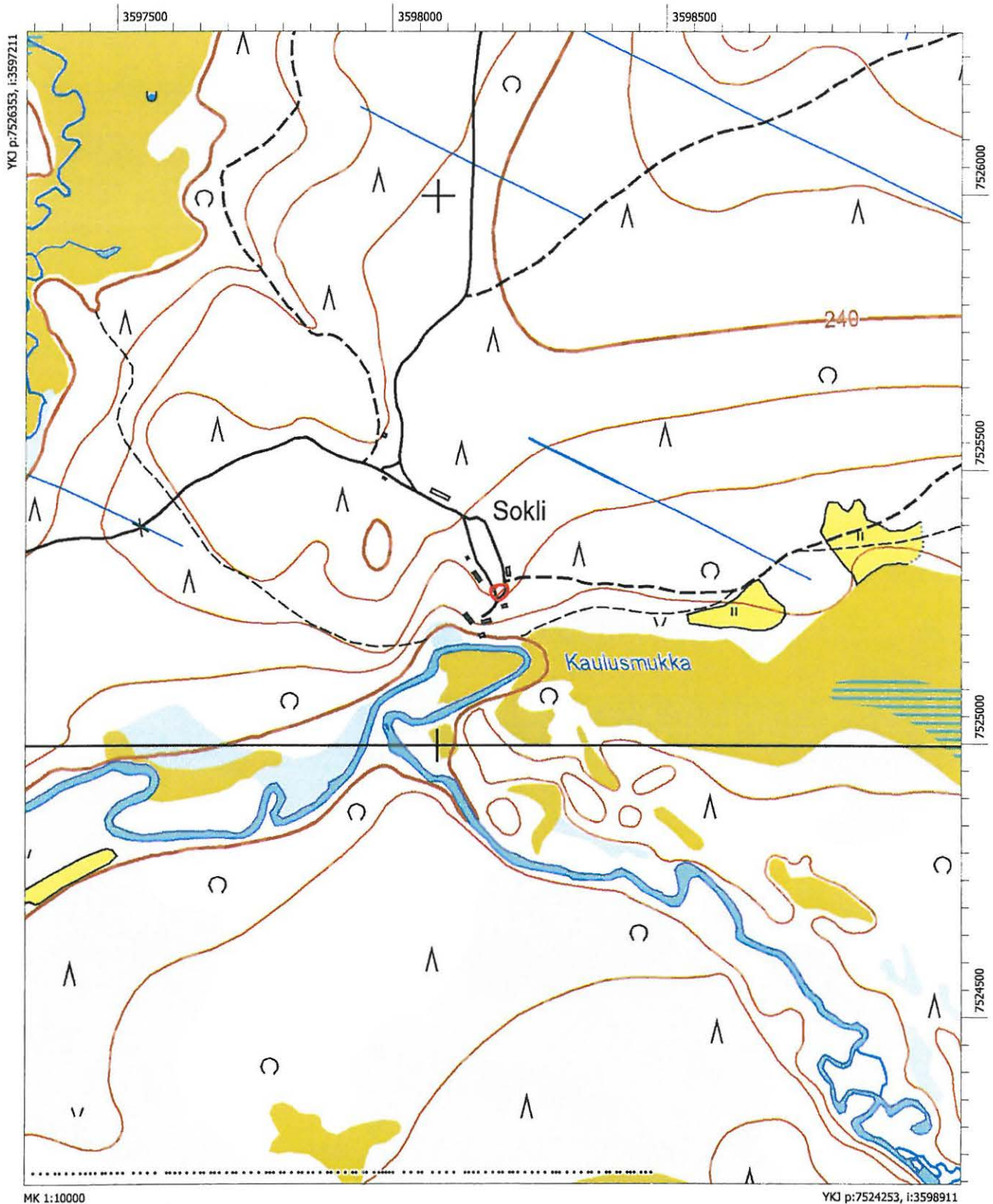
Asuinpaikka sijaitsee 5,5 kilometriä Tulppiosta koilliseen Soklin kaivoskylässä, Ylä-Nuortin Kaulusmukan pohjoispuolella 80 metriä joen rannasta, kylän läpi kulkevien teiden yhtymäkohdassa ja sen pohjoispuolella. Kohde on periaatteessa helppo saavuttaa, mutta kylään johtavan tien päässä (1,4 kilometriä kohteesta) oleva puomi voi olla suljettu.

Vuoden 1989 inventoinnissa kylän läpi kulkevien teiden haarasta, läheltä selväpiirteisen terassin reunaa löytyi kvartsia ja piikiveä sekä merkkejä tulenpidosta. Vuonna 2008 samalta alueelta saatiin koekuopista talteen kvartsi-iskoksia. Vuoden 2008 inventoinnissa voitiin vahvistaa aikaisempi havainto, jonka mukaan paikalla on ohut sekundaarinen hiekkakerros vanhan turvekerroksen päällä. Löydöt puolestaan tulevat tästä vanhasta turvekerroksesta tai aivan sen alapuolelta. Asuinpaikka on todennäköisesti melko pienialainen, mutta laajuuden riittävä selvittäminen vaatii kunnolliset tutkimukset. Kaivoskylässä kulkevat tiet sekä muu rakentaminen on todennäköisesti jo tuhonnut asuinpaikkaa jonkin verran, mutta koekuoppien perusteella suurin osa kohteesta näyttäisi olevan ehjää. Kohde jää kaivospiirin sisälle. Lisääntyvä aktiviteetti kaivoskylässä sekä alueen mahdollinen louhinta kuitenkin tuhoavat kohteen, joten paikalla tulee ehdottomasti suorittaa kaivaustutkimukset.

Savukoski Kaulusmukka 742010043
Yleiskarttaluonnos
Miikka Tallavaara & Meri Varonen 2008
Mk 1:500

 Muinaisjäännösalue

DG388:1 Kaulusmukan asuinpaikkaa. Meri Varonen seisoo löytöalueella. Etelästä. Kuva M. Tallavaara.

DG388:2 Kaulusmukan asuinpaikkaa. Pohjoisesta. Kuva M. Tallavaara.

Kaulusmaa**Muinaisjäänösrekisteritunnus 742010044****Muinaisjäänöstyyppi:** työ- ja valmistuspaikat**Alatyyppi:** pyyntikuopat**Laji:** kiinteä muinaisjäänös**Ajoitus:** ajoittamaton**Lukumäärä:** 11**Rauhoitusluokkaehdotus:** 2**Tilatiedot:** Valtionmaa II**Peruskartta:** 4723 04 Maskaselkä

Koordinaatit: Pyyntikuoppa 1	p= 7525552 i= 3597604 z=235
Pyyntikuoppa 2 (mahd.)	p= 7525541 i= 3597620 z=235
Pyyntikuoppa 3	p= 7525447 i= 3597639 z=235
Pyyntikuoppa 4	p= 7525369 i= 3597865 z=240
Pyyntikuoppa 5	p= 7525342 i= 3597959 z=235
Pyyntikuoppa 6	p= 7525391 i= 3598004 z=235
Pyyntikuoppa 7 (mahd.)	p= 7525399 i= 3597976 z=235
Pyyntikuoppa 8 (mahd.)	p= 7525315 i= 3597854 z=235
Pyyntikuoppa 9	p= 7525272 i= 3597833 z=235
Pyyntikuoppa 10	p= 7525440 i= 3597602 z=236
Pyyntikuoppa 11	p= 7525352 i= 3597531 z=232

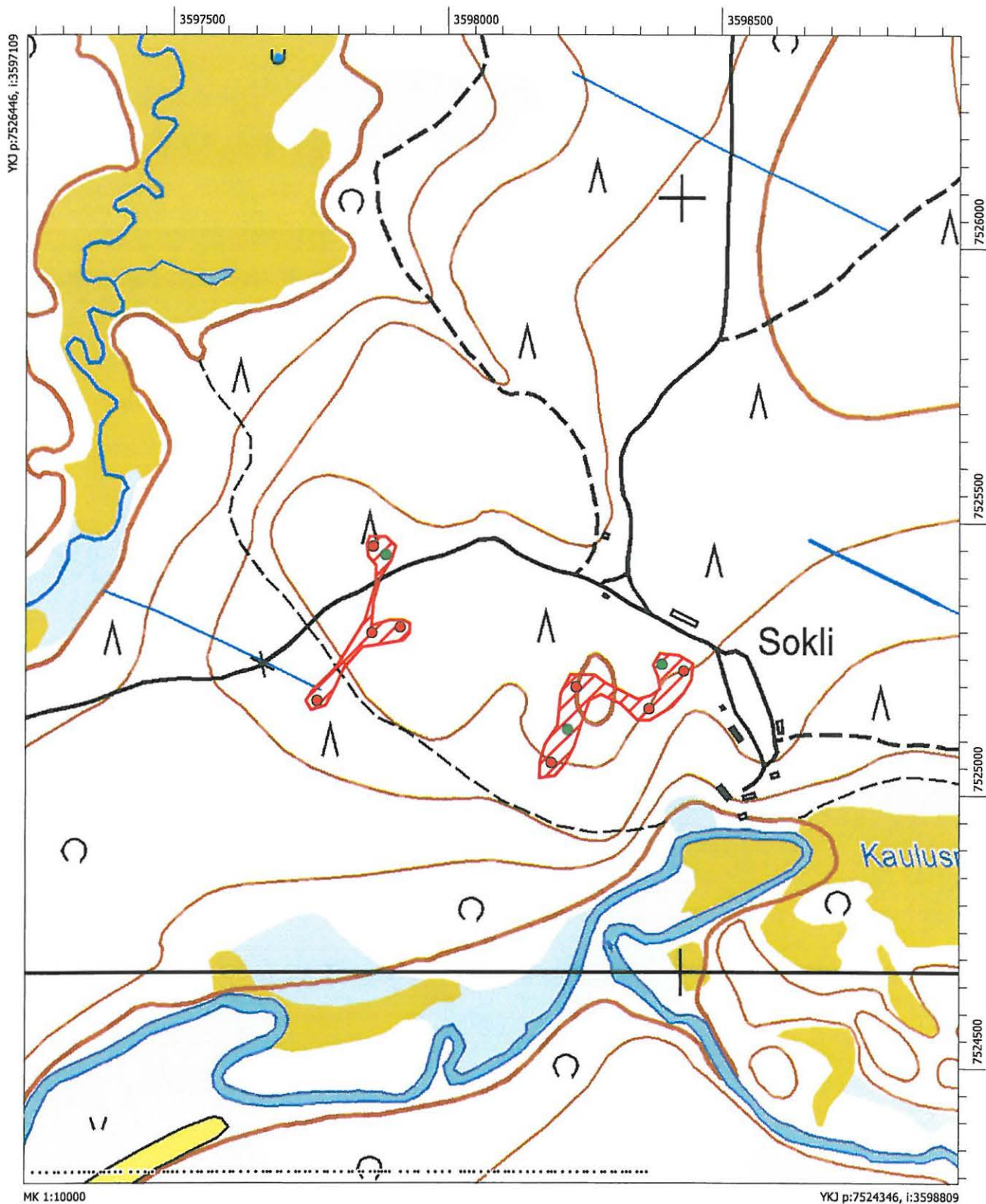
Koordinaattiselite: gps-pisteet**Aiemmat tutkimukset:** J. Kankaanpää 1989, inventointi**Aiemmat löydöt:** -**Inventointi 2008****Löydöt:** -**Kartat:** Peruskarttaote s. 29**Negatiivit:** F145492:1-7**Digitaaliset valokuvat:** s. 31, DG392:1-6

Pyyntikuopparyhmä sijaitsee 5,4 kilometriä Tulppiosta koilliseen Soklin kaivoskylän länsi- ja luoteispuolella, Kaulusmaan poikki kaakko-luode suunnassa kulkevalla harjulla joidenkin kuoppien (pk. 6 ja 7) ollessa aivan kylän parakkien tuntumassa.

Vuoden 1989 inventoinnissa oli löydetty viisi kuoppaa (pk. 1-5), joista yhtä (pk. 2) on vuoden 2008 havaintojen perusteella pidettävä hieman epävarmana. Vuoden 2008 inventoinnissa havaittiin neljä uutta varmaa pyyntikuoppaa (pk. 6-11) sekä kaksi mahdollista pyyntikuoppaa (pk. 7-8). Pyyntikuopat jakautuvat selvästi kahteen ryhmään, joiden välistä ei löydetty kuoppia. On kuitenkin hyvin mahdollista, että kaikki kuopat kuuluvat samaan järjestelmään. Osa kuopista on myös voinut tuhoutua koelouhinnan seurauksena. Kuopat 4, 8 ja 9 sijaitsevat kapeiden, harjun kulkusuunnan vastaisten pitkulaisten, hieman suppamaisten harjunotkelmien pohjalla. Todennäköisesti mainitut kuopat on tarkoituksella sijoitettu tällaisiin luonnon ”karsinoinhin”, joihin peurat on ehkä ollut helppo ajaa. Kuopat ovat muodoltaan pyöreitä tai hieman soikeita keskimäärin 3,5 metriä halkaisijaltaan. Selvimmin muodoltaan soikea on kuoppa 11 (4 x 2,5-3 m). Pyyntikuopat jäävät kaivospiirin sisälle, joten niiden tuhoutuminen on hyvin todennäköistä. Sen vuoksi ainakin varmat pyyntikuopat tulee ehdottomasti tutkia kaivauksin.

- Pyyntikuoppa
- Mahdollien pyyntikuoppa

DG392:1 Miikka Tallavaara seisoo pyyntikuoppa 6:ssa. Etelästä.
Kuva M. Varonen.

DG392:2 Pyyntikuoppa 7. Pohjoisesta. Kuva M. Tallavaara.

Malmio 5
Muinaisjäännösrekisteritunnus 1000012692

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat

Alatyyppi: -

Laji: kiinteä muinaisjäännös

Ajoitus: kivi- ja/tai varhaismetallikautinen

Lukumäärä: 1

Rauhoitusluokkaehdotus: 2

Tilätiedot: Valtionmaa II

Peruskartta: 4723 01 Tulppio

Koordinaatit: p= 7526176, i= 3596463, z ala= 220 m mpy, z ylä= m mpy

Koordinaattiselite: keskikoordinaatit

Aiemmat tutkimukset: J. Kankaanpää 1989, inventointi

Aiemmat löydöt: KM 25328 kvartsiartefakti

Inventointi 2008

Löydöt: KM 37509: 1-17

Kartat: Yleiskartta s. 33 Peruskarttaote s. 34

Negatiivit: F145490:1-6

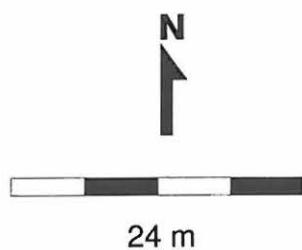
Digitaaliset valokuvat: s. 35, DG395:1-2

Asuinpaikka sijaitsee 5 kilometriä Tulppiosta pohjoiskoilliseen Loitsana -nimisen lammen pohjoispuolella, tien ja lampea ympäröivän suon välissä. Osittain asuinpaikka-alueen halki kulkee ajoura ja alueen kaakkoislaitaa on aikoinaan tasoitettu, ilmeisesti paikalla tehtyjä koeporauksia silmällä pitäen.

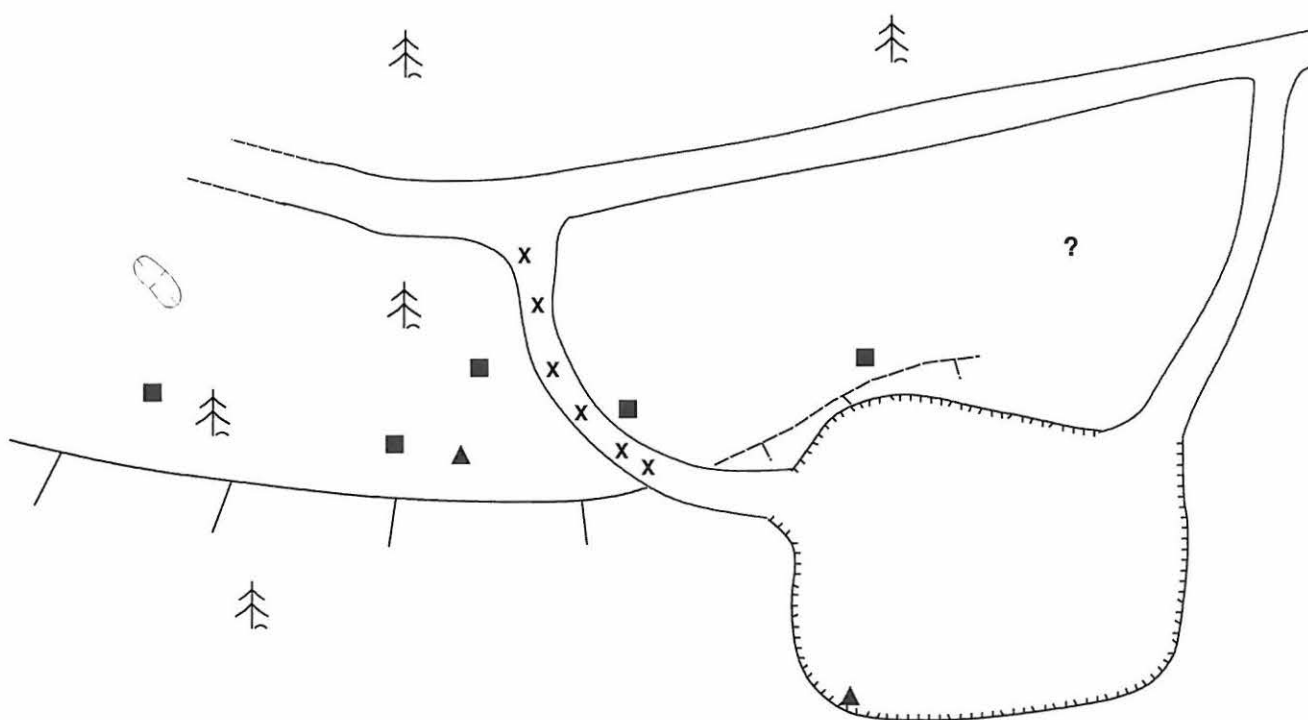
Vuoden 1989 inventoinnissa alueen koillislaidalta löytyi kvartsikaavin ja -iskos. Vuonna 2008 löytöjä puolestaan havaittiin runsaasti niin tieltä koukkaavan ajouran pinnalla kuin useissa koekuopissakin. Löytöinä saatiin kvartsi-iskoksia, -esineitä ja -ytimiä, piikivi-iskoksia, palanutta luuta sekä punamulta-hippuja. Vaikka tasoittaminen on ilmeisesti jonkin verran tuhonnut asuinpaikan kaakkoisosaa, on suurin osa asuinpaikasta säilynyt varsin hyvin. Kaksi hyvin runsaslöytöistä koekuoppaa sijaitsee aivan ehjällä metsäisellä alueella kohteen länsiosassa. Näistä toinen kaivettiin nykyisen tulipaikan tuntumaan. Myös ajouran ja tien välinen alue vaikuttaa suurimmaksi osaksi ehjältä vaikka ajouran molemmin puolin maata näyttääkin siirrellyn. Kokonaisuudessaan asuinpaikka-alue on verrattain laaja n. 100 x 25 metriä ja on mahdollista, että se liittyy yhteen Malmio 3 -nimisen kohteen kanssa. Kohde tulee tuhoutumaan kaivostoiminnan seurauksena, joten se on ehdottomasti tutkittava kokonaisuudessaan kunnollisen kaivaustutkimuksin.

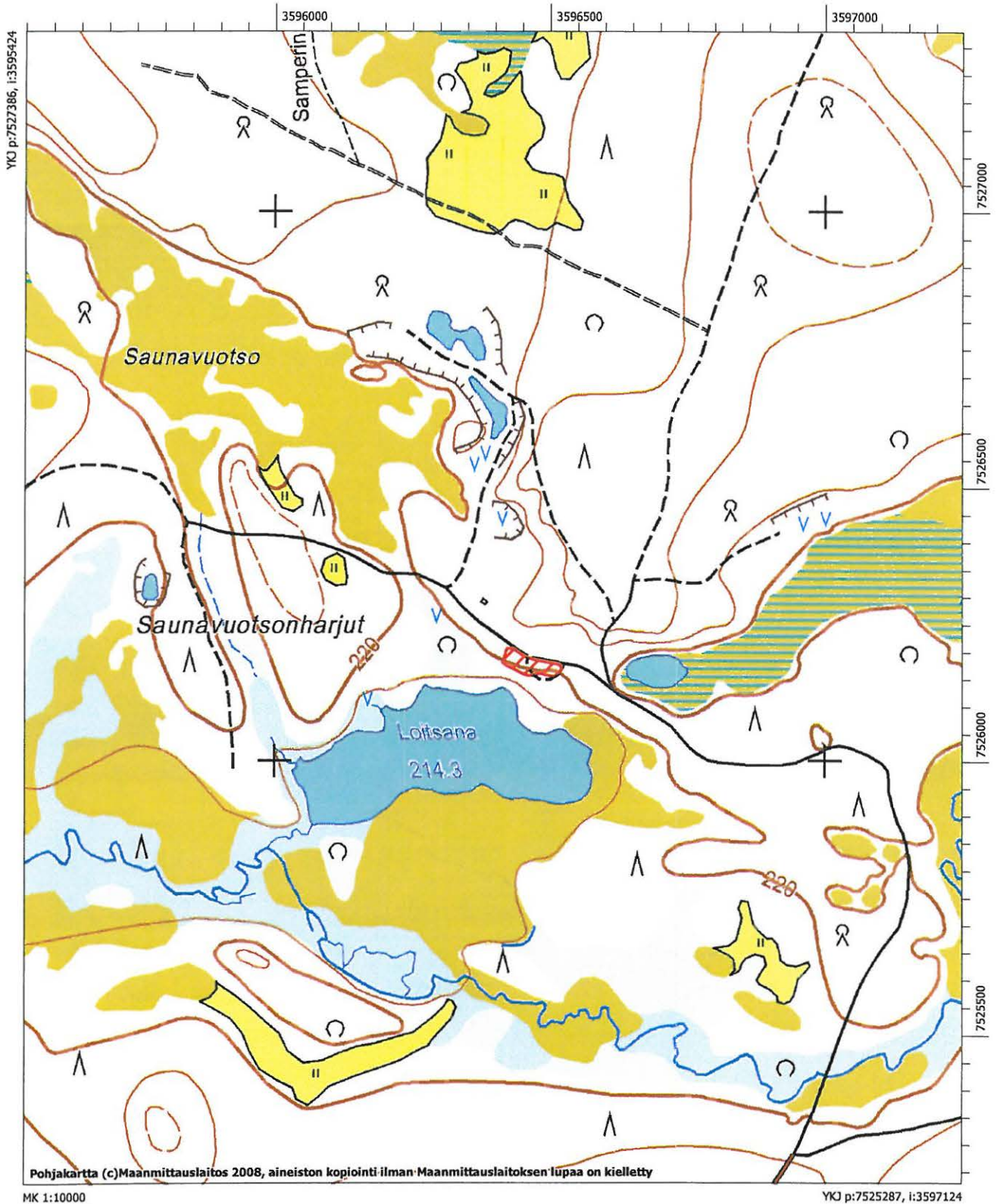
Savukoski Malmio 5 1000012692
 Yleiskarttaluonnos
 Miikka Tallavaara & Meri Varonen 2008
 Mk 1:600

- tasoitetun alueen raja
- löydöllinen koekuoppa (ei mittakaavassa)
- löytöjä tiellä
- Vuoden 1989 löytökohta (arvio)
- tulipaikka

 Muinaisjäännösalue

DG395:2 Panoraamakuva asuinpaikasta. Etelästä. Kuva M. Tallavaara.

DG395:1 Meri Varonen kaivaa runsaslöytöistä koe-kuoppaa. Idästä. Kuva M. Tallavaara.

Malmio 6**Muinaisjäänösrekisteritunnus 1000012693****Muinaisjäänöstyyppi:** asuinpaikat**Alatyyppi:** -**Laji:** kiinteä muinaisjäänös**Ajoitus:** kivi- ja/tai varhaismetallikautinen**Lukumäärä:** 1**Rauhoitusluokkaehdotus:** 2**Tilätiedot:** Valtionmaa II**Peruskartta:** 4723 04 Maskaselkä**Koordinaatit:** p= 7525978, i= 3596661, z ala= 216 m mpy, z ylä= m mpy**Koordinaattiselite:** keskikoordinaatit**Aiemmat tutkimukset:** -**Aiemmat löydöt:** -**Inventointi 2008****Löydöt:** KM 37510: 1-7**Kartat:** Yleiskartta s. 37 Peruskarttaote s. 38**Negatiivit:** F145484:1-4**Digitaaliset valokuvat:** s. 39, DG400:1-2

Asuinpaikka sijaitsee 5 kilometriä Tulppiosta pohjoiskoilliseen, Loitsana -nimisen lammen itäpuolella, lampea ympäröivälle suolle pistävällä hiekkaisella harjanteella. Kohde on helposti saavutettavissa Loitsanan pohjoispuolitse kulkevalta tieltä.

Lupaavannäköiselle harjanteelle kaivetuista koekuopista saatiin talteen kvartsi- ja piikivi-iskoksia ja –esineitä, mikä kertoo paikalla olleen esihistoriallisen asuinpaikan. Koekuopista tuli myös selvästi tulen rapauttamia kiviä. Suolle pistävän aurinkoisen ja kuivan harjanteen nokassa on myös nykypäivän erämiesten asentopaikka, minkä lisäksi kettu on kaivanut kolonsa harjanteen pohjoislaidalle. Esihistoriallinen asuinpaikka on todennäköisesti melko pienialainen n. 40 x 15 metriä, mutta laajuuden kunnollinen selvittäminen vaatii laajemmat tutkimukset. Kohde tulee jäämään kaivosalueen sisälle ja tuhoutuu sen vuoksi. Asuinpaikka onkin ehdottomasti tutkittava kokonaisuudessaan kunnollisin kaivaustutkimuksin.

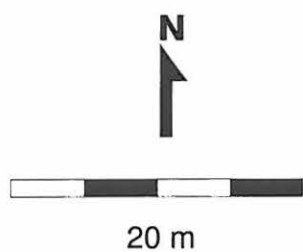

Savukoski Malmio 6 1000012693

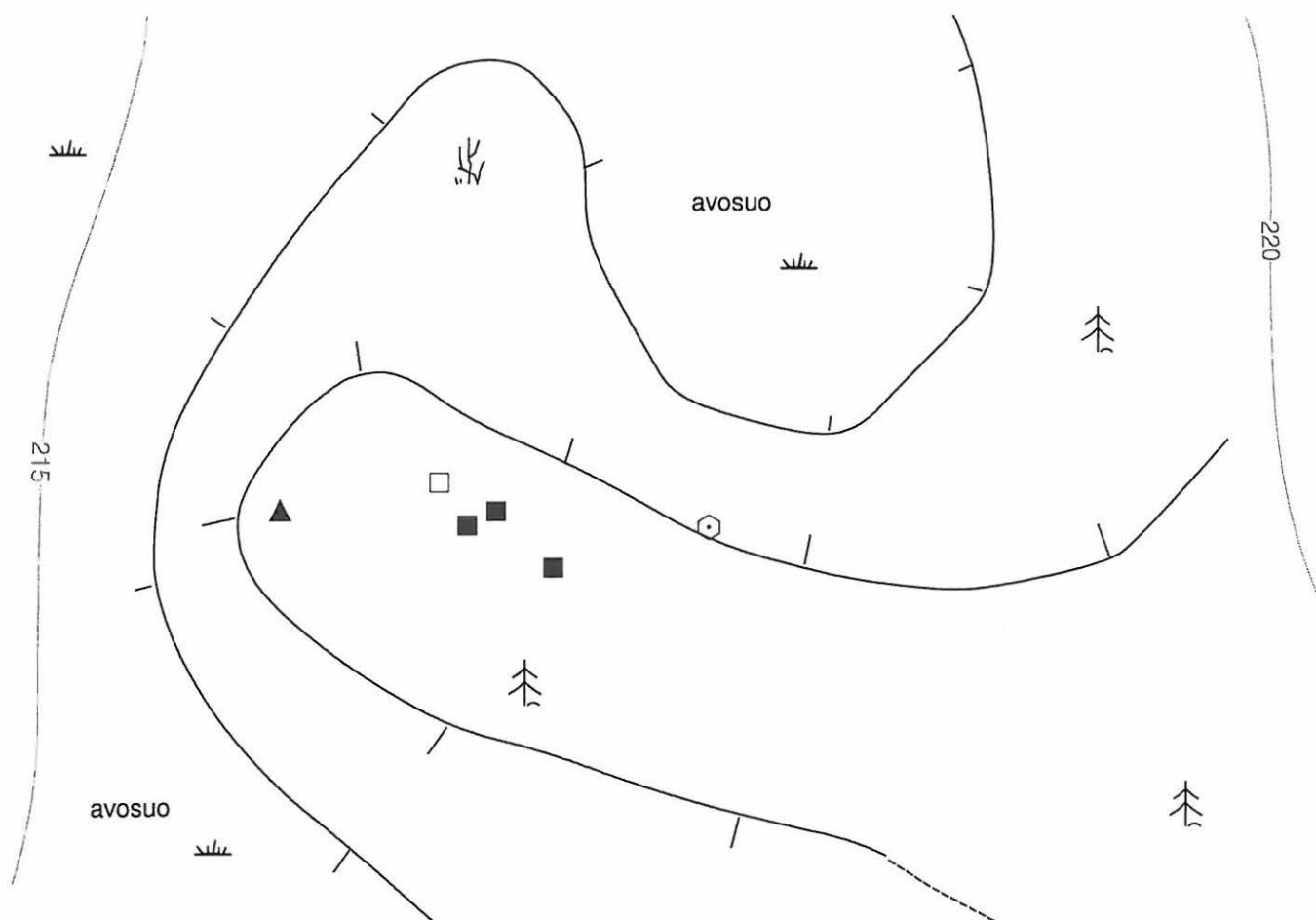
Yleiskarttaluonnos

Miikka Tallavaara & Meri Varonen 2008

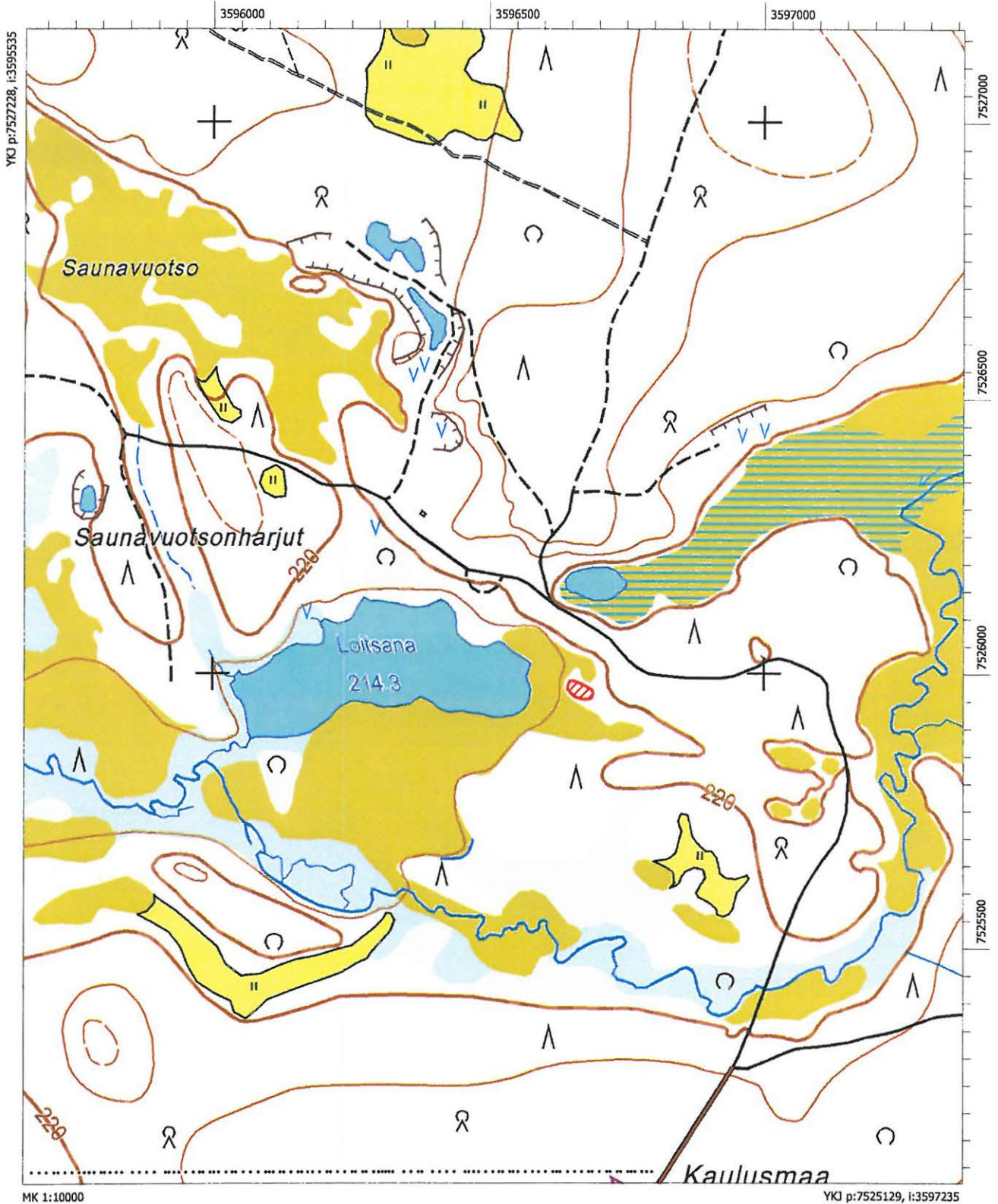
Mk 1:500

- löydöllinen koekuoppa (ei mittakaavassa)
- löydötön koekuoppa (ei mittakaavassa)
- ▲ tulipaikka
- ⊕ ketunkolo

 Muinaisjäätännösalue

DG400:2 Panoraamakuva asuinpaikasta. Lännestä. Kuva M. Tallavaara.

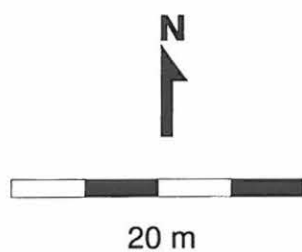
Kaulusmukka 2**Muinaisjäännösrekisteritunnus 1000012694****Muinaisjäännöstyyppi:** asuinpaikat**Alatyyppi:** -**Laji:** kiinteä muinaisjäännös**Ajoitus:** kivi- ja/tai varhaismetallikautinen**Lukumäärä:** 1**Rauhoitusluokkaehdotus:** 2**Tilätiedot:** Valtionmaa II**Peruskartta:** 4723 04 Maskaselkä**Koordinaatit:** p= 7525178, i= 3597956, z ala= 220 m mpy, z ylä= m mpy**Koordinaattiselite:** keskikoordinaatit**Aiemmat tutkimukset:** -**Aiemmat löydöt:** -**Inventointi 2008****Löydöt:** KM 37506: 1-2**Kartat:** Yleiskartta s. 41 Peruskarttaote s. 42**Negatiivit:** F145500:1-2**Digitaaliset valokuvat:** s. 43, DG405:1

Asuinpaikka sijaitsee 5,5 kilometriä Tulppiosta koilliseen, Soklin kaivoskylän lounaispuolella hyvin jyrkän ja korkean törmän päällä olevalla pienehköllä terassilla, 30 metrin päässä Ylä-Nuortin rannasta. Kohde on helpoimmin saavutettavissa kaivoskylästä käsin.

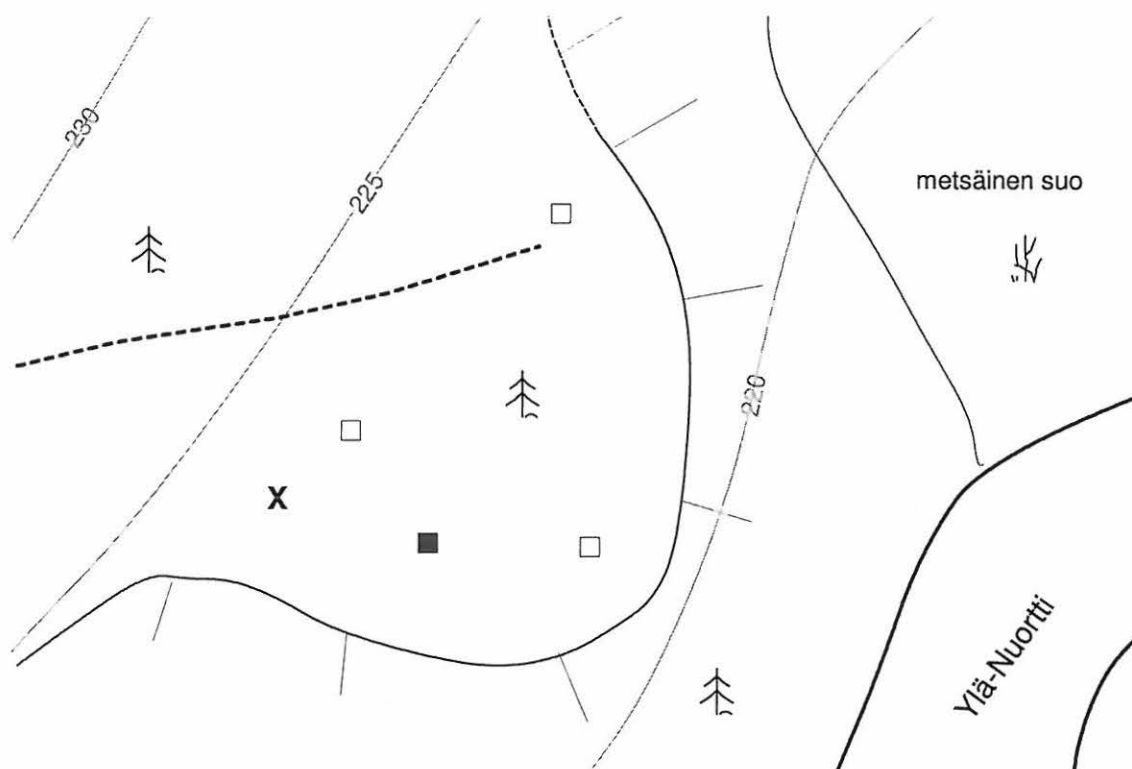
Paikalla olevasta tuulenkaadosta sekä terassille tehdystä koekuopasta löydettiin molemmista kvartsi-iskos. Läheisten asuinpaikkojen (Kaulusmukka ja Kaulusmukka 3) sijainti ja luonne huomioiden kohdetta on ilman muuta pidettävä kiinteänä muinaisjäännöksenä vaikka löytöjen määrä onkin vähäinen. Kohteelta avautuu hyvä näkymä kaakkoon mm. Pierkuliaavalle, mikä on voinut vaikuttaa asuinpaikan valintaan. Kohde jää kaivospiirin sisälle. Kaivostoimintaan liittyvän lisääntyvän aktiviteetin ja alueen mahdollisen louhinnan vuoksi on hyvin mahdollista, että kohde tulee tuhoutumaan. Mikäli näin uhkaa tapautua, kohde on ehdottomasti tutkittava kunnollisin kaivaustutkimuksin.

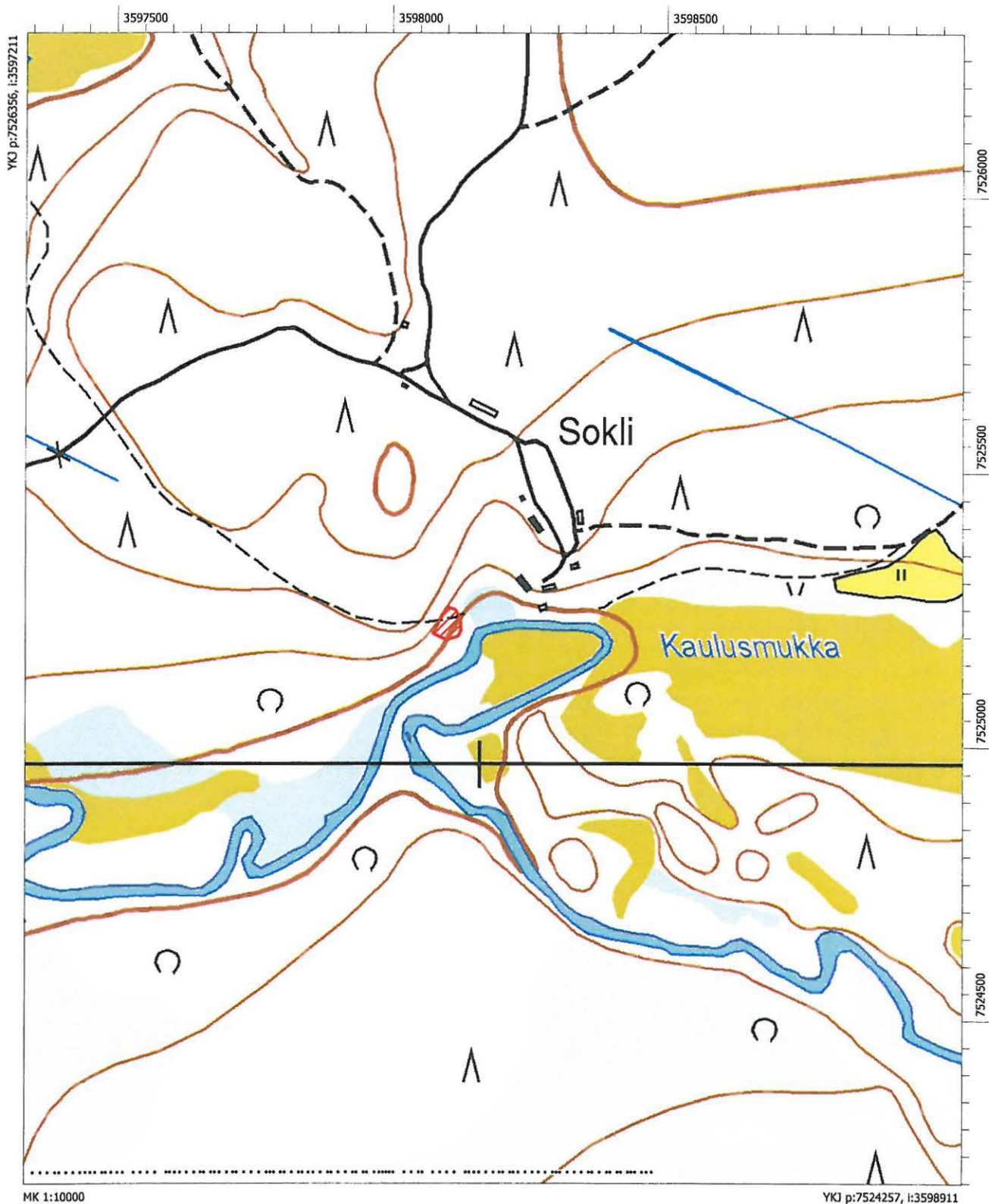
Savukoski Kaulusmukka 2 1000012694
Yleiskarttaluonnos
Miikka Tallavaara & Meri Varonen 2008
Mk 1:500

- talvitie
- löydöllinen koekuoppa (ei mittakaavassa)
- x löytökohta tuulenkaadossa
- löydötön koekuoppa (ei mittakaavassa)

 Muinaisjäännösalue

DG405:1 Panoraamakuva asuinpaikasta. Löytöjä saatiin mm. etualalla näkyvästä tuulenkaadosta. Taustalla näkyy Pierkuliaapaa. Lännestä. Kuva M. Tallavaara.

Kaulusmukka 3

Muinaisjäännösrekisteritunnus 1000012695

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat

Alatyyppi: -

Laji: kiinteä muinaijäännös

Ajoitus: kivi- ja/tai varhaismetallikautinen

Lukumäärä: 1

Rauhoitusluokkaehdotus: 2

Tilatiedot: Valtionmaa II

Peruskartta: 4723 04 Maskaselkä

Koordinaatit: p= 7525123, i= 3597876, z ala= 220 m mpy, z ylä= m mpy

Koordinaattiselite: keskikoordinaatit

Aiemmat tutkimukset: -

Aiemmat löydöt: -

Inventointi 2008

Löydöt: KM 37507: 1-2

Kartat: Yleiskartta s. 45 Peruskarttaote s. 46

Negatiivit: F145501:1-5

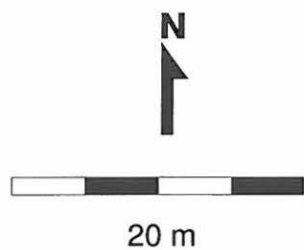
Digitaaliset valokuvat: s. 47, DG406:1

Asuinpaikka sijaitsee 5,5 kilometriä Tulppiosta koilliseen Soklin kaivoskylän lounaispuolella korkean törmän päällä olevalla terassilla, 40 metrin päässä Ylä-Nuortin rannasta. Kohde on helpoiten saavutettavissa kaivoskylästä käsin.

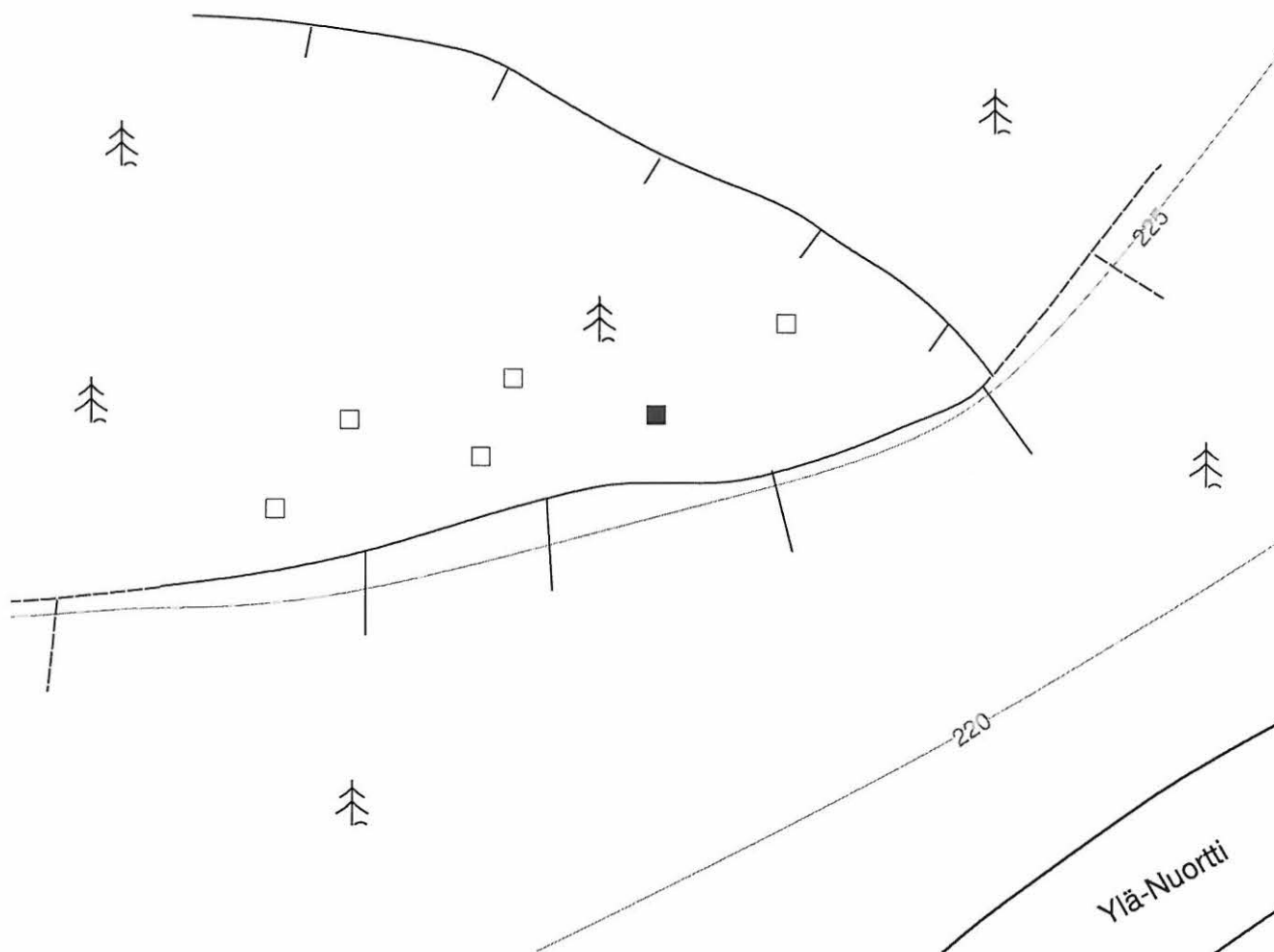
Paikalle tehdystä koekuopasta saatiin talteen kvartsia ja runsaasti palanutta luuta. Vaikka muut paikalle kaivetut pienet koepistot osoittautuivat löydöttömiksi, ei ole mitään syytä olettaa, että kohde rajoittuisi vain yhden löydöllisen kuopan ympärille. Kohteen taustalla kohoaa toinen matalampi törmä ja tällainen suojaisa paikka soveltuu erinomaisesti asuinpaikaksi. Joka tapauksessa kohde on todennäköisesti melko pienialainen. Laajuuden riittävä selvittäminen vaatii kuitenkin kunnolliset tutkimukset. Kohde jää kaivospiirin sisälle. Kaivostoimintaan liittyvän lisääntyvän aktiviteetin ja alueen mahdollisen louhinnan vuoksi on hyvin mahdollista, että kohde tulee tuhoutumaan. Mikäli näin uhkaa tapahtua, kohde on ehdottomasti tutkittava kaivaustutkimuksin.

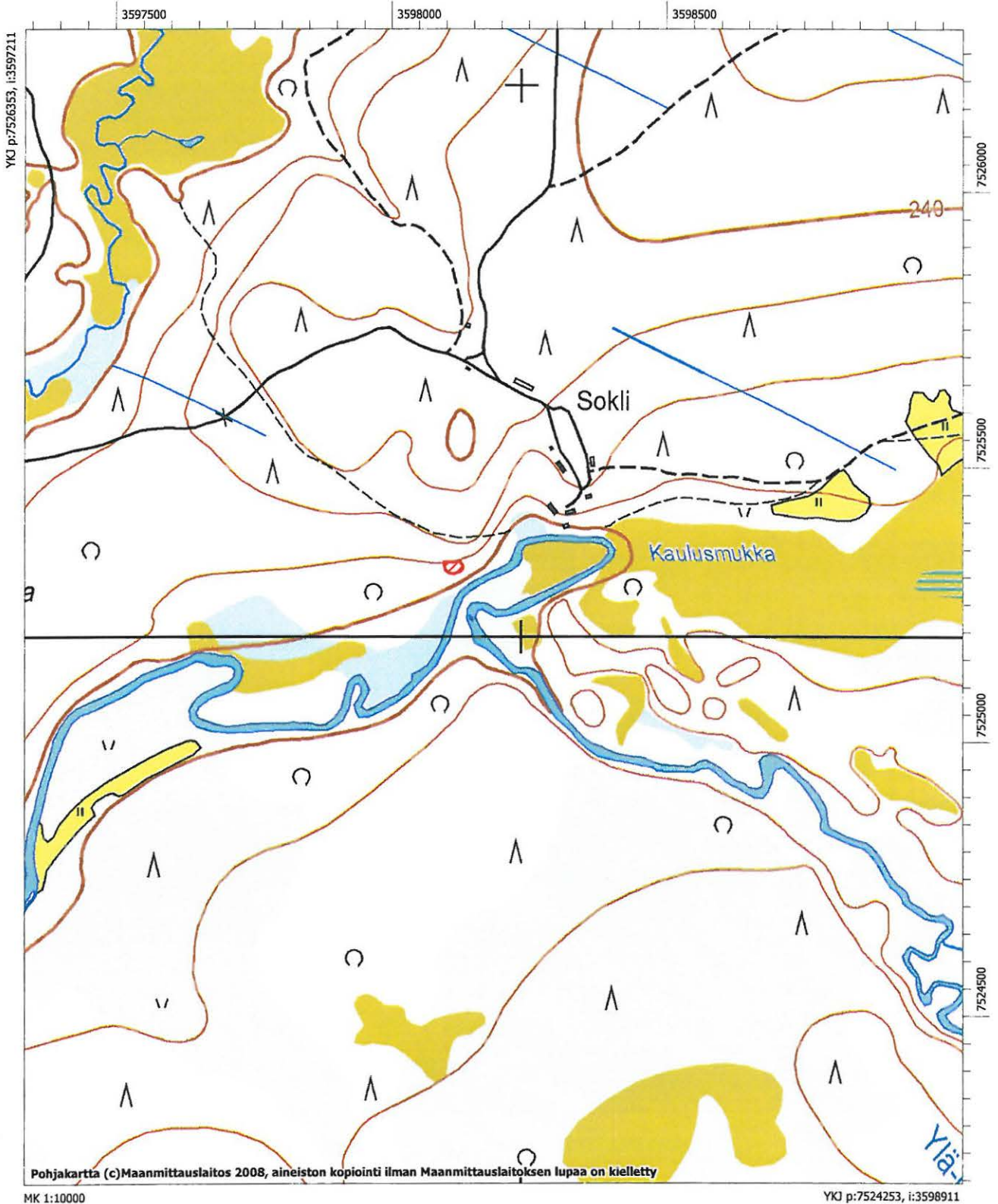
Savukoski Kaulusmukka 3 1000012695
Yleiskarttaluonnos
Miikka Tallavaara & Meri Varonen 2008
Mk 1:500

- löydöllinen koekuoppa (ei mittakaavassa)
- löydötön koekuoppa (ei mittakaavassa)

 Muinaisjäännösalue

DG406:1 Panoraamakuva asuinpaikasta. Lapiro osoittaa löydöllisen koekuopan paikkaa. Lounaasta. Kuva M. Tallavaara.

Rouoivan porokämpä
Muinaisjäännösrekisteritunnus 1000012696

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat

Alatyyppi: -

Laji: kiinteä muinaisjäännös

Ajoitus: kivi- ja/tai varhaismetallikautinen

Lukumäärä: 1

Rauhoitusluokkaehdotus: 2

Tilätiedot: Valtionmaa II

Peruskartta: PK 4723 05 + 4723 08 Rannisvaara

Koordinaatit: p= 7532277, i= 3601010, z ala= 247 m mpy, z ylä= m mpy

Koordinaattiselite: keskikoordinaatit

Aiemmat tutkimukset: -

Aiemmat löydöt: -

Inventointi 2008

Löydöt: KM 37514: 1-15

Kartat: Yleiskartta s. 49 Peruskarttaote s. 50

Negatiivit: F145504:1-8

Digitaaliset valokuvat: s. 51, DG402:1-5

Kohde sijaitsee 12,6 kilometriä Tulppiosta pohjoiskoilliseen Sokliaavan itälaidalla aavalle pistävällä matalahkolla hiekkaisella niemekkeellä 300 metriä Sokliojasta itään. Porojen pääsyn rajalle estävä aita kulkee asuinpaikan itäpuolitse. Kohteelle johtaa maastoajoneuvolla ajettavissa oleva ajopolku.

Rouoivan porokämpälle johtavalla ajouralla havaittiin kvartsi-iskoksia, -ytimiä ja -esineitä yhteensä kolmessa keskittymässä (itäinen, keskimäinen, läntinen). Läntisen keskittymän kohdalle rengasurien väliin kaivetusta koepistosta saatiin myös palanutta luuta. Lisäksi löytöjä saatiin niemekkeelle ajouran ulkopuolelle kaivetusta koekuopista. Asuinpaikka alue on suhteellisen laaja (n. 190 x 35 metriä) joskin ilmeisesti melko pesäkkeinen. Useat paikalle kaivetut koekuopat jäivät nimittäin löydöttömiksi. Kohde sijaitsee koillisella rikastehiekan läjitysalueella. Mikäli tämä läjitysaluevaihtoehto toteutuu, kohde tuhoutuu, joten se on ehdottomasti tutkittava kokonaisuudessaan kunnollisin kaivaustutkimuksin.

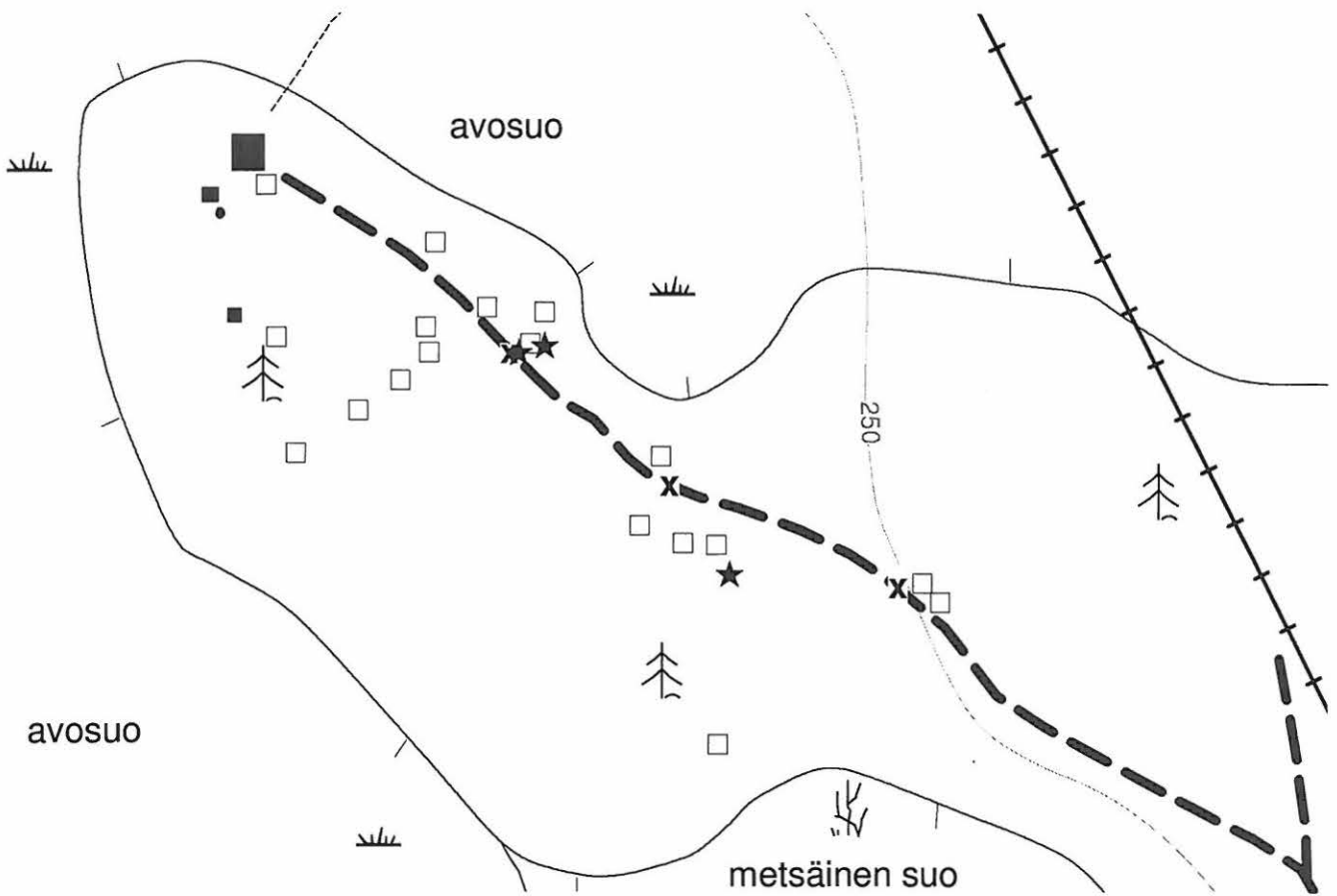

Savukoski Rouoivan porokämpä 1000012696

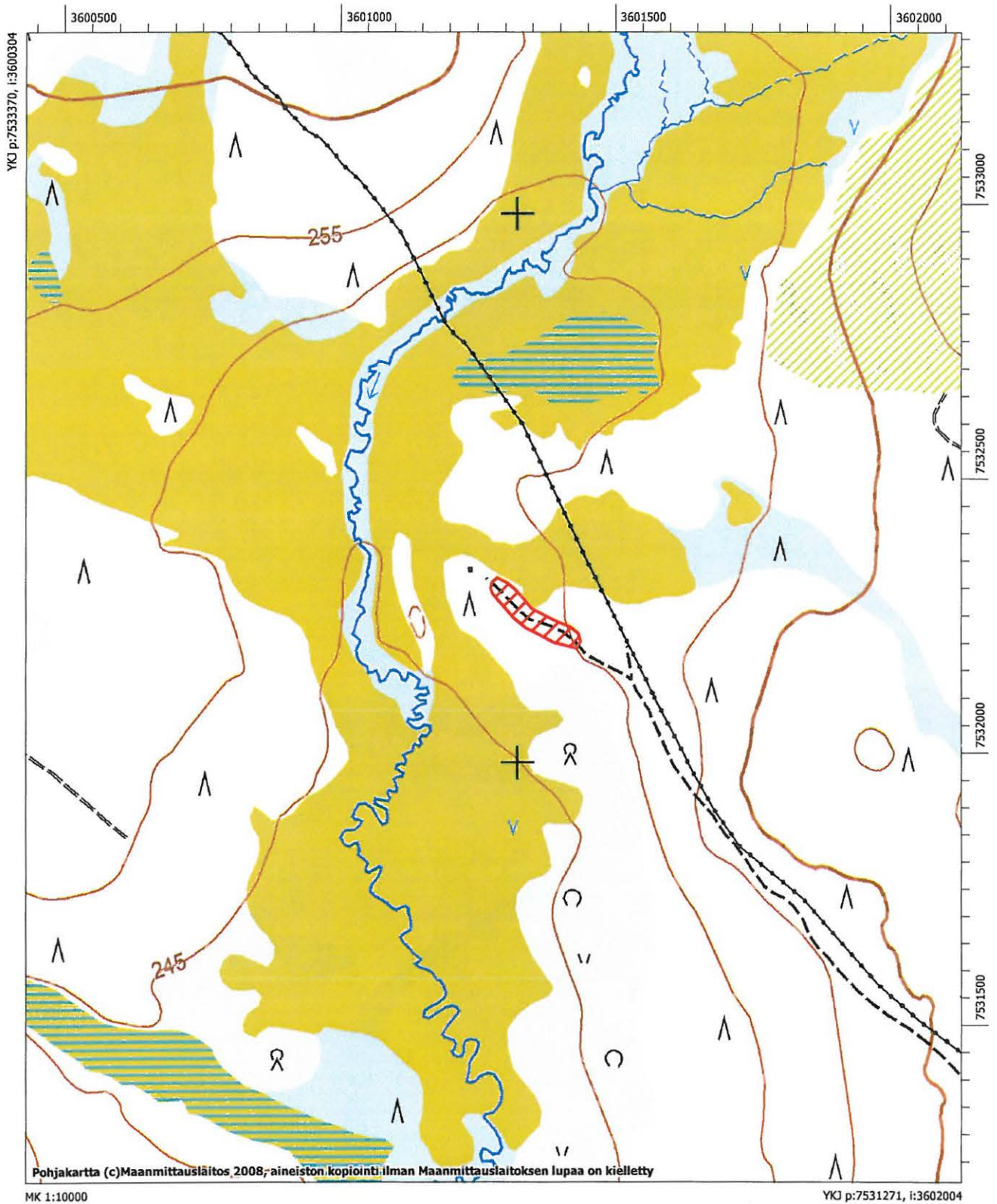
Yleiskarttaluonnos

Miikka Tallavaara & Meri Varonen 2008

Mk 1:2000

 Muinaisjäännösalue

DG402:5 Panoraamakuva asuinpaikka-alueesta. Nuolet osoittavat löytökohtia. Koillisesta/idästä. Kuva M. Tallavaara.

DG402:1 Lappio osoittaa itäisimmän löytökohdan ajopolulla. Kaakosta. Kuva M. Tallavaara.

DG402:2 Läntisin löytökohta tiellä. Lisäksi lapiot osoittavat löydöllisten koekuoppien paikat. Kaakosta. Kuva M. Tallavaara.

Sokliaavan aita
Muinaisjäännösrekisteritunnus 1000012697

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat

Alatyyppi: -

Laji: kiinteä muinaisjäännös

Ajoitus: kivi- ja/tai varhaismetallikautinen

Lukumäärä: 1

Rauhoitusluokkaehdotus: 2

Tilatiedot: Valtionmaa II

Peruskartta: PK 4723 05 + 4723 08 Rannisvaara

Koordinaatit: p= 7532532, i= 3601021, z ala= 247 m mpy, z ylä= m mpy

Koordinaattiselite: keskikoordinaatit

Aiemmat tutkimukset: -

Aiemmat löydöt: -

Inventointi 2008

Löydöt: KM 37515: 1-3

Kartat: Yleiskartta s. 53 Peruskarttaote s. 54

Negatiivit: F145503:1-2

Digitaaliset valokuvat: s. 55, DG403:1-2

Kohde sijaitsee 12,8 kilometriä Tulppiosta pohjoiskoilliseen Sokliaavan itälaidalla aavalle pistävällä hiekkaisella niemekkeellä 300 metriä Sokliojasta itään ja 250 metriä Rouoivan porokämpä –kohteesta pohjoiseen. Näiden kahden kohteen väliin jää vetinen suo, joka on ylitettävissä Rouoivan porokämpän takaa lähteviä pitkospuita pitkin. Porojen pääsyn rajalle estävä aita kulkee välittömästi asuinpaikan itäpuolitse.

Poroaitaa myötäilee poromiesten käyttämä mönkijäura, jossa havaittiin runsaasti kvartssia. Kvartssia havaittiin myös turpeen alla rengasurien välissä sekä ajouran ulkopuolella, joten kvartsi-iskokset eivät ole mönkijäliikenteen vaikutuksesta syntyneitä. Kvartsi keskittymän kohdalla maasta pisti esiin myös rapautuneita kiviä, jotka viittaavat muinaiseen tulisijaan. Muutoin alue on täysin kivetöntä. Kohde sijaitsee koillisella rikastehiekan läjitysalueella. Mikäli tämä läjitysaluevaihtoehto toteutuu, kohde tuhoutuu, joten se on ehdottomasti tutkittava kokonaisuudessaan kunnollisin kaivaustutkimuksin.

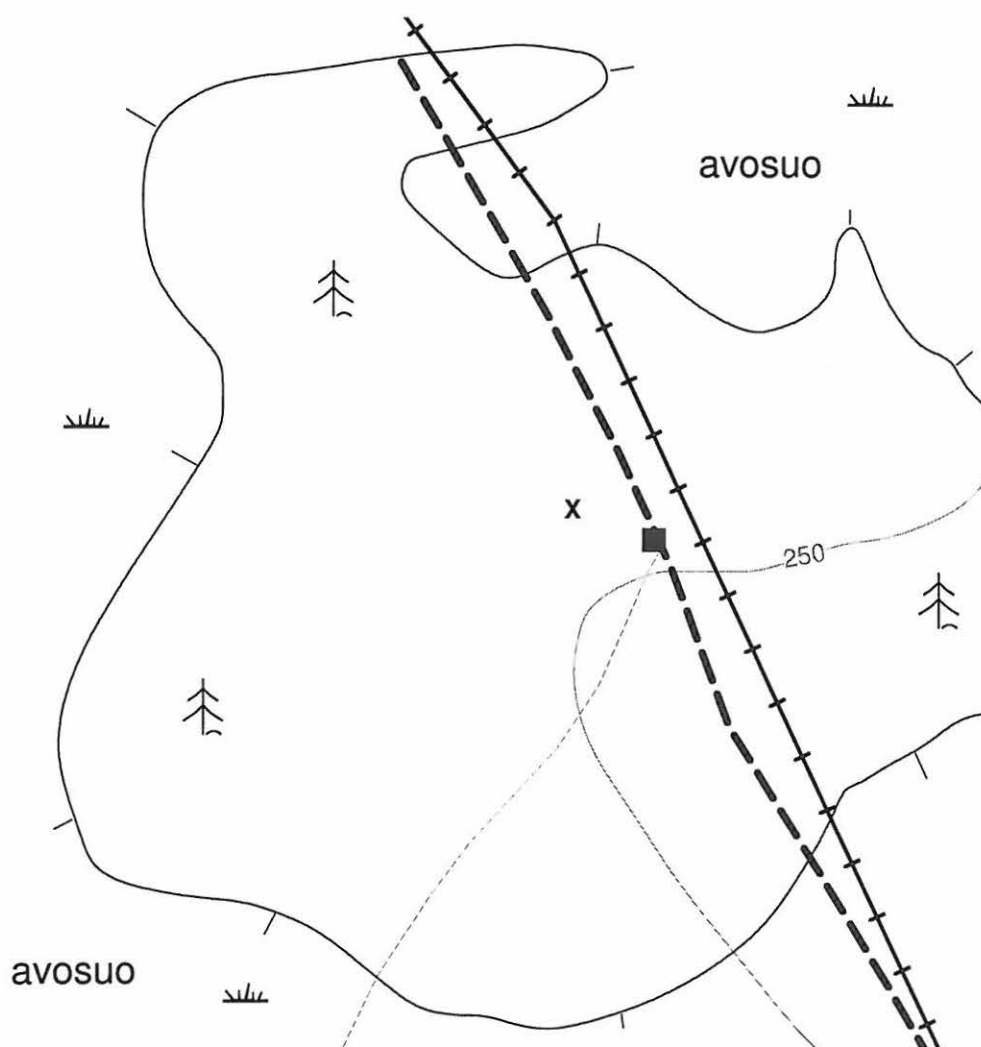

Savukoski Sokliaavan aita 1000012697

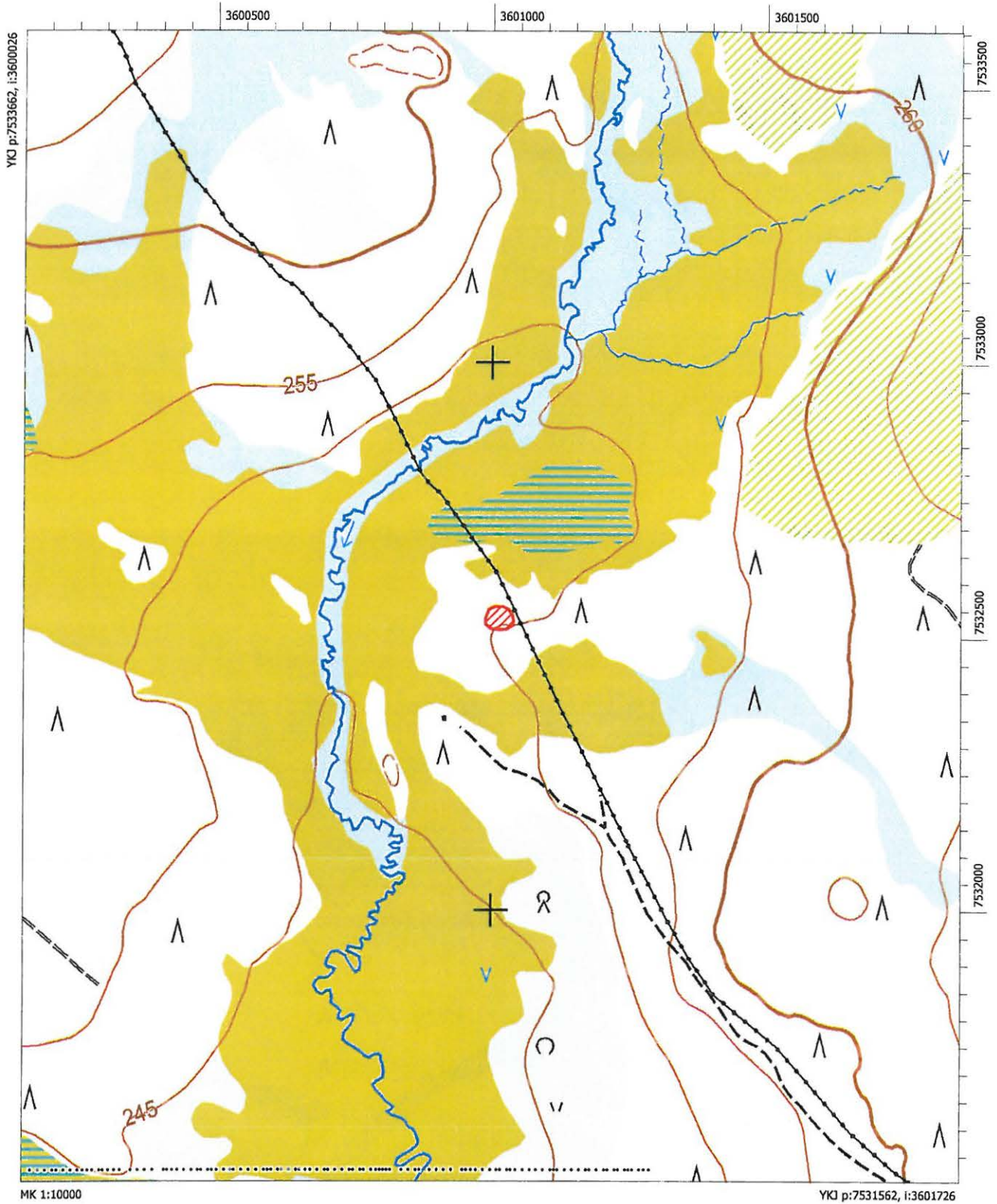
Yleiskarttaluonnos

Miikka Tallavaara & Meri Varonen 2008

Mk 1:2000

 Muinaisjäännösalue

DG403:1 Kvartsikeskittymä mönkijäuralla. Etelästä. Kuva M. Tallavaara.

DG403:1 Kvartsikeskittymä mönkijäuralla. Kuvassa näkyy sekä kvartsiartefakteja että rapautuneita kiviä. Etelästä. Kuva M. Tallavaara.

Sotataival
Muinaisjäännösrekisteritunnus 1000012698**Muinaisjäännöstyyppi:** asuinpaikat**Alatyyppi:** -**Laji:** kiinteä muinaisjäännös**Ajoitus:** kivi- ja/tai varhaismetallikautinen**Lukumäärä:** 1**Rauhoitusluokkaehdotus:** 2**Tilatiedot:** Valtionmaa II**Peruskartta:** PK 4712 12 Sotataival**Koordinaatit:** p= 7518242, i= 3582525, z ala= 220 m mpy, z ylä= m mpy**Koordinaattiselite:** keskikoordinaatit**Aiemmat tutkimukset:** -**Aiemmat löydöt:** -**Inventointi 2008****Löydöt:** KM 37516: 1-17**Kartat:** Yleiskartta s. 57 Peruskarttaote s. 58**Negatiivit:** F145506:1-4**Digitaaliset valokuvat:** s. 59, DG408:1

Kohde sijaitsee 11,6 kilometriä Tulppiosta länsilounaaseen, suon laidalla suosta nousevan selvän törmän päällä Heiniselkään vievän tien molemmin puolin 350 metriä Tulppioon vievän tien ja Heiniselkään vievän tien risteyksestä.

Heiniselkään vievän tien leikkauksessa havaittiin runsaasti kvartssia. Kvartsi-iskoksia, -esineitä ja -ytimiä saatiin myös useista paikalle tehdyistä koekuopista. Vaikka tie onkin tuhonnut osan asuinpaikasta, on sitä vielä runsaasti säilyneenä erityisesti tien itäpuolella, jonne kaivetuista viidestä koekuopasta kaikki olivat löydöllisiä. Havaintojen perusteella kohde on melko laaja (75 x 32 m). Sotataipaleen esihistoriallinen asuinpaikka sijaitsee aivan Sotajoen ja Vouhtujoen väliin suunnitellun kanavan tuntumassa. Mikäli kanavan rakentaminen tai muu toiminta, kuten tien leventämien tai soranotto tieleikkauksen kohdalta uhkaa kohdetta, on se ehdottomasti tutkittava kaivauksin.

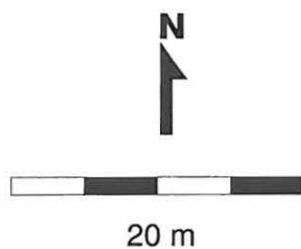

Savukoski Sotataival 1000012698

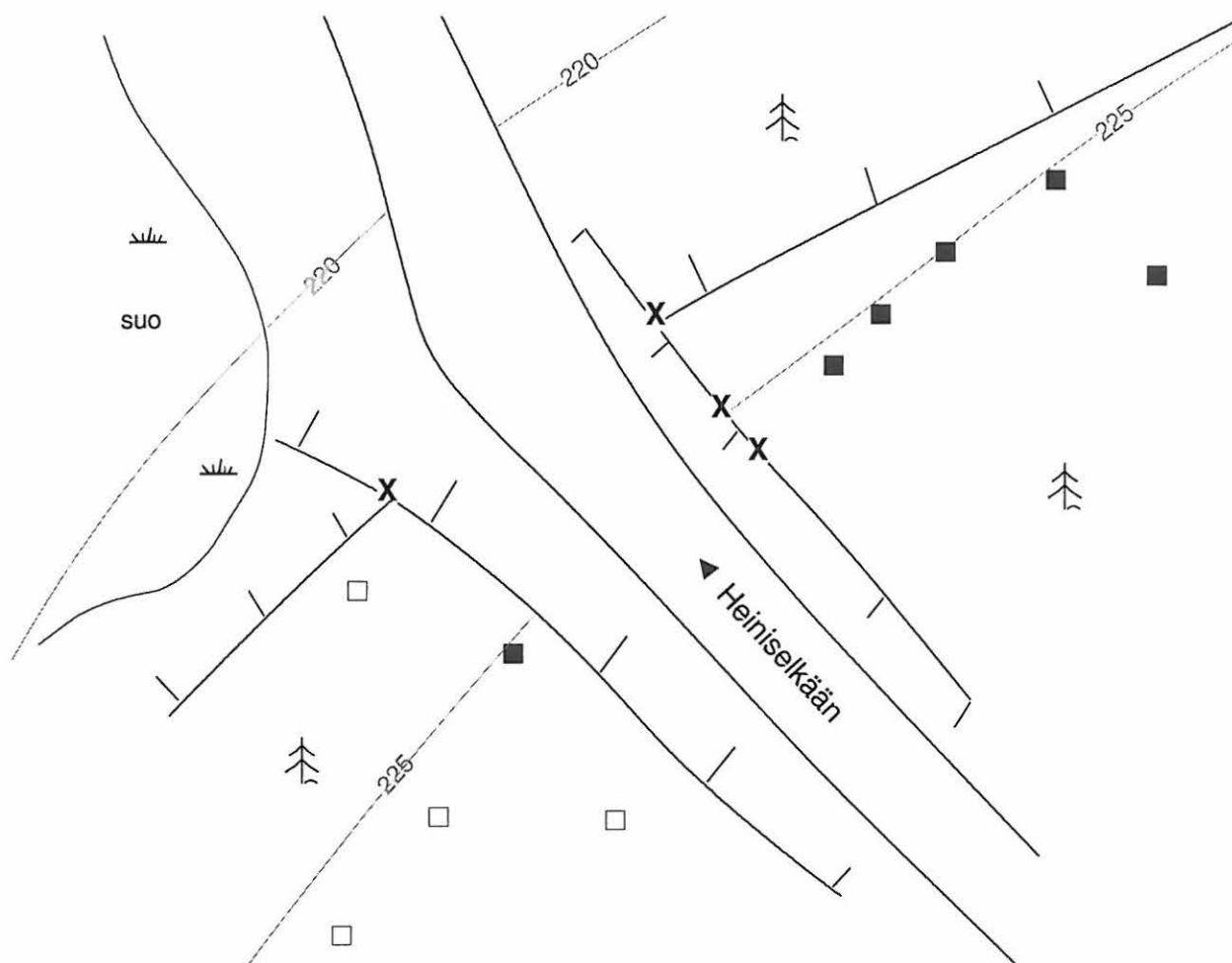
Yleiskarttaluonnos

Miikka Tallavaara & Meri Varonen 2008

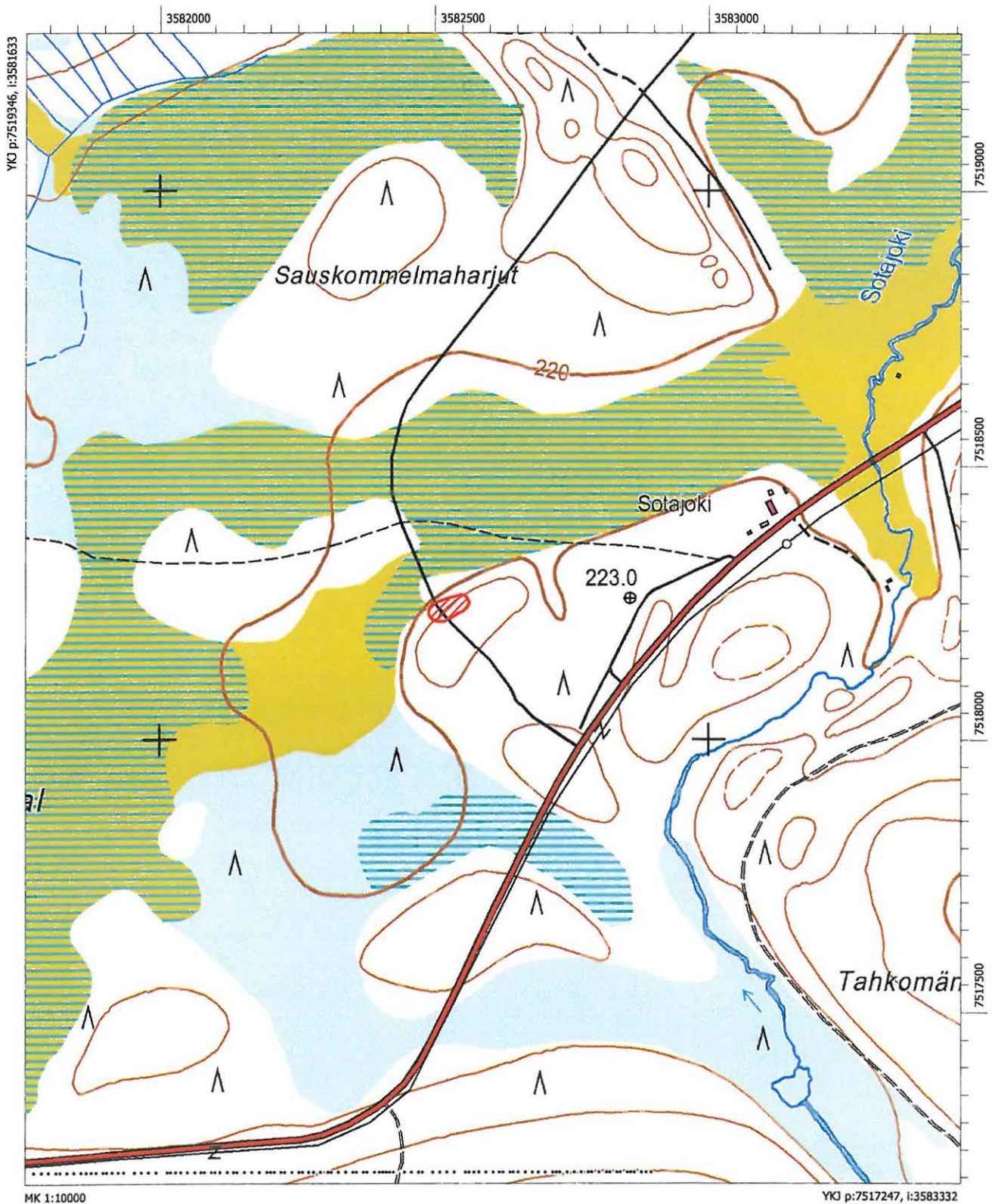
Mk 1:500

- törmän reuna / tieleikkaus
- löydöllinen koekuoppa (ei mittakaavassa)
- löytökeskittymä tieleikkauksessa
- löydötön koekuoppa (ei mittakaavassa)

 Muinaisjäännosalue

DG408:1 Panoraamakuva asuinpaikasta. Asuinpaikka-aluetta molemmin puolin tietä. Luoteesta. Kuva M. Tallavaara.

Rannimmainen Sotajoensuunvaara
Muinaisjäännösrekisteritunnus 1000012699

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat

Alatyyppi: -

Laji: kiinteä muinaisjäännös

Ajoitus: kivi- ja/tai varhaismetallikautinen

Lukumäärä: 1

Rauhoitusluokkaehdotus: 2

Tilätiedot: Valtionmaa II

Peruskartta: PK 4723 01 Tulppio

Koordinaatit: p= 7525876, i= 3589439, z ala= 220 m mpy, z ylä= m mpy

Koordinaattiselite: keskikoordinaatit

Aiemmat tutkimukset: J. Kankaanpää 1988

Aiemmat löydöt: KM 24456 kvartsiartefakteja

Inventointi 2008

Löydöt: KM 37513: 1-4

Kartat: Yleiskartta s. 61 Peruskarttaote s. 62

Negatiivit: F145499:1-3

Digitaaliset valokuvat: s. 63, DG407:1

Kohde sijaitsee 5,7 kilometriä Tulppiosta pohjoisluoteeseen Sotajoen pohjoisrannalla, joen korkean törmän päällä olevalla tasanteella, Kemihaaraan johtavan tien länsipuolella, 140 metriä Sotajoen ylittävästä sillasta pohjoisluoteeseen.

Vuoden 1988 inventoinnissa paikalta löytyi epämääräiseksi määriteltyjä kvartsi-iskoksia tulistelupaikalta ja sinne johtavalta polulta, mutta sitä ole aikaisemmin määritelty kiinteäksi muinaisjäännökseksi. Vuonna 2008 löytöjä (kvartsia ja palanutta luuta) havaittiin polun lisäksi myös koekuopissa, joten paikka on kiistatta esihistoriallinen asuinpaikka. Myös topografiansa puolesta paikka on sellaiseksi ihanteellinen. Alueen länsilaidassa on pohjois-etelä -suuntainen rivistö poteroita, jotka on kaivettu ilmeisesti Puolustusvoimien tai Rajavartiolaitoksen harjoituksissa. Alueella on myös kaksi epävirallista tulipaikkaa, joista toinen aivan löydöllisten koekuoppien tuntumassa.

Kohde sijaitsee teollisuusalueeksi määritellyllä kaava-alueella. Mikäli alueelle kohdistuu kaivoksen yms. johdosta maankäyttöpaineita, on kohde ehdottomasti tutkittava kokonaisuudessaan kunnollisin kaivaustutkimuksin.

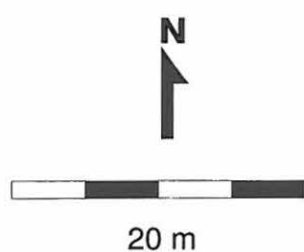

Savukoski Rannimmainen Sotajoensuunvaara 1000012699

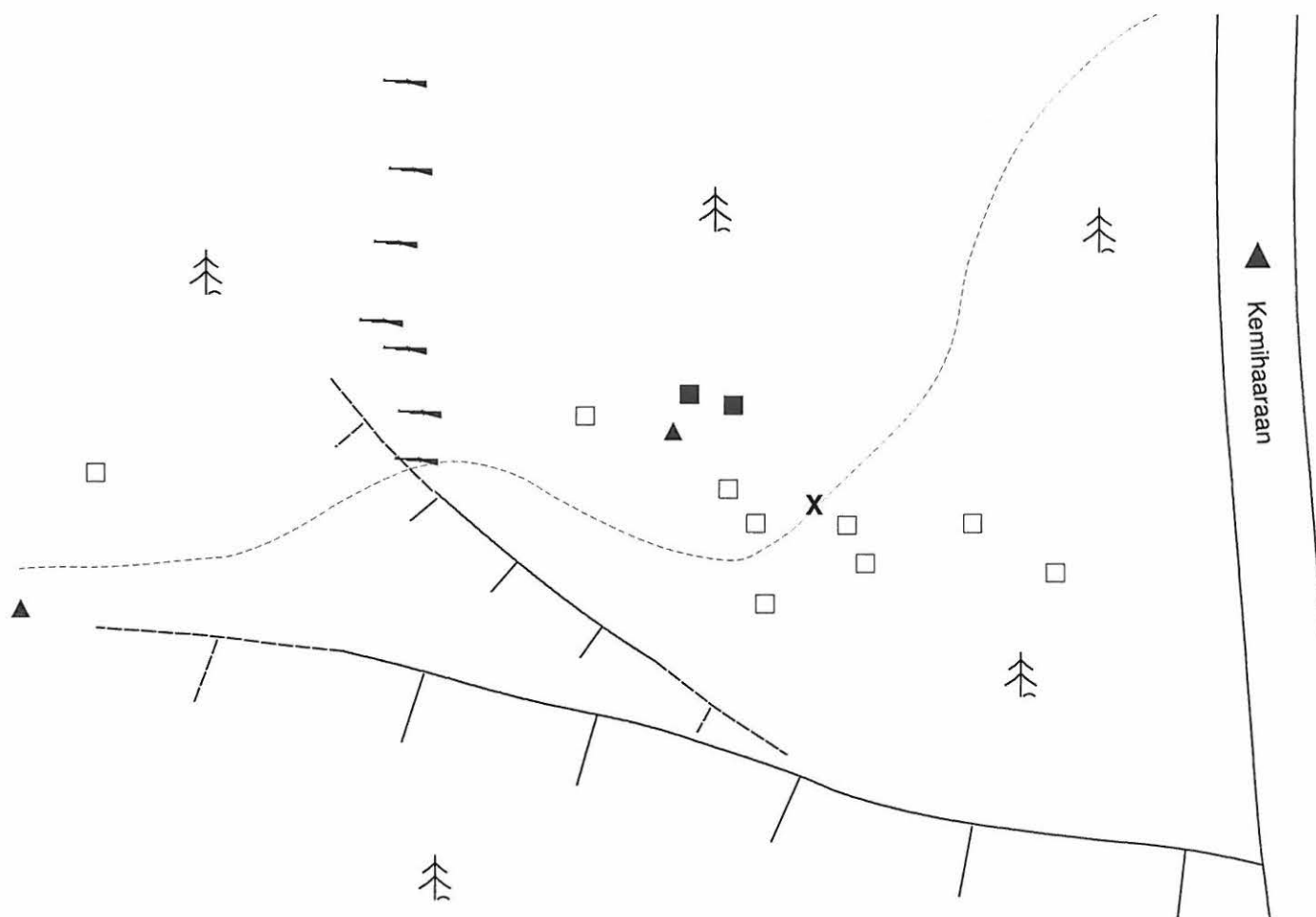
Yleiskarttaluonnos

Miikka Tallavaara & Meri Varonen 2008

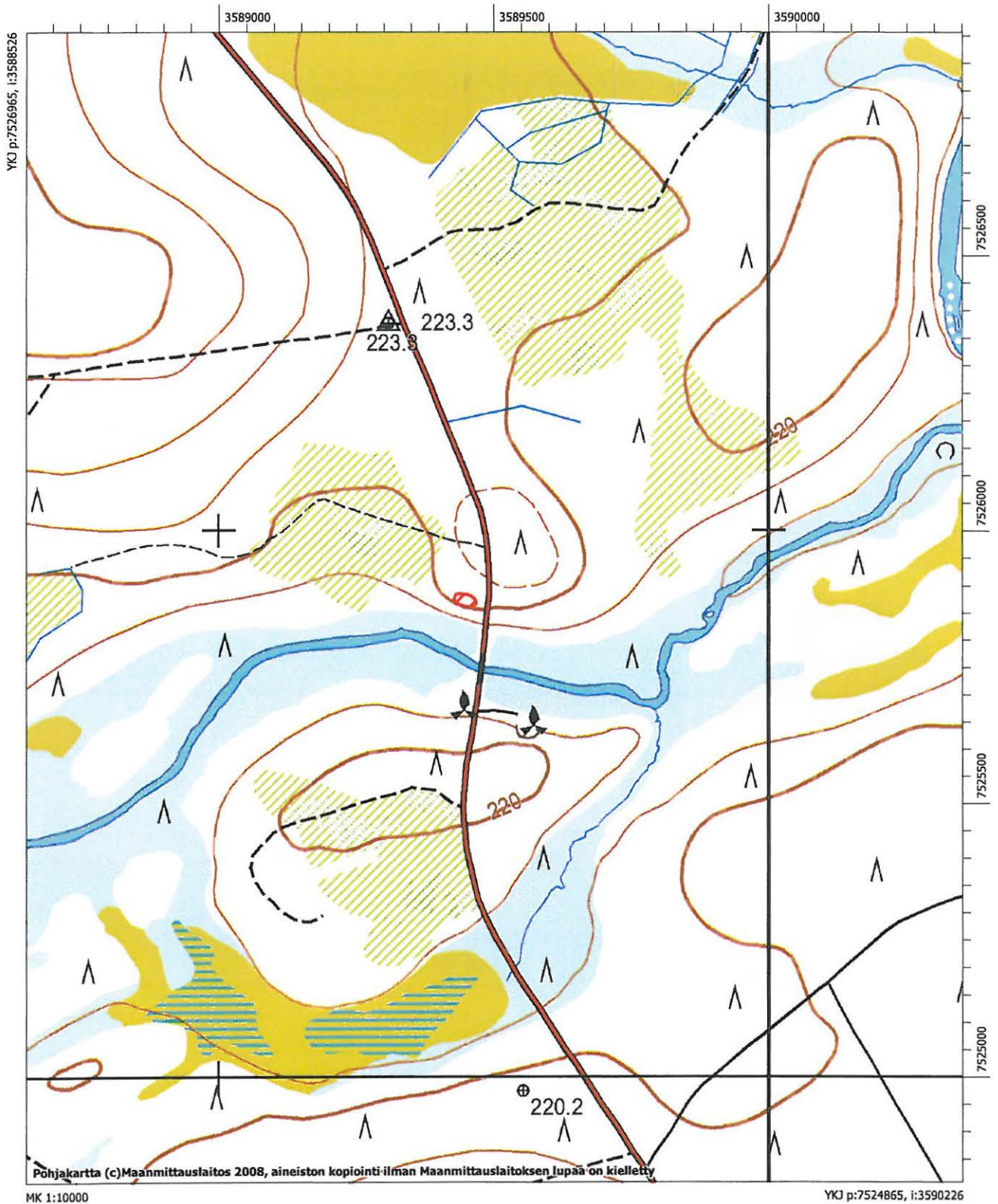
Mk 1:500

- polku
- löydöllinen koekuoppa (ei mittakaavassa)
- löytökohta polulla
- löydötön koekuoppa (ei mittakaavassa)
- tulipaikka
- potero

 Muinaisjäännösalue

DG407:1 Panoraamakuva asuinpaikasta. Nuolet osoittavat löytökohtia. Idästä. Kuva M. Tallavaara.

Vouhtunaapa
Muinaisjäännösrekisteritunnus 1000012700

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat

Alatyyppi: -

Laji: kiinteä muinaisjäännös

Ajoitus: kivi- ja/tai varhaismetallikautinen

Lukumäärä: 1

Rauhoitusluokkaehdotus: 2

Tilätiedot: Valtionmaa II

Peruskartta: PK 4712 12 Sotataival

Koordinaatit: p= 7525876, i= 3589439, z ala= 220 m mpy, z ylä= m mpy

Koordinaattiselite: keskikoordinaatit

Aiemmat tutkimukset: J. Kankaanpää 1988

Aiemmat löydöt: KM 24457 kvartsiartefakteja

Inventointi 2008

Löydöt: KM 37517: 1-8

Kartat: Yleiskartta s. 65 Peruskarttaote s. 66

Negatiivit: F145489:1-3

Digitaaliset valokuvat: s. 67, DG410:1

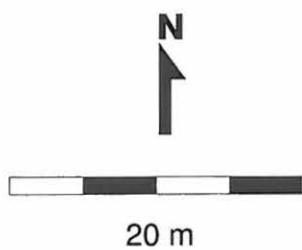
Asuinpaikka sijaitsee 14 kilometriä länsilounaaseen Rannimmaisen Sotatunturin pohjoispuolella suohon laskevan selvästi havaittavan törmän päällä. Kemijokeen laskeva Vouhtujoki kulkee asuinpaikan editse sen länsipuolella 50 metrin päässä kapean suokaistaleen keskellä. Kohteelle pääsee Sotataipaleen talolle johtavaa huonokuntoista tietä, joka kulkee asuinpaikan halki.

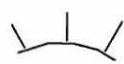

Vuoden 1988 inventoinnissa paikalla havaittiin muutamia kvartsi-iskoksia tien ja vanhan puunkuormaustaikan rikkomalla alueella. Tämän jälkeen tietä on ilmeisesti levennetty ja hiekkaa louhittu lisää tienpenkasta. Vuonna 2008 kvartseja havaittiin sekä tieleikkauksessa että koekuopissa molemmin puolin tietä. Koekupprien perusteella asuinpaikka-alue on vielä suurimmaksi osaksi säästynyt vaikka tiente-ko onkin tuhonnut kohdetta jonkin verran.

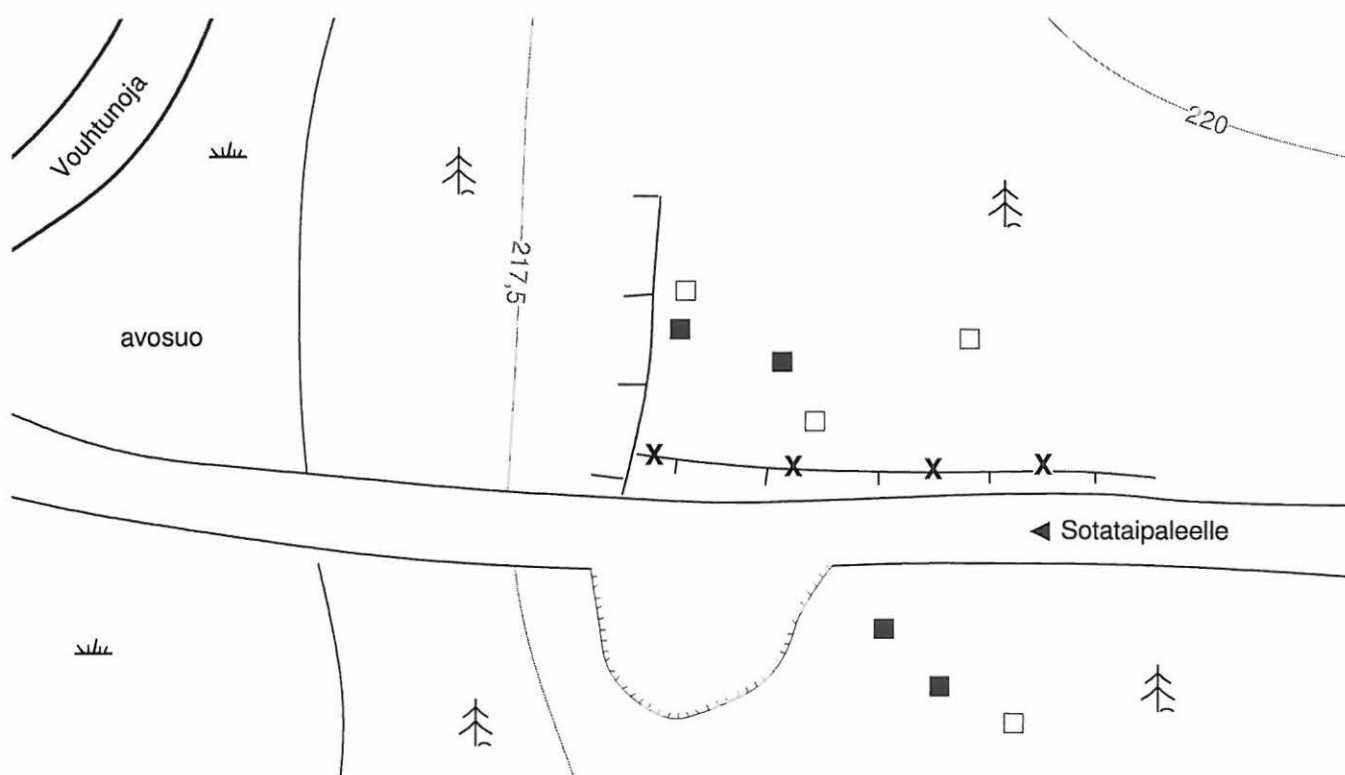
Vouhtunaavan esihistoriallinen asuinpaikka sijaitsee Vouhtujoen suunnitellun perkausoman välittömässä läheisyydessä. Se on myös aivan suunnitelmavaihtoehto 1.2 mukaisen jälkiselkeytysalueen reunalla. Tämän vaihtoehdon toteutuessa kohde tulee tuhoutumaan, joten se on ehdottomasti tutkittava kokonaisuudessaan kunnollisin kaivaustutkimuksin.

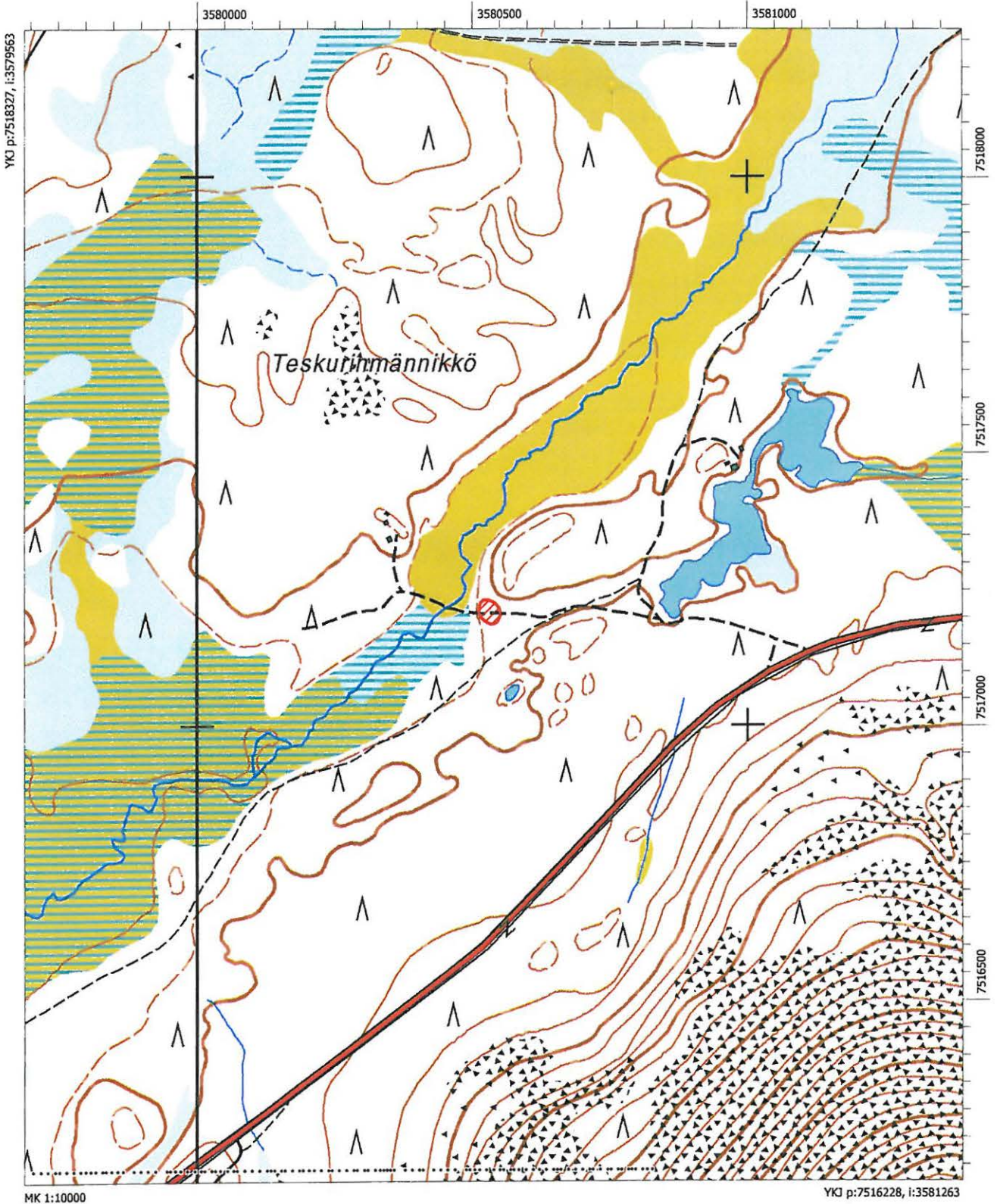
Savukoski Vouhtunaapa 1000012700
 Yleiskarttaluonnos
 Miikka Tallavaara & Meri Varonen 2008
 Mk 1:500

- törmän reuna / tieleikkaus
 tasoitetun alueen raja
 löydöllinen koekuoppa (ei mittakaavassa)
 löytöjä tieleikkauksesta
 löydötön koekuoppa (ei mittakaavassa)

 Muinaisjäännösalue

DG410:1 Panoraamakuva asuinpaikasta. Asuinpaikka-alueita molemmin puolin tietä. Lounaasta. Kuva M. Tallavaara.

Ponnipalo**Muinaisjäännösrekisteritunnus 1000012701****Muinaisjäännöstyyppi:** työ- ja valmistuspaikat**Alatyyppi:** pyyntikuopat**Laji:** kiinteä muinaisjäännös**Ajoitus:** ajoittamaton**Lukumäärä:** 2**Rauhoitusluokkaehdotus:** 2**Tilatiedot:** Valtionmaa II**Peruskartta:** 4723 01 Tulppio**Koordinaatit:** Pyyntikuoppa 1 p= 7522115 i= 3587047 (gps-piste) z=217

Pyyntikuoppa 2 p= 7522126 i= 3587078 (gps-piste) z=217

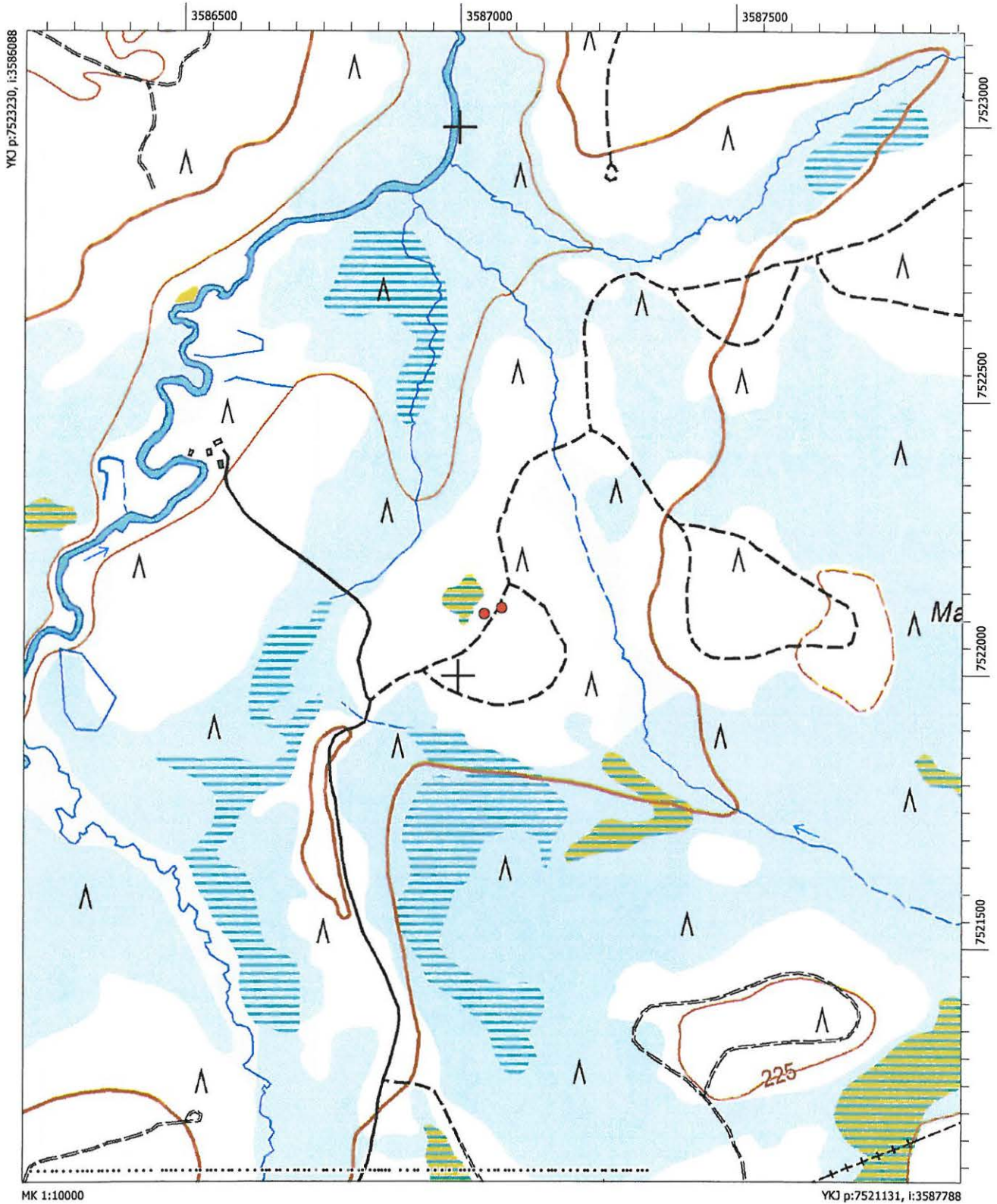
Koordinaattiselite: gps-pisteet**Aiemmat tutkimukset:** -**Aiemmat löydöt:** -**Inventointi 2008****Löydöt:** -**Kartat:** Peruskarttaote s. 69**Negatiivit:** F145505:1-2**Digitaaliset valokuvat:** s. 70, DG401:1-2

Pyyntikuopat sijaitsevat 6,5 kilometriä Tulppiosta länteen soiden ympäröimällä hiekkaisella selänteellä Sotajoen itäpuolisessa maastossa pienen suolampareen itäpuolella. Kohde on saavutettavissa Jänesojan vanhalta pumppuasemalta lähtevältä ja Sotajoen rantaan vievältä tieltä. Jänesojan pumppuaseman luona tosin on yksityinen puomi, joka on todennäköisesti lukittu.

Molempien kuoppien keskelle tehdyissä koekuopissa havaittiin selvä huuhtoutumiskerros joten kuopat ovat vanhoja. Lisäksi toisen pyyntikuopan (pk. 1) oletetun vallin kohdalle tehdyssä koekuopassa havaittiin kaksoismaannos. Pyyntikuopassa 2, joka sijaitsee 28 metriä suuntaan 59° kuopasta 1, selkeää kaksoismaannosta ei havaittu. Kuopat ovat hieman erikokoisia ja -muotoisia. Pyyntikuoppa 1 on muodoltaan pyöreähkö ja pienempi (2,5 x 2 m) kuin pyyntikuoppa 2 (3,5 x 2 m), joka on muodoltaan soikea. Tien raivaaminen on tuhonnut kuopan 2 luoteisreunaa. Kuopat sijaitsevat suunnitelmavaihtoehto 1:n mukaisella rikastehiekan läjitysalueella. Mikäli tämä läjitysaluevaihtoehto toteutuu, kohde tuhoutuu, joten se on ehdottomasti tutkittava kokonaisuudessaan kaivauksin.

● Pyyntikuoppa

DG401:1 Pyyntikuoppa 1. Lounaasta. Kuva M. Tallavaara.

DG401:2 Pyyntikuoppa 2. Kaakosta. Kuva M. Tallavaara.

Ponninpalo 2
Muinaisjäännösrekisteritunnus 1000012702

Muinaisjäännöstyyppi: löytöpaikat

Alatyyppi: -

Laji: irtolöytö

Ajoitus: kivi- ja/tai varhaismetallikautinen

Lukumäärä: 1

Rauhoitusluokkaehdotus: 2

Tilatiedot: 742-402-19-1 Ponninpalo

Peruskartta: PK 4721 10 Kuttusvaarat

Koordinaatit: p= 7522279, i= 3586430, z ala= 215 m mpy, z ylä= m mpy

Koordinaattiselite: gps-piste

Aiemmat tutkimukset:

Aiemmat löydöt: -

Inventointi 2008

Löydöt: KM 37512: 1

Kartat: Peruskarttaote s. 72

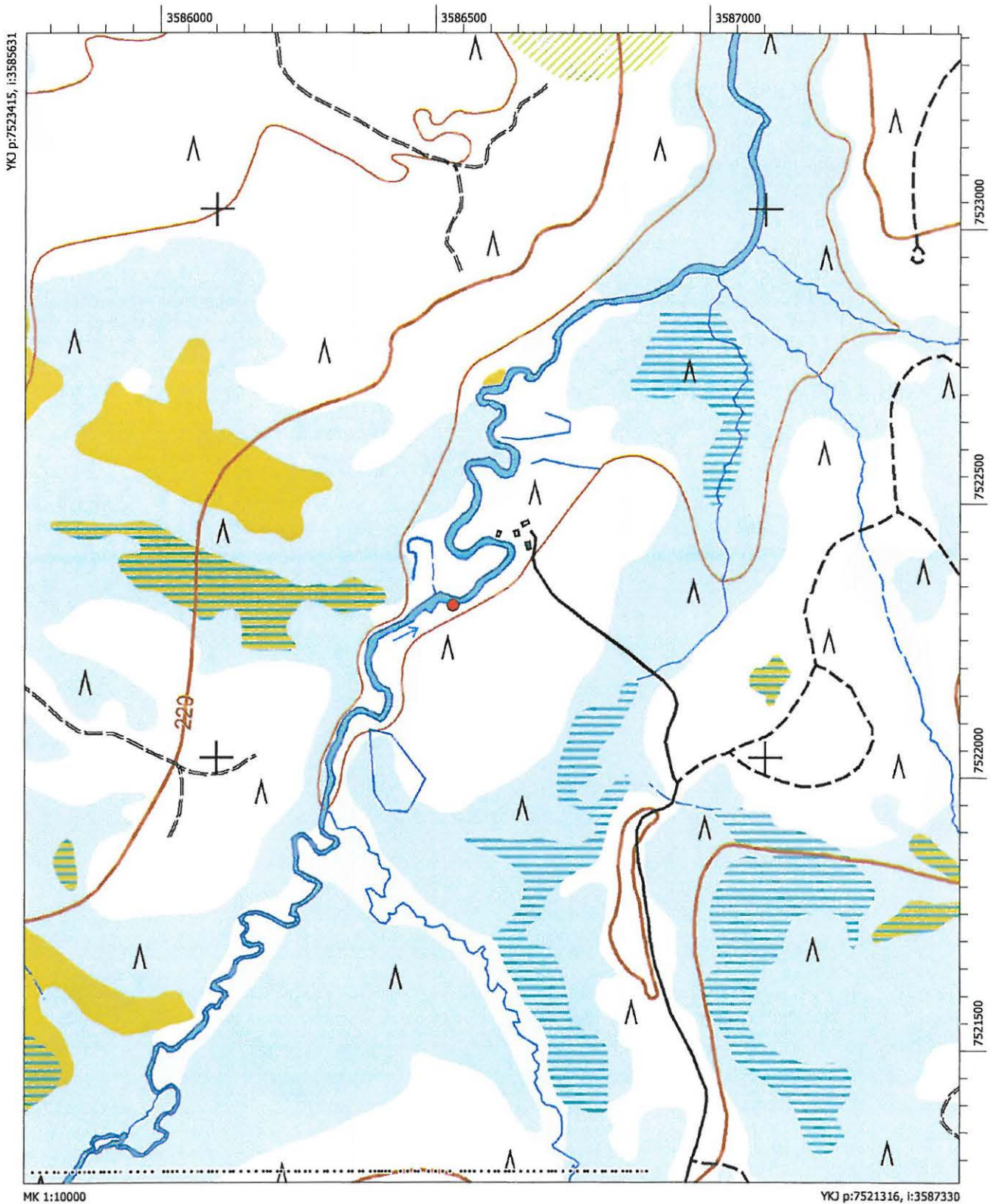
Negatiivit: -

Digitaaliset valokuvat: -

Kvartsin löytöpaikka sijaitsee 7 kilometriä Tulppiosta länteen Sotajoen itä/etelärannalla hiekkaisella mäntykankaalla 170 metriä Sotajoen törmällä olevasta mökistä lounaaseen. Kohde on saavutettavissa Jänesojan vanhalta pumppuasemalta lähtevältä ja Sotajoen rantaan vievältä tieltä. Jänesojan pumppuaseman luona tosin on yksityinen puomi, joka on todennäköisesti lukittu.

Kvartsi löytyi Sotajoen törmän päällä kulkevan polun pinnasta. Löytökohdasta n. 50 metriä koilliseen havaittiin polun varrella punaista, palaneelta vaikuttavaa hiekkaa. Kohteella ei kaivettu koekuoppia. Paikka sijaitsee suunnitelmavaihtoehto 1:n mukaisella rikastehiekan läjitysalueella. Kohteella olisikin syytä tehdä tarkempia tutkimuksia sen luonteen ja laajuuden selvillesaamiseksi.

● Kvartsin löytöpaikka

Malmio 4
Muinaisjäänösrekisteritunnus 1000012703

Muinaisjäänöstyyppi: löytöpaikat

Alatyyppi: -

Laji: irtolöytö

Ajoitus: kivi- ja/tai varhaismetallikautinen

Lukumäärä: 1

Rauhoitusluokkaehdotus: 2

Tilätiedot: Valtionmaa II

Peruskartta: PK 4723 04 Maskaselkä

Koordinaatit: p= 7525950, i= 3597130, z ala= 220 m mpy, z ylä= m mpy

Koordinaattiselite: gps-piste

Aiemmat tutkimukset: J. Kankaanpää 1988

Aiemmat löydöt: KM 24453 kvartsiartefakteja

Inventointi 2008

Löydöt: KM 37508: 1

Kartat: Peruskarttaote s. 74

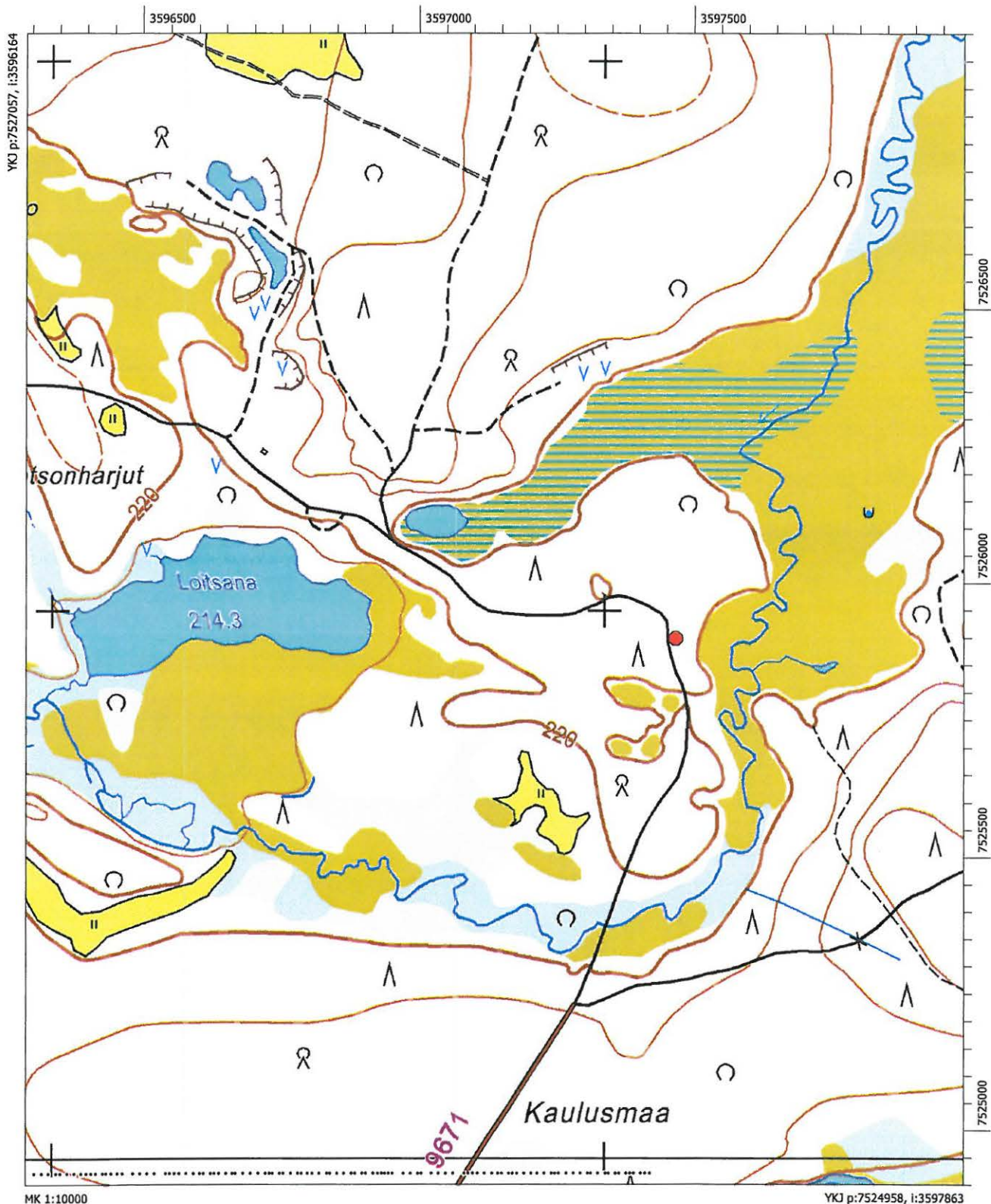
Negatiivit: F145494:1-3

Digitaaliset valokuvat: s. 75, DG387:1

Kvartsien löytöpaikka sijaitsee 5,2 kilometriä Tulppiosta pohjoiskoilliseen Loitsana -nimisen lammen itäpuolella korkeahkon törmän päällä olevalla terassilla. Törmä laskee suolle, jonka halki kulkee Soklioja. Kohde on helposti saavutettavissa malmioalueelle vievältä tieltä.

Vuoden 1988 inventoinnissa osittain koeporauksen tuhoamalta alueelta löytyi muutamia kvartsi-iskoksia. Vuonna 2008 paikalta löydettiin yksi kvartsi-iskos maan pinnalta, mutta alueelle kaivetuista koekuopista ei kuitenkaan löytynyt mitään. Kohde on todennäköisesti esihistoriallinen asuinpaikka, mutta koeporaustoiminta on voinut tuhota sen lähes kokonaan. Kohteen luonteen ja laajuuden selvittäminen vaatii kuitenkin kunnollisen koekaivauksen. Paikka jää kaivosalueen sisälle ja tulee todennäköisesti tuhoutumaan.

● Kvartsin löytöpaikka

DG387:1 Malmio 4. Kvartsin löytöpaikka. Luoteesta. Kuva M. Tallavaara.

Malmio 7
Muinaisjäänösrekisteritunnus 1000012704

Muinaisjäänöstyyppi: löytöpaikat

Alatyyppi: -

Laji: irtolöytö

Ajoitus: kivi- ja/tai varhaismetallikautinen

Lukumäärä: 1

Rauhoitusluokkaehdotus: 2

Tilatiedot: Valtionmaa II

Peruskartta: PK 4723 01 Tulppio

Koordinaatit: p= 7526133, i= 3596219, z ala= 215 m mpy, z ylä= m mpy

Koordinaattiselite: gps-piste

Aiemmat tutkimukset: -

Aiemmat löydöt: -

Inventointi 2008

Löydöt: KM 37511: 1-2

Kartat: Peruskarttaote s. 77

Negatiivit: -

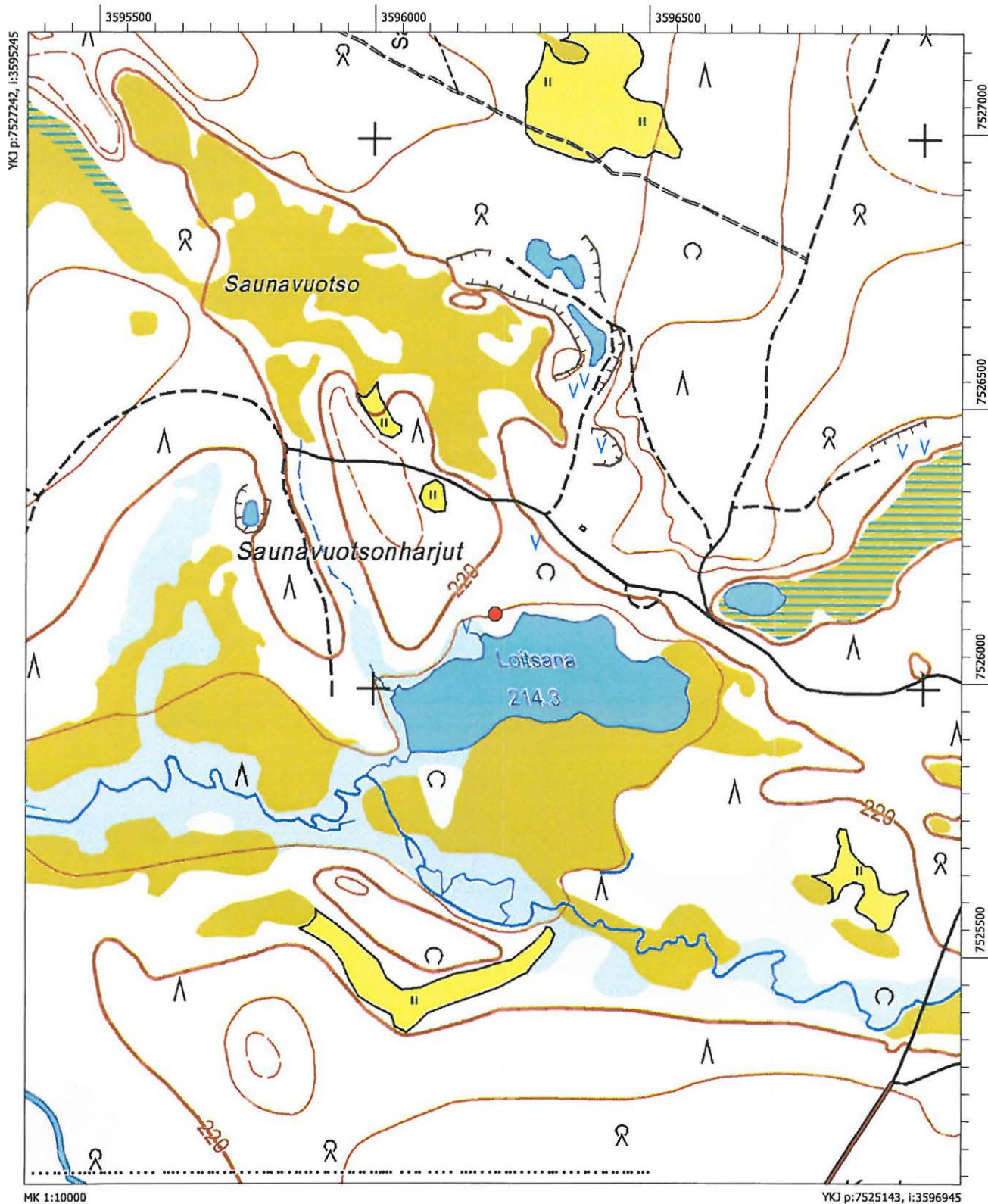
Digitaaliset valokuvat: -

Kvartsien löytöpaikka sijaitsee 4,8 kilometriä Tulppiosta pohjoiskoilliseen Loitsana -nimisen lammen pohjoispuolella hiekkaisella matalalla harjanteella 240 metriä Malmio 5:n asuinpaikasta länsilounaaseen. Kohde on saavutettavissa Loitsanan pohjoispuolitse kulkevalta tieltä.

Harjanteelle kaivettiin koekuoppia, joista kahdesta saatiin löytöinä kvartssia, toisesta yksi ja toisesta kaksi iskosta. Topografiansa puolesta paikka soveltuisi hyvin pienialaiseksi asuinpaikaksi. Kohteelle ei kuitenkaan tässä vaiheessa annettu kiinteän muinaisjäänöksen statusta, sillä vaikutti siltä kuin paikkaa olisi myöhemmin myllyretetty. Paikalla oli mm. matala kivikasa, joka voisi olla esimerkiksi piisin raunio, mutta se voi olla myös koelouhinnassa syntynyt jätékasa. Kohteen luonteen ja laajuuden selvittäminen vaatii koekaivauksen, jotka onkin ehdottomasti syytä järjestää sillä paikka tulee tuhoutumaan kaivostoiminnan seurauksena.

● Kvartsin löytöpaikka

Marjavaara
Muinaisjäännösrekisteritunnus 1000012705

Muinaisjäännöstyyppi: löytöpaikat

Alatyyppi: -

Laji: irtolöytö

Ajoitus: kivi- ja/tai varhaismetallikautinen

Lukumäärä: 1

Rauhoitusluokkaehdotus: 2

Til tiedot: Valtionmaa II

Peruskartta: PK 4723 01 Tulppio

Koordinaatit: p= 7524920, i= 3589600, z ala= 220 m mpy, z ylä= m mpy

Koordinaattiselite: gps-piste

Aiemmat tutkimukset: J. Kankaanpää 1988

Aiemmat löydöt: 24455 kvartsiartefakti

Inventointi 2008

Löydöt: -

Kartat: Peruskarttaote s. 79

Negatiivit: -

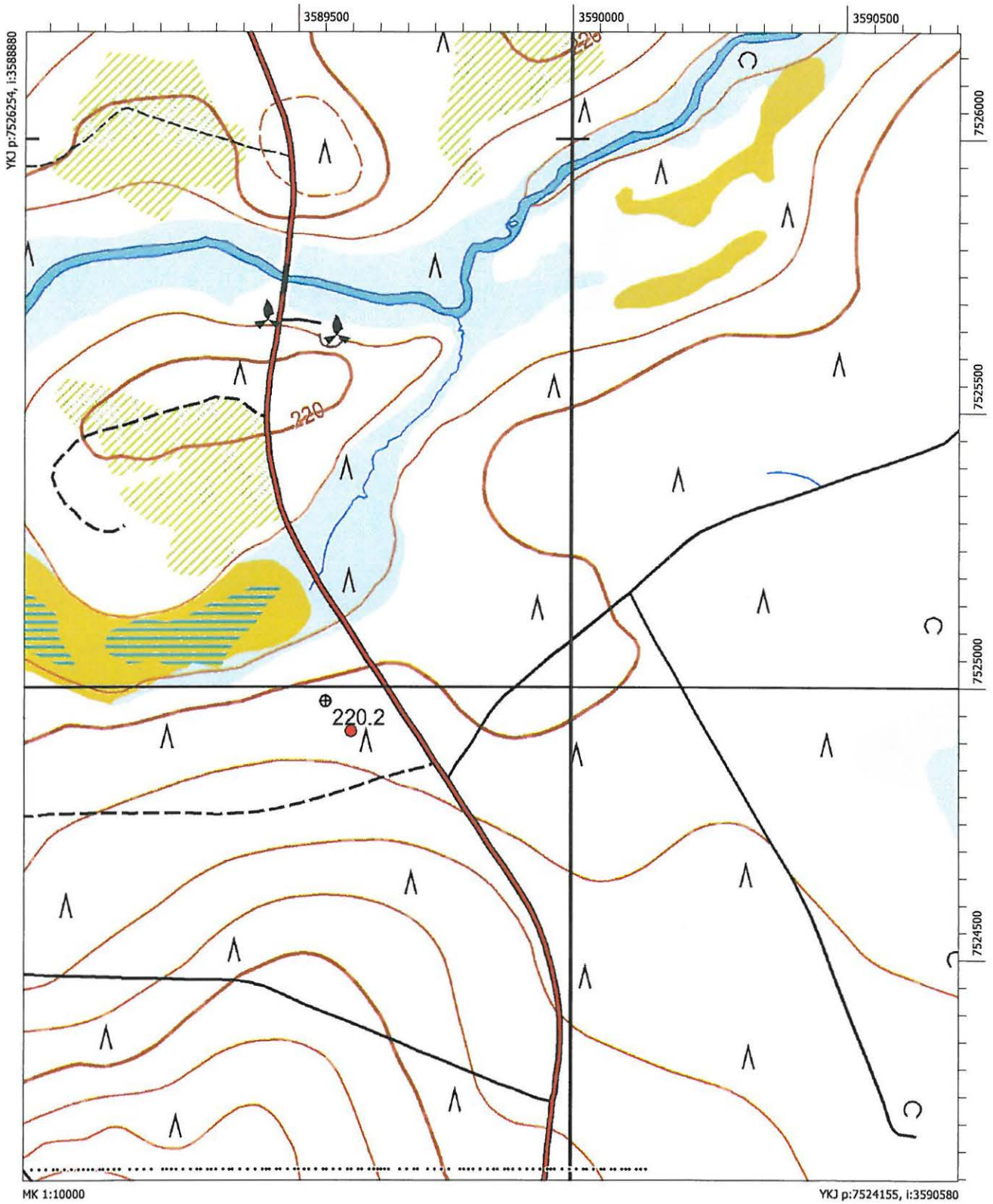
Digitaaliset valokuvat: -

Kvartsien löytöpaikka sijaitsee 5 kilometriä Tulppiosta luoteeseen, Marjavaaran pohjoisrinteellä Kemihaaraan vievän tien länsipuolella lähellä Sotajoen (todennäköistä) vanhaa uomaa. Paikalla on havaittavissa kaksi eri-ikäistä törmää, joista alempi laskee nykyään suohon.

Vuoden 1988 inventoinnissa polkutien ojan reunalta löytyi yksi epämääräiseksi kuvattu kvartsi-iskos. Tämän jälkeen tietä on ilmeisesti levennetty. Vuonna 2008 paikalla kaivettiin muutamia koekuoppia, mutta niissä ei havaittu selkeitä kvartsi-iskoksia tai muuta esihistorialliseen asuinpaikkaan viittaavaa. Kvartseja ei löytynyt myöskään tieleikkauksesta. Paikka sinänsä on erittäin sopiva sellaiseksi.

● Kvartsin löytöpaikka

Sauskommelmaharju
Muinaisjäännösrekisteritunnus 1000012706

Muinaisjäännöstyyppi: työ- ja valmistuspaikat
Alatyyppi: pyyntikuopat
Laji: mahdollinen muinaijäännös
Ajoitus: ajoittamaton
Lukumäärä: 1
Rauhoitusluokkaehdotus: 2
Tilatiedot: Valtionmaa II
Peruskartta: PK 4712 12 Sotataival
Koordinaatit: p= 7518809, i= 3583046, z ala= 225 m mpy, z ylä= m mpy
Koordinaattiselite: gps-piste
Aiemmat tutkimukset: -
Aiemmat löydöt: -

Inventointi 2008

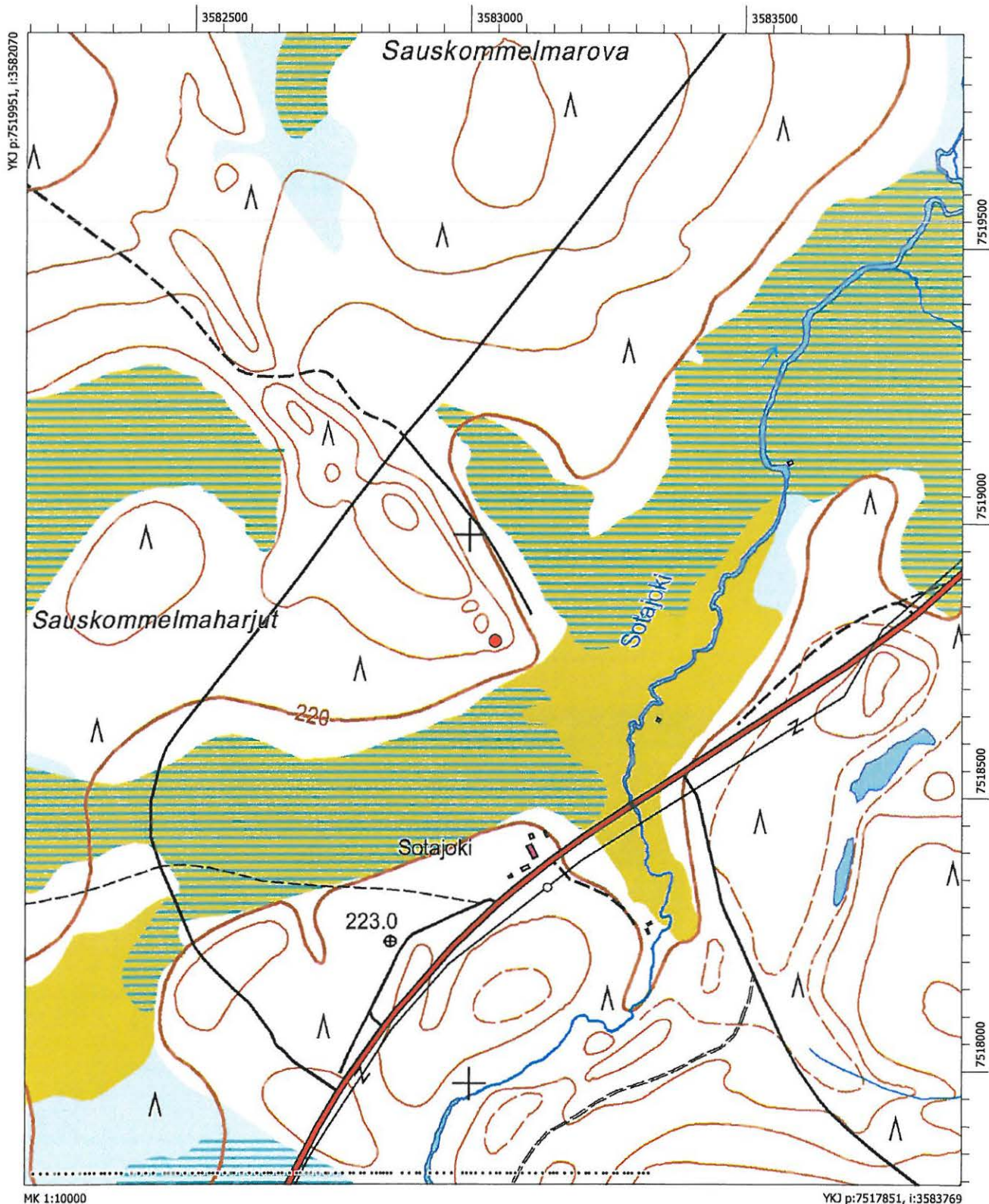
Löydöt: -
Kartat: Peruskarttaote s. 81
Negatiivit: F145487:1
Digitaaliset valokuvat: s. 84, DG397:1

Kuoppa sijaitsee 11 kilometriä Tulppiosta länsilounaaseen Sauskommelmaharjun päällä, sen kaakkois-päässä, välittömästi harjun poikki kulkevan notkelman eteläpuolella. Kohde on saavutettavissa Heiniselkään vievältä tieltä erkanevalta talvitieltä.

Kuoppaan tehdyn koepiston perusteella kuoppa on vanha, mutta oletetun vallin kohdalla ei havaittu kaksoismaannosta. Kuoppa on myös melko pieni – halkaisijaltaan 2 metriä. Kuoppaa onkin pidettävä ainoastaan mahdollisena pyyntikuoppana, vaikka ympäristön puolesta se voisi hyvin olla pyyntikuoppa. Alueella on myös muita selvästi tuoreempia kuoppia, jotka ovat todennäköisesti syntyneet alueella tehtyjen soranottoon liittyvien maaperätutkimusten seurauksena. Mahdollinen pyyntikuoppa sijaitsee suunnitelmavaihtoehtojen 1 ja 1.2 mukaisilla toiminta-alueilla.

● Mahdollinen pyyntikuoppa

Sauskommelmaoja
Muinaisjäännösrekisteritunnus 1000012707

Muinaisjäännöstyyppi: työ- ja valmistuspaikat

Alatyyppi: pyyntikuopat

Laji: mahdollinen muinaisjäännös

Ajoitus: ajoittamaton

Lukumäärä: 1

Rauhoitusluokkaehdotus: 2

Tilätiedot: Valtionmaa II

Peruskartta: PK 4712 12 Sotataival

Koordinaatit: p= 7520334, i= 3583811, z ala= 225 m mpy, z ylä= m mpy

Koordinaattiselite: gps-piste

Aiemmat tutkimukset: -

Aiemmat löydöt: -

Inventointi 2008

Löydöt: -

Kartat: Peruskarttaote s. 83

Negatiivit: F145486:1

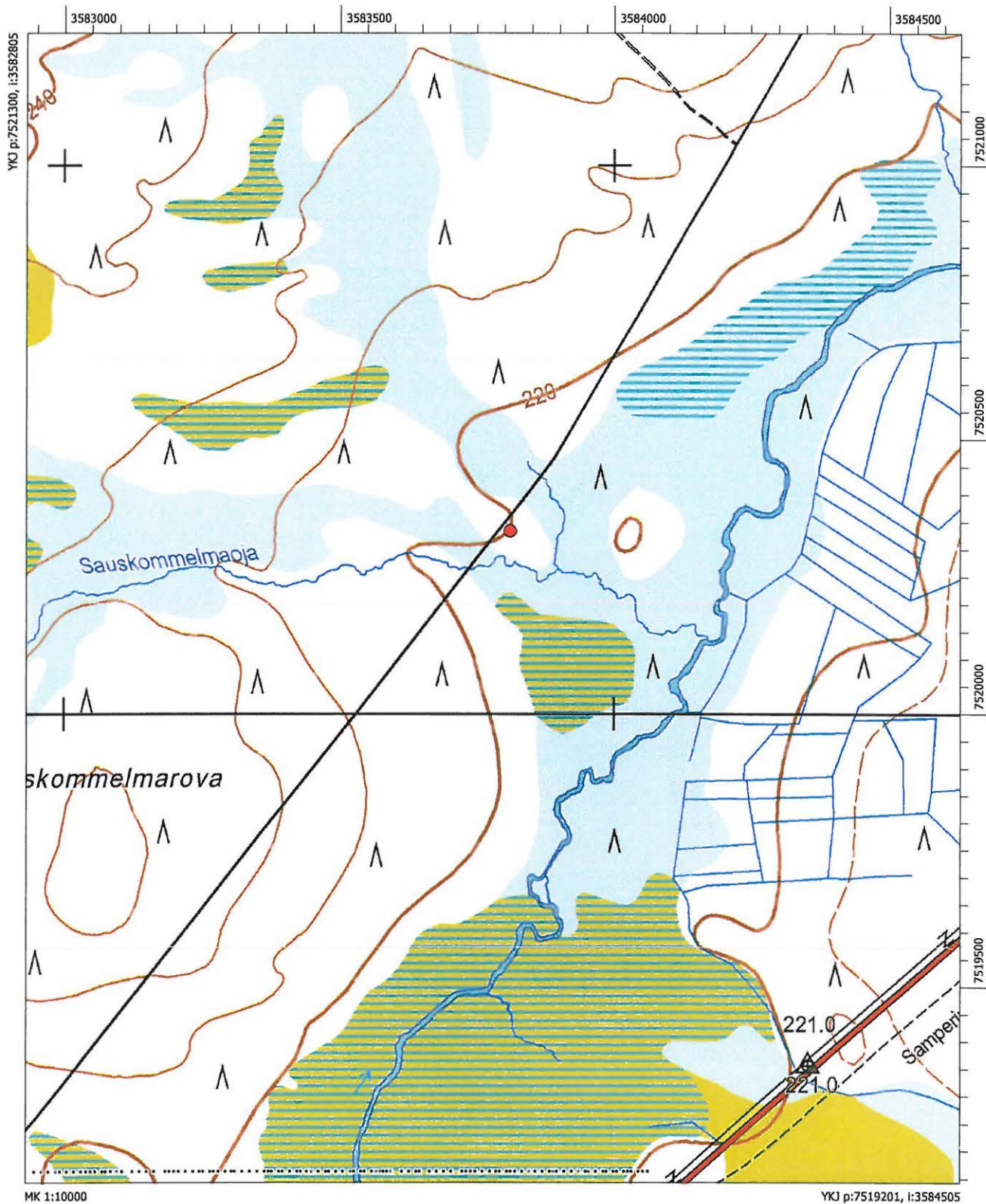
Digitaaliset valokuvat: s. 84, DG398:1

Kuoppa sijaitsee 9,3 kilometriä Tulppiosta länsilounaaseen, Sauskommelmarovan pohjoispuolella ka-pealla hiekkaisella harjanteella Sauskommelmaojan pohjoispuolella aivan Heiniselkään vievän tien ää-ressä tien itäpuolella.

Paikalla havaittu kuoppa on melko iso (halk. 5 m) ja laakea hieman jopa painannemainen. Keskelle tehdyssä koekuopassa voitiin havaita selvä huuhtoutumiskerros, joten kuoppa on vanha. Oletetun vallin kohdalla ei kuitenkaan havaittu kaksoismaannosta. Kyse voi silti olla pyyntikuopasta tai muusta ihmi-sen aikaansaamasta rakenteesta. Ympäristön puolesta kuoppa voisi hyvinkin olla pyyntikuoppa. Kohde sijaitsee suunnitelmavaihtoehto 1:n mukaisella rikastehiekan läjitysalueen laajennusvarauksella.

● Mahdollinen pyyntikuoppa

DG397:1 Mahdollinen pyyntikuoppa Sauskommelmaharjulla. Etelästä. Kuva M. Tallavaara.

DG398:1 Mahdollinen pyyntikuoppa Sauskommelmaojan tuntumassa. Etelästä. Kuva M. Tallavaara.

Malmio 8
Muinaisjäännösrekisteritunnus 1000012708

Muinaisjäännöstyyppi: työ- ja valmistuspaikat

Alatyyppi: pyyntikuopat

Laji: mahdollinen muinaisjäännös

Ajoitus: ajoittamaton

Lukumäärä: 1

Rauhoitusluokkaehdotus: 2

Tilätiedot: Valtionmaa II

Peruskartta: 4723 04 Maskaselkä

Koordinaatit: p= 7525885, i= 3596898, z ala= 220 m mpy, z ylä= m mpy

Koordinaattiselite: gps-piste

Aiemmat tutkimukset: -

Aiemmat löydöt: -

Inventointi 2008

Löydöt: -

Kartat: Peruskarttaote s. 86

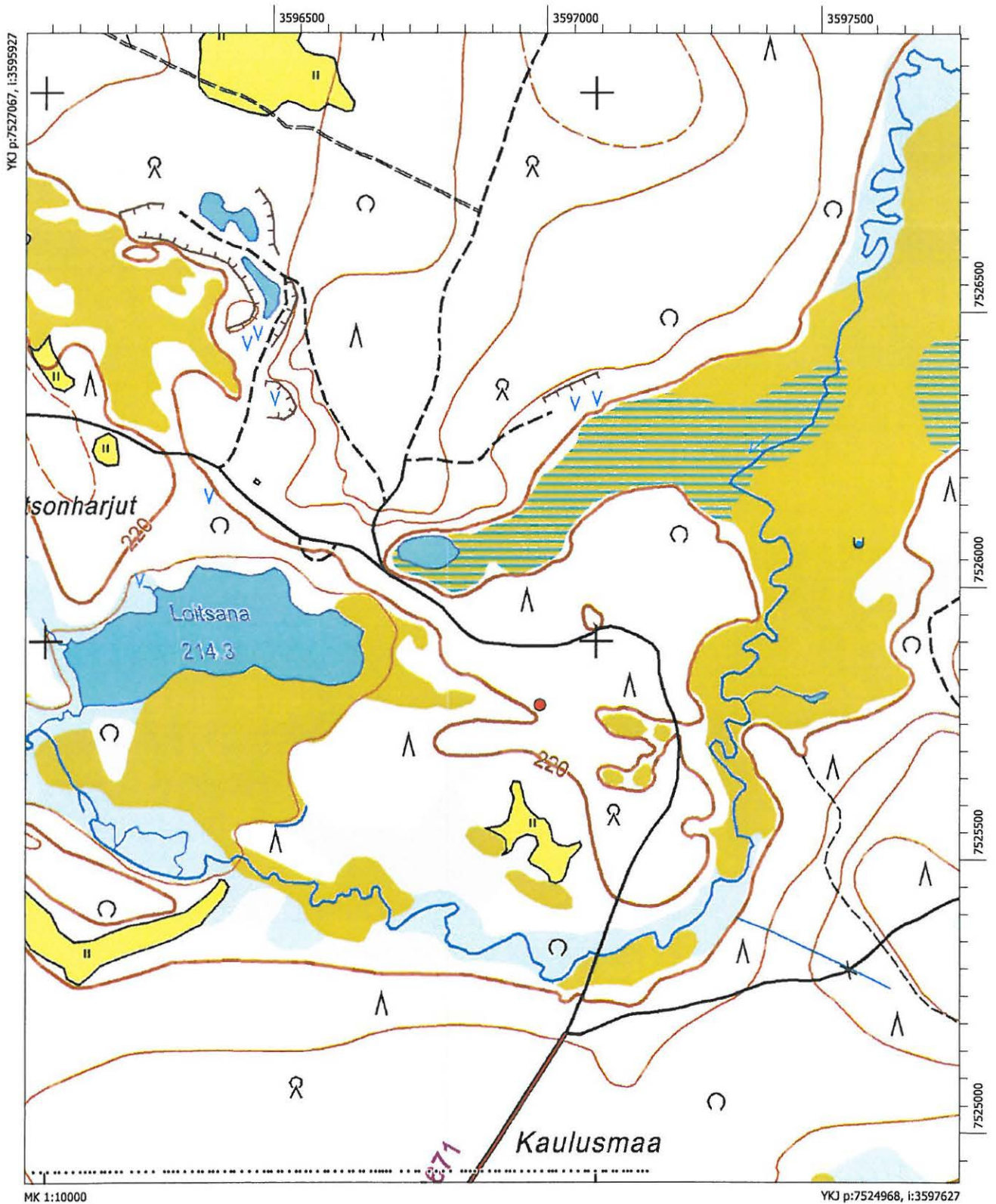
Negatiivit: -

Digitaaliset valokuvat: -

Kuoppa sijaitsee 5 kilometriä Tulppiosta pohjoiskoilliseen Loitsana -nimisen lammen itäpuolella kumpuilevassa ja melko avoimessa maastossa kohteiden Malmio 4 ja Malmio 6 välimaastossa. Kohde on saavutettavissa helposti malmioalueelle vievältä tieltä.

Kuopan pohjalla havaittiin vahva huuhtoutumiskerros ja oletetun vallin kohdalla kaksoismaannos. Mahdollisesti kyse on siis pyyntikuopasta. Kuoppa on tosin kooltaan pieni (2 x 1,5 m) ollakseen pyyntikuoppa. Se voikin olla myös muunlainen ihmisen tekemä rakenne. Kuopan ympäristö on nimittäin avoin ja hieman kenttämäinen. Kohde tulee tuhoutumaan kaivostoiminnan seurauksena.

● Mahdollinen pyyntikuoppa

Kaulusharju

Muinaisjäännösrekisteritunnus 1000012709

Muinaisjäännöstyyppi: työ- ja valmistuspaikat

Alatyyppi: pyyntikuopat

Laji: mahdollinen muinaisjäännös

Ajoitus: ajoittamaton

Lukumäärä: 1

Rauhoitusluokkaehdotus: 2

Tilatiedot: Valtionmaa II

Peruskartta: 4723 04 Maskaselkä

Koordinaatit: p= 7524485, i= 3598850, z ala= 225 m mpy, z ylä= m mpy

Koordinaattiselite: gps-piste

Aiemmat tutkimukset: -

Aiemmat löydöt: -

Inventointi 2008

Löydöt: -

Kartat: Peruskarttaote s. 88

Negatiivit: F145485:1

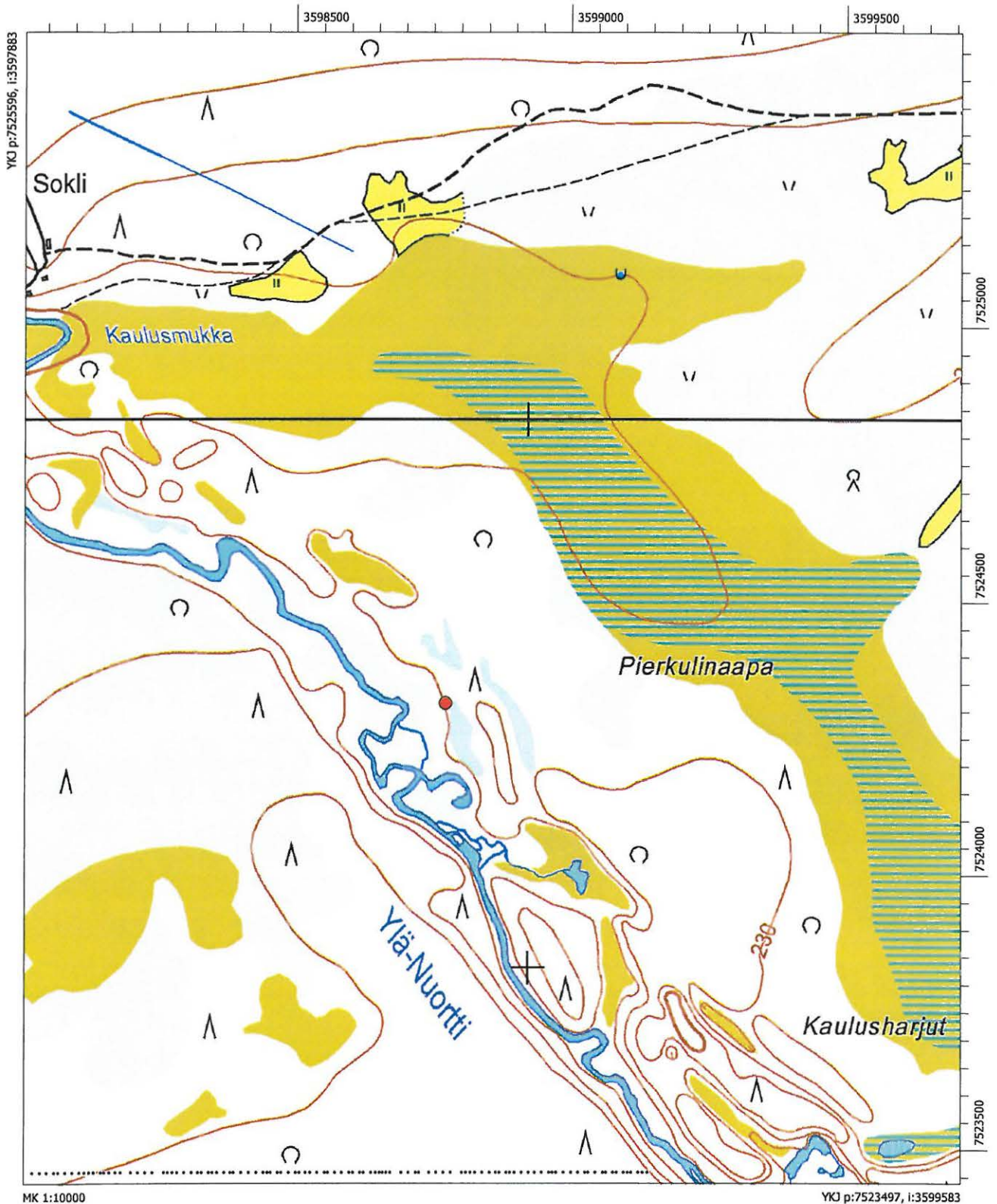
Digitaaliset valokuvat: s. 89, DG399:1

Kuoppa (halk. 2,2 m syv. 40 cm) sijaitsee 5,8 kilometriä Tulppiosta itäkoilliseen Ylä-Nuortin itäpuolella Kaulusharjulla katajaa ja koivua kasvavassa melko avoimessa ja tasaisessa maastossa Soklin kaivoskylästä 1,1 kilometriä kaakkoon. Ympäristö on ainakin osittain tulvavesien vaikutuksen alaista. Kohde on helpon saavutettavissa joko Soklin kaivoskylästä tai kaakossa harjun poikki kulkevalta raja-
vyöhykkeelle johtavalta tieltä.

Kuoppajäännökseen kaivetussa koepistossa havaittiin vain hyvin heikko huuhtoutumiskerros. Minkäänlaista kaksoismaannosta ei havaittu. Halkaisijaltaan kuoppa on 2,2 metriä ja syvyydeltään 40 senttimetriä. On mahdollista, että kyseessä on ihmisen aikaansaama rakenne, esimerkiksi pyyntikuoppa. Todennäköisemmältä kuitenkin tuntuu, että kuoppa on luonnonmuodostuma. Mahdollinen pyyntikuoppa jää karbonaattialueen sisälle ja on mahdollista, että tulevaisuudessa alueella suoritetaan louhintaa.

Kaulusharjun alueella inventointia suoritettiin yhdessä Metsähallituksen luontopalvelujen Pirjo Rautiaisen kanssa.

- Mahdollinen pyyntikuoppa

DG399:1 Mahdollinen pyyntikuoppa. Idästä. Kuva M. Tallavaara.

Sotataipaleen talonpaikka Muinaisjäännösrekisteritunnus 1000012710

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat
Alatyyppi: talonpohjat
Laji: kiinteä muinaisjäännös
Ajoitus: historiallinen
Lukumäärä: 1
Rauhoitusluokkaehdotus: ei määritelty
Tilätiedot: 742-402-19-4, Vouhtunhelmi
Peruskartta: 4712 12 Sotataival
Koordinaatit: p= 7517367, i= 3580356, z ala= 220 m mpy, z ylä= m mpy
Koordinaattiselite: keskikoordinaatit
Aiemmat tutkimukset: -
Aiemmat löydöt: -

Inventointi 2008

Löydöt: -
Kartat: Yleiskartta s. 90 Peruskarttaote s. 91
Negatiivit: F145488:1-2
Digitaaliset valokuvat: s. 92, DG396:1-2

Sotataipaleen talonpaikka sijaitsee 14 kilometriä Tulppiosta länsilounaaseen Teskurinmännikön etelälaidalla Vouhtujoen länsipuolella olevalla heinäisellä kummulla. Kohteelle johtaa huonokuntoinen ajoitie, joka haarautuu Tulppioon menevältä hiekkatieltä.

Kummulla on havaittavissa useiden rakennusten perustuksia, joista osa kivettyjä, osa taas kiveämättömiä maapenkkejä. Todennäköisesti paikalla on eri-ikäisiä jäännöksiä, joista suurin osa liittyyneen kuitenkin Kemiyhtiön Nuortin konesavottaan (1913-1916). Nämä nuorimmat rakennukset poltettiin suomalaisten toimesta talvisodan alussa. Paikalla on myös edelleen käytössä olevia paljon uudempia vapaaajan asumuksia.

Kentän koillislaidalla on kiviperustaisen rakennuksen jäännös (7 x 6 m), jonka koillisnurkassa on piisinraunio ja sen vieressä syvä (kellari?)kuoppa. Tämän tupasijan pohjoispuolella virtaa pieni puro, josta paikan nykyisetkin asukkaat ottavat vetensä. Jäännöksen sivuitse kulkee polku puron takana olevalla toiselle heinäiselle kummulle. Nykyään käytössä olevien rakennusten vieressä on 7 x 10 metrin kokoinen kivijalka, johon myös liittyy kivikasa ja kuoppa. Kentän keskivaiheilla sijaitsee kohteen näyttävin jäännös: 15 x 8 metrin kokoinen kuistillisen rakennuksen perustus. Rakennuksesta on edelleen pystyssä hieno (ilmeisesti kylmämuurattu) uuni ja savupiippu. Uunin edessä on tässäkin syvä kuoppa. Tähänkin jäännökseen liittyy kivikasa, joka voi olla toisen piisin raunio. Kentän lounaislaidalla on myös kivijalka (5 x 5 metriä) ja tämän läheisyydessä kaksi multipenkkiä, joista toinen on todennäköisesti tupasija mahdollisine piisinraunioineen. Talonpaikka sijaitsee aivan suunnitelmavaihtoehto 1.2:n mukaisen etuselkeytysalueen tuntumassa.

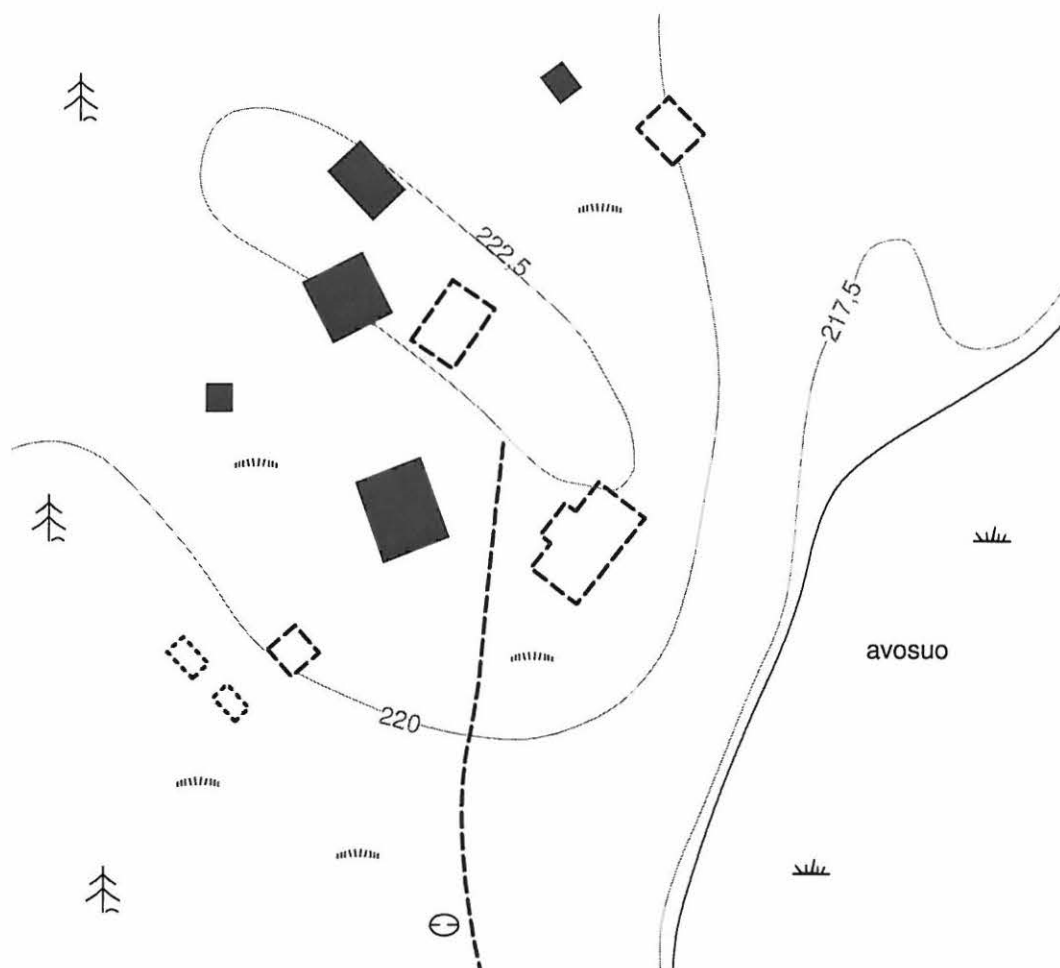
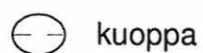
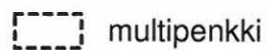
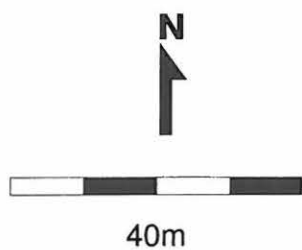

Savukoski Sotataipaleen talonpaikka 1000012710

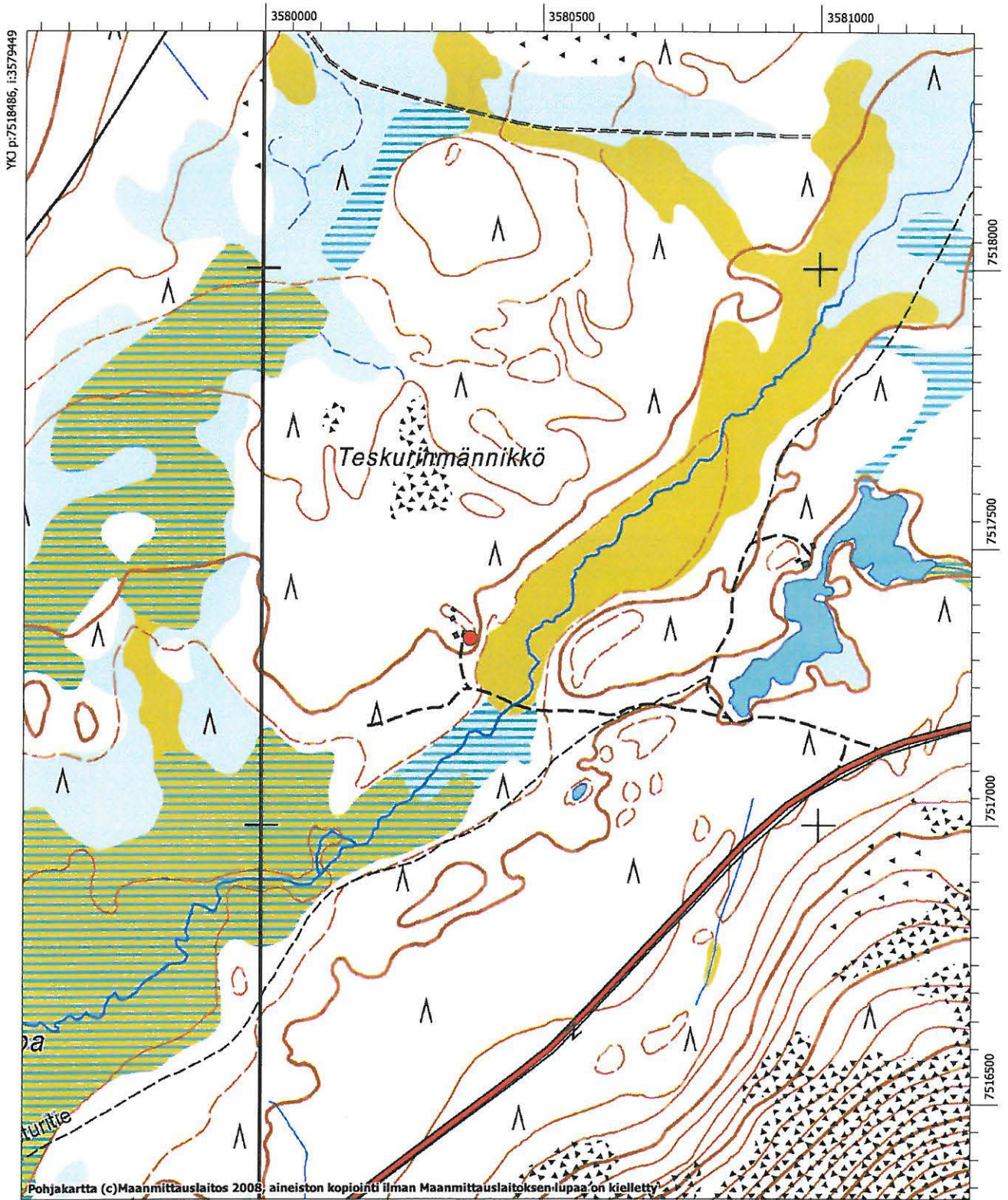
Yleiskarttaluonnos

Miikka Tallavaara & Meri Varonen 2008

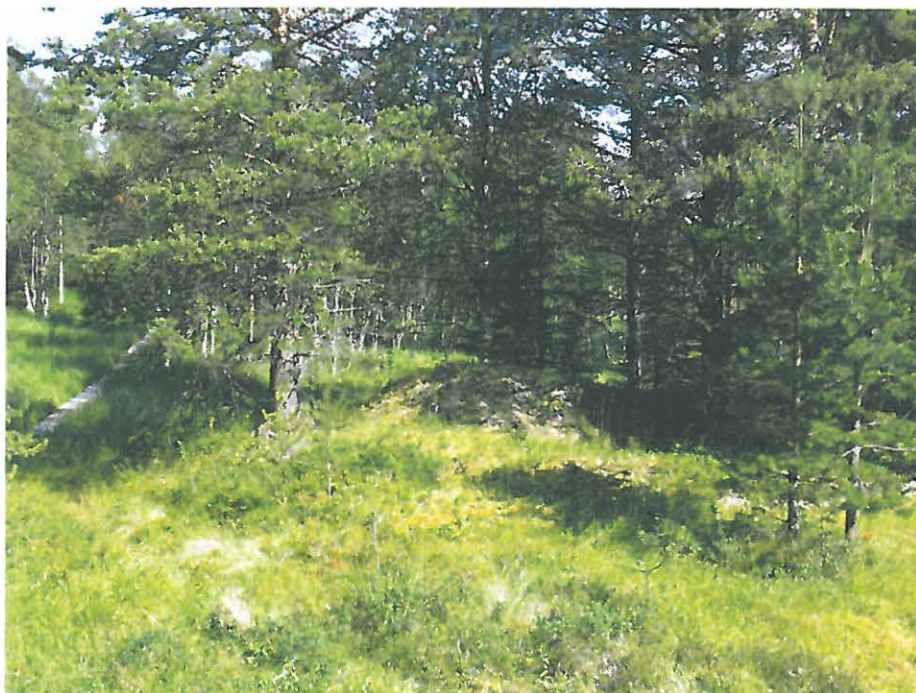
Mk 1:1000

- Historiallisen ajan talonpaikka

DG396:1 Rakennuksen jäännös asuinpaikan laidalla. Lounaasta.
Kuva M. Tallavaara.

DG396:2 Rakennuksen jäännös asuinpaikan keskellä. Meri Varonen tekee muistiinpanoja. Etelästä. Kuva M. Tallavaara.

Tulppion talonpaikka
Muinaisjäännösrekisteritunnus 1000012711

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat
Alatyyppi: talonpohjat
Laji: kiinteä muinaisjäännös
Ajoitus: historiallinen
Lukumäärä: 1
Rauhoitusluokkaehdotus: ei määritelty
Tilatiedot: 742-402-18-0 Tulppio
Peruskartta: 4723 01 Tulppio
Koordinaatit: p= 7522599, i= 3593398, z ala= 215 m mpy, z ylä= m mpy
Koordinaattiselite: keskikoordinaatit
Aiemmat tutkimukset: -
Aiemmat löydöt: -

Inventointi 2008

Löydöt: -
Kartat: Yleiskartta s. 95 Peruskarttaote s. 96
Negatiivit: F145498:1-3
Digitaaliset valokuvat: s. 97, DG409:1

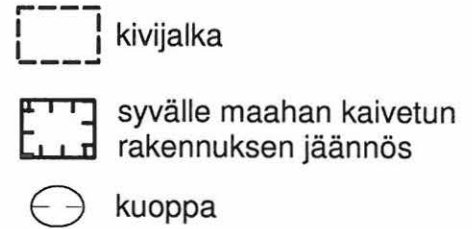
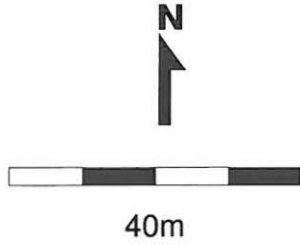
Tulppion talonpaikka sijaitsee 0,6 kilometriä Tulppiosta pohjoiseen Talonmaa -nimisen kankaan etelälaidalla loivasti Tulppiojokeen laskevalla rinteellä. Tie Rajavaaraan kulkee asuinpaikka-alueen läpi.

Paikalla on havaittavissa useita erilaisten rakennusten perustuksia sekä kuoppia. Suurin osa rakenteista liittyy Kemiyhtiön Nuortin konesavottaan (1913-1916), mutta ilmeisesti paikalla on tätä pidempikin historia. Nuorimmat rakennukset hävitettiin suomalaisten toimesta talvisodan alussa.

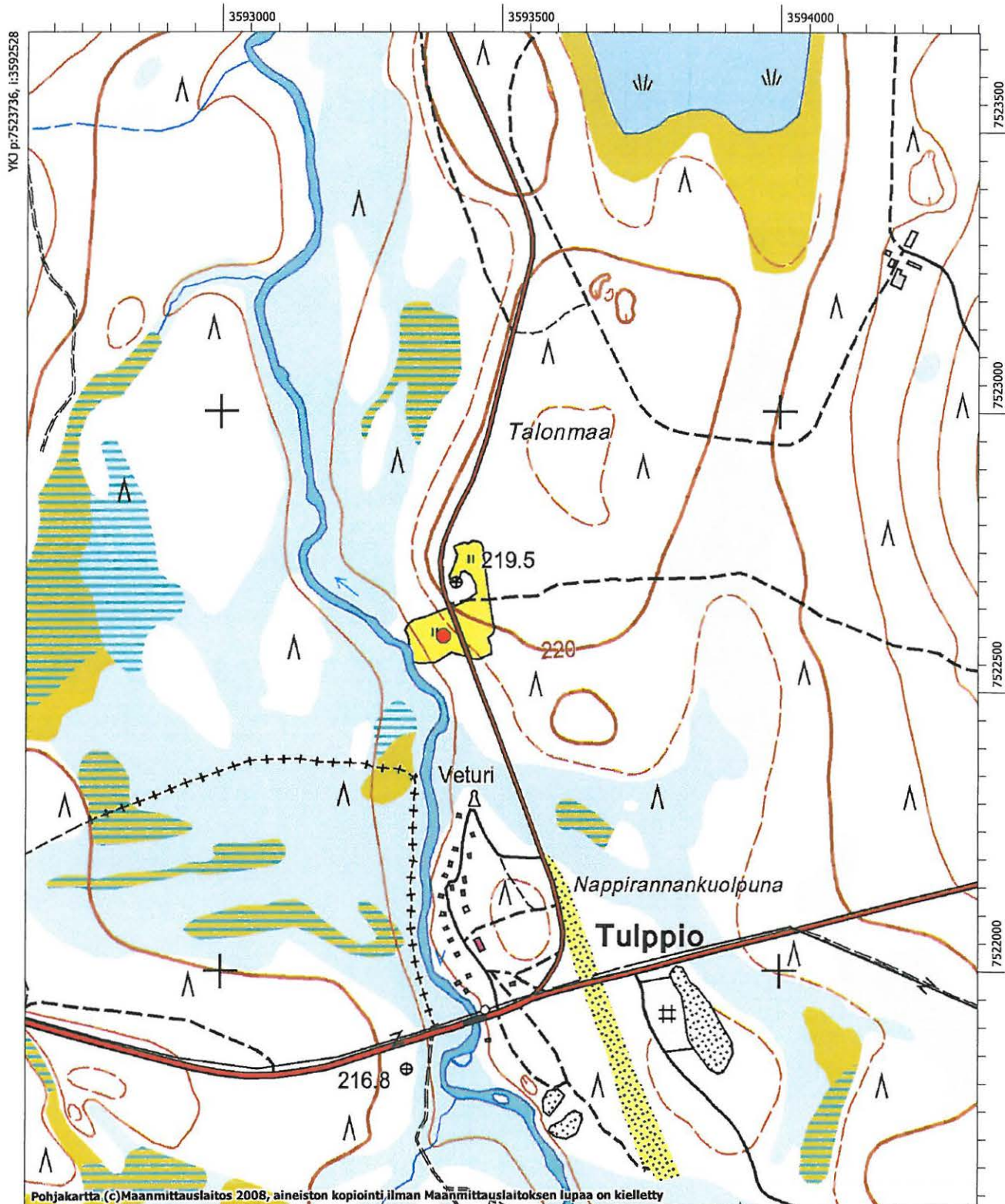
Alueen pohjoisreunalla, molemmin puolin tietä on syväälle maahan kaivettujen rakennusten jäännökset (syvyys 2-5 metriä). Nämä rakennukset lienevät toimineen talleina hevosille tai vetureille (tai molemmille). Tien länsipuolella heinäisellä kentällä 25 metrin päässä tiestä on näkyvissä kuistillisen rakennuksen perustus, jonka keskellä takaseinän vierellä on piisin raunio. Toinen piisillisen rakennuksen kivijalka sijaitsee tien itäpuolella, maahan kaivetun rakennuksen jäännöksen vieressä. Kentällä, lähellä Tulppiojoen rantaa havaittiin neljä kuoppajäännöstä, joista yksi kooltaan muita suurempi (3 x 4 metriä) ja muistuttaa hieman kotasijaa. Alueella on havaittavissa myös muita rakenteita.

Savukoski Tulppion talonpaikka 1000012711
 Yleiskarttaluonnos
 Miikka Tallavaara & Meri Varonen 2008
 Mk 1:1000

● Historiallisen ajan talonpaikka

DG409:1 Panoraamakuva asuinpaikka-alueesta. Kaakosta. Kuva M. Tallavaara.

Polkulehdon kämpänraunio
Muinaisjäännösrekisteritunnus 1000012712

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat
Alatyyppi: talonpohjat
Laji: kiinteä muinaisjäännös
Ajoitus: historiallinen
Lukumäärä: 1
Rauhoitusluokkaehdotus: ei määritetty
Tilätiedot: Valtionmaa II
Peruskartta: 4714 03 Simmoselkä
Koordinaatit: p= 7521217, i= 3588384, z ala= 230 m mpy, z ylä= m mpy
Koordinaattiselite: gps-piste
Aiemmat tutkimukset: -
Aiemmat löydöt: -

Inventointi 2008

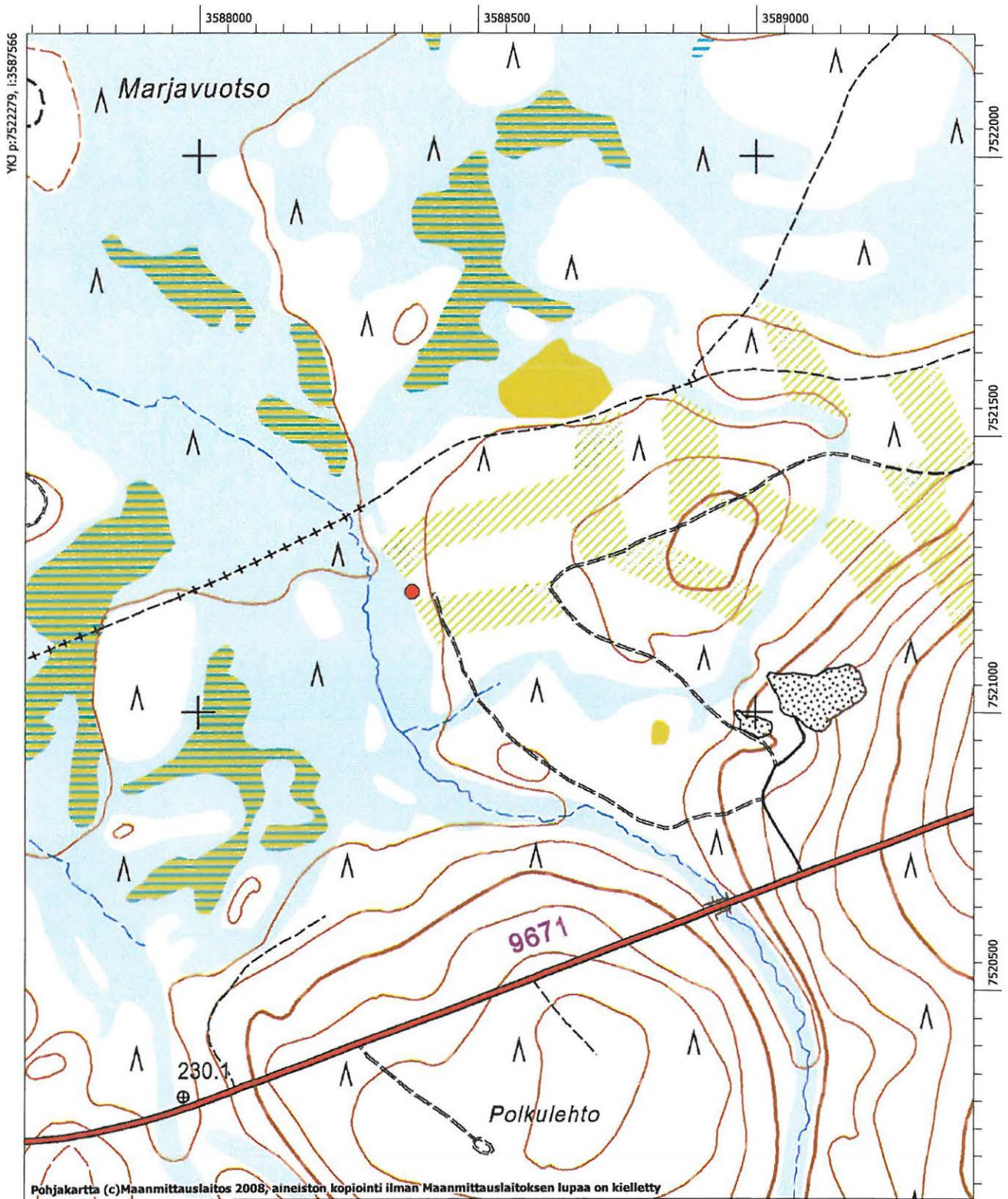
Löydöt: -
Kartat: Peruskarttaote s. 99
Negatiivit:
Digitaaliset valokuvat: s. 100, DG404:1

Kämpän perustukset sijaitsevat 5,3 kilometriä Tulppiosta länteen moreenikummulla Marjavuotso -nimisen suon reunalla pienen, suolla virtaavan ojan itäpuolella 85 metrin päässä ojasta.

Perustukset ovat kooltaan 5 x 5 metriä. Kämpän piisi on sijainnut rakennuksen luoteisnurkassa. Rakennukseen on mahdollisesti kuulunut toinenkin huone, sillä maastossa erottuu myös hieman epämääräisempi perustus rakennuksen koillispuolella. Kämpän perustusten vieressä, kaakkoispuolella havaittiin myös yksi 1 x 2 metrin kokoinen kuoppa. Rakennukseen käytetyt hirret ovat paikoin kaarnapäällisiä, joten kyse lienee melko tilapäisestä rakenteesta. Kämpä on todennäköisesti liittynyt Kemiyhtiön Nuortin konesavottaan, sillä savotassa käytetty veturitie kulkee 170 metrin päässä kämpän pohjoispuolella. Kämpänraunio sijaitsee suunnitelmavaihtoehto 1.1:n mukaisella rikastehiekan läjitysalueella.

- Historiallisen ajan rakennuksen jäännös

DG404:1 Rakennuksen jäännös. Koillisesta. Kuva M. Tallavaara.

Tulppio, Sorakuoppa
Muinaisjäännösrekisteritunnus 1000012713

Muinaisjäännöstyyppi: löytöpaikat

Alatyyppi: -

Laji: irtolöytö

Ajoitus: kivi- ja/tai varhaismetallikautinen

Lukumäärä: 1

Rauhoitusluokkaehdotus: 2

Tilätiedot: Valtionmaa II

Peruskartta: PK 4723 01 Tulppio

Koordinaatit: p= 7521920, i= 3593520, z ala= 215 m mpy, z ylä= m mpy

Koordinaattiselite:

Aiemmat tutkimukset: J. Kankaanpää 1988

Aiemmat löydöt: 24454 kvartsiartefakteja

Inventointi 2008

Löydöt: -

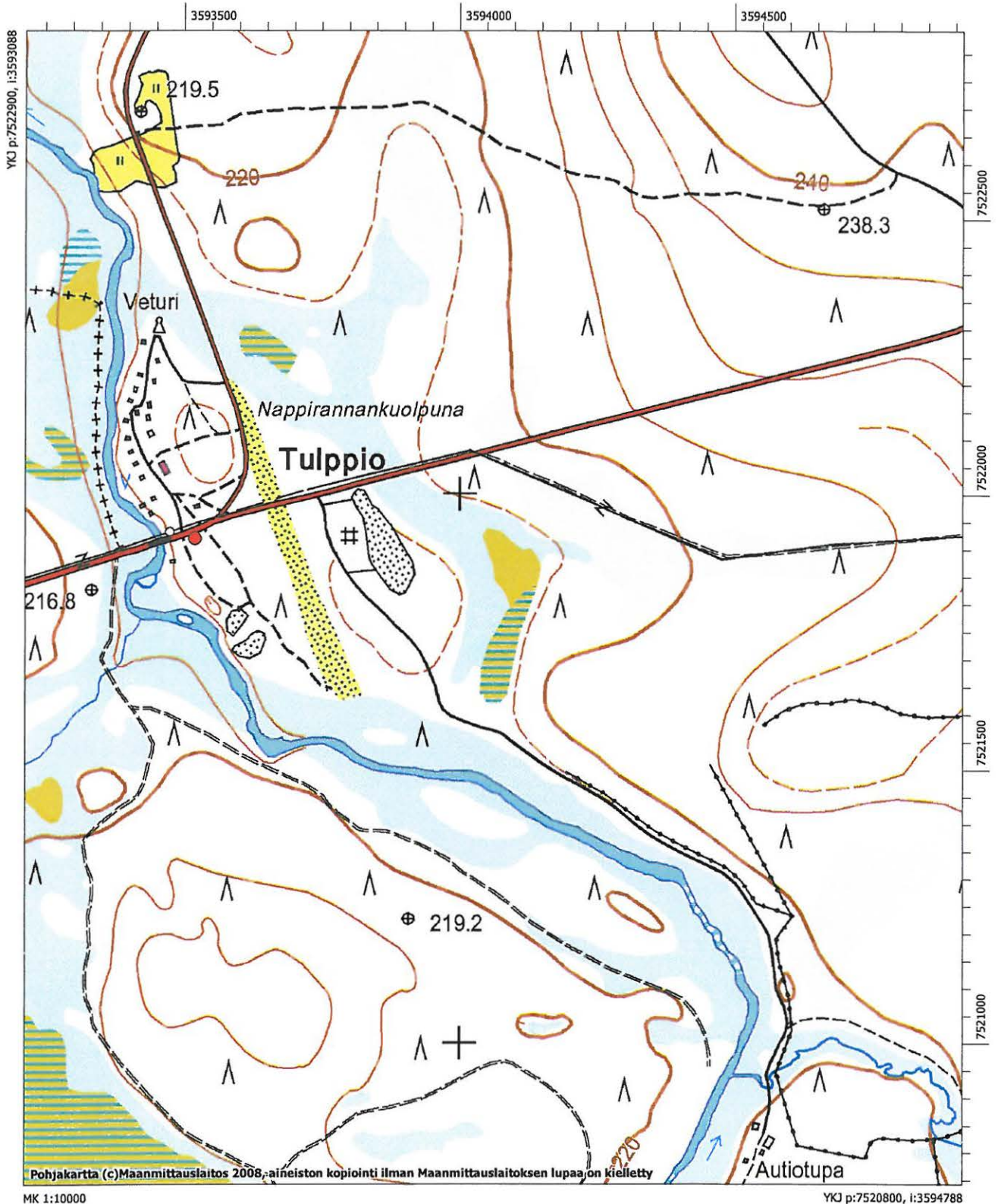
Kartat: Peruskarttaote s. 102

Negatiivit: -

Digitaaliset valokuvat: -

Löytöpaikka sijaitsee 0,1 kilometriä Tulppiosta luoteeseen Tulppion majojen ja Sokliin vievän tien eteläpuolella Tulppiojoen itärannan mäntykankaalla. Vuoden 1988 inventoinnissa pintaerosion kuluttamalla alueelta löytyi joitakin epämääräisiksi kuvailtuja kvartsi-iskoksia. Vuonna 2008 selkeitä kvartsi-iskoksia ei paikalla havaittu. Sinänsä alue vaikuttaa varsin sopivalta esihistorialliselle asuinpaikalle. Kohteen luonteen ja laajuuden selvittäminen vaatiikin kunnollisen koekaivauksen. Alueelle on suunnitella asuntoalue, joten mahdollinen kohde tulee todennäköisesti tuhoutumaan.

● Kvartsin löytöpaikka

Negatiiviluettelo

Kuvan numero viittaa Museoviraston arkeologian osaston kuvaluetteloon.

Kuvan numero	Aihe	Valmistus-aika	Kuvaaja	Kuvatyyppi
F145484:1	Asuinpaikka-alueita. Idästä.	2008	Miikka Tal-lavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145484:2	Panoraamakuva asuinpaikasta. Kuva 1. Lännestä.	2008	Miikka Tal-lavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145484:3	Panoraamakuva asuinpaikasta. Kuva 2. Lännestä.	2008	Miikka Tal-lavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145484:4	Panoraamakuva asuinpaikasta. Kuva 3. Lännestä.	2008	Miikka Tal-lavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145485:1	Mahdollinen pyyntikuoppa. Idästä.	2008	Miikka Tal-lavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145486:1	Mahdollinen pyyntikuoppa. Etelästä.	2008	Miikka Tal-lavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145487:1	Mahdollinen pyyntikuoppa. Etelästä.	2008	Miikka Tal-lavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145488:1	Rakennuksen jäännös asuinpaikan keskellä. Meri Varonen tekee muistiinpanoja. Etelästä.	2008	Miikka Tal-lavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145488:2	Rakennuksen jäännös asuinpaikan laidalla. Lounaasta.	2008	Miikka Tal-lavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145489:1	Panoraamakuva asuinpaikasta. Kuva 3. Lounaasta.	2008	Miikka Tal-lavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145489:2	Panoraamakuva asuinpaikasta. Kuva 2. Lounaasta.	2008	Miikka Tal-lavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145489:3	Panoraamakuva asuinpaikasta. Kuva 1. Lounaasta.	2008	Miikka Tal-lavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145490:1	Panoraamakuva asuinpaikasta. Kuva 4. Etelästä.	2008	Miikka Tal-lavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145490:2	Panoraamakuva asuinpaikasta. Kuva 3. Etelästä.	2008	Miikka Tal-lavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145490:3	Panoraamakuva asuinpaikasta. Kuva 2. Etelästä.	2008	Miikka Tal-lavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145490:4	Panoraamakuva asuinpaikasta. Kuva 1. Etelästä.	2008	Miikka Tal-lavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145490:5	Meri Varonen kaivaa runsaslöytöistä koekuoppaa. Idästä.	2008	Miikka Tal-lavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145490:6	Kaksoismaannos koekuopassa. Idästä.	2008	Miikka Tal-lavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145491:1	Mahdollinen kotasija. Kaakosta.	2008	Miikka Tal-lavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145492:1	Pyyntikuoppa 3. Koillisesta.	2008	Miikka Tal-lavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145492:2	Pyyntikuoppa 7. Pohjoisesta.	2008	Miikka Tal-lavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145492:3	Meri Varonen seisoo pyyntikuopassa 7. Etelästä.	2008	Miikka Tal-lavaara	mustavalkoinen negatiivi

F145492:4	Miikka Tallavaara seisoo pyyntikuopassa 6. Etelästä.	2008	Meri Varonen	mustavalkoinen negatiivi
F145492:5	Pyyntikuoppa 11. Koillisesta.	2008	Miikka Tallavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145492:6	Pyyntikuoppa 9. Idästä.	2008	Miikka Tallavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145492:7	Pyyntikuopan 9 valliin kaivetussa koe-kuopassa näkyy selvä kaksoismaannos.	2008	Miikka Tallavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145493:1	Kaulusmukan asuinpaikkaa. Pohjoisesta.	2008	Miikka Tallavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145493:2	Kaulusmukan asuinpaikkaa. Meri Varonen seisoo löytöalueella. Etelästä.	2008	Miikka Tallavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145494:1	Malmio 4. Kvartsin löytöpaikka. Luoteesta.	2008	Miikka Tallavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145494:2	Malmio 4. Kvartsin löytöpaikka. Luoteesta.	2008	Miikka Tallavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145494:3	Malmio 4. Kvartsin löytöpaikka. Lounaasta.	2008	Miikka Tallavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145495:1	Malmio 1 asuinpaikkaa. Etelästä.	2008	Miikka Tallavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145495:2	Malmio 1 asuinpaikkaa. Etelästä.	2008	Miikka Tallavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145496:1	Malmio 2 pyyntikuoppa. Luoteesta.	2008	Miikka Tallavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145496:2	Malmio 2 pyyntikuoppa. Luoteesta.	2008	Miikka Tallavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145497:1	Malmio 3 asuinpaikkaa. Idästä.	2008	Miikka Tallavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145498:1	Panoraamakuva asuinpaikka-alueesta. Kuva 3. Kaakosta.	2008	Miikka Tallavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145498:2	Panoraamakuva asuinpaikka-alueesta. Kuva 2. Kaakosta.	2008	Miikka Tallavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145498:3	Panoraamakuva asuinpaikka-alueesta. Kuva 1. Kaakosta.	2008	Miikka Tallavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145499:1	Panoraamakuva asuinpaikasta. Kuva 3. Idästä.	2008	Miikka Tallavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145499:2	Panoraamakuva asuinpaikasta. Kuva 2. Idästä.	2008	Miikka Tallavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145499:3	Panoraamakuva asuinpaikasta. Kuva 1. Idästä.	2008	Miikka Tallavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145500:1	Panoraamakuva asuinpaikasta. Kuva 2. Lännestä.	2008	Miikka Tallavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145500:2	Panoraamakuva asuinpaikasta. Kuva 1. Lännestä.	2008	Miikka Tallavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145501:1	Panoraamakuva 1 asuinpaikasta. Kuva 2. Pohjoisesta.	2008	Miikka Tallavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145501:2	Panoraamakuva asuinpaikasta. Kuva 1. Pohjoisesta.	2008	Miikka Tallavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145501:3	Panoraamakuva 2 asuinpaikasta. Kuva 3. Lounaasta.	2008	Miikka Tallavaara	mustavalkoinen negatiivi

F145501:4	Panoraamakuva 2 asuinpaikasta. Kuva 2. Lounaasta.	2008	Miikka Tal-lavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145501:5	Panoraamakuva 2 asuinpaikasta. Kuva 1. Lounaasta.	2008	Miikka Tal-lavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145502:1	Rakennuksen jäännös. Koillisesta.	2008	Miikka Tal-lavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145503:1	Kvartsikeskittymä mönkijäuralla. Kuvasa näkyy sekä kvartsiartefakteja että rapautuneita kiviä. Etelästä.	2008	Miikka Tal-lavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145503:2	Kvartsikeskittymä mönkijäuralla. Etelästä.	2008	Miikka Tal-lavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145504:1	Keskelle ajopolkua kaivettu koekuoppa läntisimmän löytöalueen kohdalla. Luoteesta.	2008	Miikka Tal-lavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145504:2	Keskelle ajopolkua kaivettu koekuoppa läntisimmän löytöalueen kohdalla. Kuopassa palanutta luuta ja	2008	Miikka Tal-lavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145504:3	Keskelle ajopolkua kaivettu koekuoppa läntisimmän löytöalueen kohdalla. Kuopassa palanutta luuta ja	2008	Miikka Tal-lavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145504:4	Läntisin löytökohta tiellä. Lisäksi lapiot osoittavat löydöllisten koekuoppien paikat. Kaakosta.	2008	Miikka Tal-lavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145504:5	Lapio osoittaa itäisimmän löytökohdan ajopolulla. Kaakosta.	2008	Miikka Tal-lavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145504:6	Panoraamakuva asuinpaikka-alueesta. Lapiot osoittavat löytökohtia. Kuva 3. Koillisesta/idästä.	2008	Miikka Tal-lavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145504:7	Panoraamakuva asuinpaikka-alueesta. Lapiot osoittavat löytökohtia. Kuva 2. Koillisesta/idästä.	2008	Miikka Tal-lavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145504:8	Panoraamakuva asuinpaikka-alueesta. Lapiot osoittavat löytökohtia. Kuva 1. Koillisesta/idästä.	2008	Miikka Tal-lavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145505:1	Pyyntikuoppa 2. Kaakosta.	2008	Miikka Tal-lavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145505:2	Pyyntikuoppa 1. Lounaasta.	2008	Miikka Tal-lavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145506:1	Panoraamakuva asuinpaikasta. Kuva 4. Luoteesta.	2008	Miikka Tal-lavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145506:2	Panoraamakuva asuinpaikasta. Kuva 3. Luoteesta.	2008	Miikka Tal-lavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145506:3	Panoraamakuva asuinpaikasta. Kuva 2. Luoteesta.	2008	Miikka Tal-lavaara	mustavalkoinen negatiivi
F145506:4	Panoraamakuva asuinpaikasta. Kuva 1. Luoteesta.	2008	Miikka Tal-lavaara	mustavalkoinen negatiivi

Digitaalisten valokuvien luettelo

Kuvan numero viittaa Museoviraston arkeologian osaston kuvaluetteloon.

Kuvan numero	Aihe	Valmistusaika	Kuvaaja	Kuvatyyppi
DG383:1	Malmio 3 asuinpaikkaa. Idästä.	2008	Miikka Tallavaara	digitaalikuva
DG385:1	Malmio 2:n pyyntikuoppa. Luoteesta.	2008	Miikka Tallavaara	digitaalikuva
DG386:1	Malmio 1 asuinpaikkaa. Etelästä.	2008	Miikka Tallavaara	digitaalikuva
DG387:1	Malmio 4. Kvartsin löytöpaikka. Luoteesta.	2008	Miikka Tallavaara	digitaalikuva
DG388:1	Kaulusmukan asuinpaikkaa. Etelästä.	2008	Miikka Tallavaara	digitaalikuva
DG388:2	Kaulusmukan asuinpaikkaa. Pohjoisesta.	2008	Miikka Tallavaara	digitaalikuva
DG392:1	Miikka Tallavaara seisoo pyyntikuoppa 6:ssa. Etelästä.	2008	Meri Varonen	digitaalikuva
DG392:2	Pyyntikuoppa 7. Pohjoisesta.	2008	Miikka Tallavaara	digitaalikuva
DG392:3	Pyyntikuoppa 3. Koillisesta.	2008	Miikka Tallavaara	digitaalikuva
DG392:4	Pyyntikuopan 9 valliin kaivetussa koekuopassa näkyy selvä kaksoismaannos.	2008	Miikka Tallavaara	digitaalikuva
DG392:5	Pyyntikuoppa 9. Idästä.	2008	Miikka Tallavaara	digitaalikuva
DG392:6	Pyyntikuoppa 11. Koillisesta.	2008	Miikka Tallavaara	digitaalikuva
DG394:1	Mahdollinen kotasija. Kaakosta.	2008	Miikka Tallavaara	digitaalikuva
DG395:1	Meri Varonen kaivaa runsaslöytöistä koekuoppaa. Idästä.	2008	Miikka Tallavaara	digitaalikuva
DG395:2	Panoraamakuva asuinpaikasta. Etelästä.	2008	Miikka Tallavaara	digitaalikuva
DG396:1	Rakennuksen jäännös asuinpaikan laidalla. Lounaasta.	2008	Miikka Tallavaara	digitaalikuva
DG396:2	Rakennuksen jäännös asuinpaikan laidalla. Lounaasta.	2008	Miikka Tallavaara	digitaalikuva
DG397:1	Mahdollinen pyyntikuoppa. Etelästä.	2008	Miikka Tallavaara	digitaalikuva
DG398:1	Mahdollinen pyyntikuoppa. Etelästä.	2008	Miikka Tallavaara	digitaalikuva
DG399:1	Mahdollinen pyyntikuoppa. Idästä.	2008	Miikka Tallavaara	digitaalikuva
DG400:1	Asuinpaikka-alueita. Idästä.	2008	Miikka Tallavaara	digitaalikuva
DG400:2	Panoraamakuva asuinpaikasta. Lännestä.	2008	Miikka Tallavaara	digitaalikuva
DG401:1	Pyyntikuoppa 1. Lounaasta.	2008	Miikka Tallavaara	digitaalikuva
DG401:2	Pyyntikuoppa 2. Kaakosta.	2008	Miikka Tallavaara	digitaalikuva
DG402:1	Lapio osoittaa itäisimmän löytökohdan ajopolulla. Kaakosta.	2008	Miikka Tallavaara	digitaalikuva
DG402:2	Läntisin löytökohta tiellä. Lisäksi lapiot osoittavat löydöllisten koekuoppien paikat. Kaakosta.	2008	Miikka Tallavaara	digitaalikuva
DG402:3	Keskelle ajopolkua kaivettu koekuoppa läntisimmän löytöalueen kohdalla. Kuopassa palanutta luuta ja kvartsia.	2008	Miikka Tallavaara	digitaalikuva
DG402:4	Keskelle ajopolkua kaivettu koekuoppa läntisimmän löytöalueen kohdalla. Kuopassa palanutta luuta ja	2008	Miikka Tallavaara	digitaalikuva
DG402:5	Panoraamakuva asuinpaikka-alueesta. Lapiot osoittavat löytökohtia. Koillisesta/idästä.	2008	Miikka Tallavaara	digitaalikuva

DG403:1	Kvartsikeskittymä mönkijäuralla. Etelästä.	2008	Miikka Tallavaara	digitaalikuva
DG403:2	Kvartsikeskittymä mönkijäuralla. Kuvassa näkyy sekä kvartsiartefakteja että rapautuneita kiviä. Etelästä.	2008	Miikka Tallavaara	digitaalikuva
DG404:1	Rakennuksen jäännös. Koillisesta.	2008	Miikka Tallavaara	digitaalikuva
DG405:1	Panoraamakuva asuinpaikasta. Länneestä.	2008	Miikka Tallavaara	digitaalikuva
DG406:1	Panoraamakuva asuinpaikasta. Lounaasta.	2008	Miikka Tallavaara	digitaalikuva
DG407:1	Panoraamakuva asuinpaikasta. Idästä.	2008	Miikka Tallavaara	digitaalikuva
DG408:1	Panoraamakuva asuinpaikasta. Luoteesta.	2008	Miikka Tallavaara	digitaalikuva
DG409:1	Panoraamakuva asuinpaikka-alueesta. Kaakosta.	2008	Miikka Tallavaara	digitaalikuva
DG410:1	Panoraamakuva asuinpaikasta. Lounaasta.	2008	Miikka Tallavaara	digitaalikuva

Löytöluettelo

KM viittaa löytöjen päänumeroon Kansallismuseon kokoelmissa.

KM	KM-ala	kohde	Laji	paino	määrä	muuta	position_p	position_i
37505	1	Kaulusmukka	kvartsi-iskoksia	0,3	1		7525278	3598105
37505	2	Kaulusmukka	kvartsi-iskoksia	235,1	7		7525284	3598111
37505	3	Kaulusmukka	kvartsi-iskoksia	56,2	1		7525280	3598114
37506	1	Kaulusmukka 2	kvartsi-iskoksia	0,2	1		7525173	3597946
37506	2	Kaulusmukka 2	kvartsi-iskoksia	2,5	1		7525170	3597956
37507	1	Kaulusmukka 3	kvartsi-iskoksia	4,93	1		7525123	3597876
37507	2	Kaulusmukka 3	palanutta luuta	3,7	33		7525123	3597876
37508	1	Malmio 4	kvartsi-iskoksia	3,4	1		7525954	3597130
37509	1	Malmio 5	piikivi-iskoksia	3,5	2		7526186	3596425
37509	2	Malmio 5	kvartsiesine	5,9	1	kaavin	7526186	3596425
37509	3	Malmio 5	kvartsi-iskoksia	13,3	88	sisältää runsaasti retusointijätettä	7526186	3596425
37509	4	Malmio 5	kvartsi-iskoksia	50,2	87		7526175	3596444
37509	5	Malmio 5	palanutta luuta	5,2	42		7526175	3596444
37509	6	Malmio 5	punamultaa	1,6	3		7526175	3596444
37509	7	Malmio 5	kvartsi-iskoksia	1,4	1		7526180	3596451
37509	8	Malmio 5	kvartsiytimiä	34,9	1	bipolaarisesti työstetty ydin	7526169	3596455
37509	9	Malmio 5	kvartsiesine	2,8	1	esineen katkelma	7526176	3596461
37509	10	Malmio 5	kvartsiytimiä	38,2	3	bipolaarisesti työstetty ydin	7526176	3596461
37509	11	Malmio 5	kvartsi-iskoksia	129,3	52		7526176	3596461
37509	12	Malmio 5	kvartsi-iskoksia	1,2	1		7526168	3596463
37509	13	Malmio 5	kvartsi-iskoksia	0,9	1		7526166	3596491
37509	14	Malmio 5	kvartsiesine	32,6	1	käyttäjälkinen iskos	7526187-7526163	3596458-3596465
37509	15	Malmio 5	kvartsiesine	14,1	1	käyttäjälkinen iskos	7526187-7526163	3596458-3596465
37509	16	Malmio 5	kvartsi-iskoksia	19,6	19		7526187-7526163	3596458-3596465
37509	17	Malmio 5	kvartsia	86,9	13	pomittu tieltä vertailumateriaaliksi. Voi olla ajoneuvojen aikaansäämaa	7526239-7526213	3596390-3596921
37510	1	Malmio 6	kvartsi-iskoksia	1,2	1		7525980	3596657
37510	2	Malmio 6	piikiviesineitä	1	1	terä, mahdollisesti jaspista	7525977	3596659
37510	3	Malmio 6	piikivi-iskoksia	0,2	1		7525977	3596659
37510	4	Malmio 6	kvartsi-iskoksia	0,5	2		7525977	3596659
37510	5	Malmio 6	piikivi-iskoksia	0,3	1	mahdollisesti jaspista	7525978	3596661
37510	6	Malmio 6	kvartsi-iskoksia	1,62	2		7525978	3596661
37510	7	Malmio 6	kvartsiesine	30	1	kaavin	7525974	3596665
37511	1	Malmio 7	kvartsi-iskoksia	1,95	3		7526132	3596217
37511	2	Malmio 7	kvartsi-iskoksia	0,06	1		7526136	3596222
37512	1	Ponninpalo 2 Ranninmainen	kvartsi-iskoksia	2,3	1		7522279	3586430
37513	1	Sotajoensuun-	kvartsi-iskoksia	3,9	1		7525876	3589439

		vaara					
37513	2	Ranninmainen Sotajoensuun-vaara	kvartsi-iskoksia	0,7	1		7525886 3589440
37513	3	Ranninmainen Sotajoensuun-vaara	kvartsi-iskoksia	17,6	14		7525871 3589447
37513	4	Ranninmainen Sotajoensuun-vaara	palanutta luuta	0,05	1		7525871 3589447
37514	1	Rouoivan porokämppä	kvartsiesine	7,78	1	kaavin, kaapimen teräkatkelma	7532296 3600988
37514	2	Rouoivan porokämppä	kvartsiesine	6,3	1	kaavin, kaapimen teräkatkelma	7532296 3600988
37514	3	Rouoivan porokämppä	kvartsiesine	3,5	1	kaavin, kaapimen teräkatkelma	7532296 3600988
37514	4	Rouoivan porokämppä	kvartsiytimiä	9,9	1	tasoisennällä työstetty ydin	7532296 3600988
37514	5	Rouoivan porokämppä	kvartsi-iskoksia	2,8	4		7532296 3600988
37514	6	Rouoivan porokämppä	kvartsikappale	156	1		7532296 3600988
37514	7	Rouoivan porokämppä	kvartsi-iskoksia	7,3	4		7532294 3600989
37514	8	Rouoivan porokämppä	palanutta luuta	15,7	245		7532294 3600989
37514	9	Rouoivan porokämppä	kvartsi-iskoksia	14	7		7532296 3600990
37514	10	Rouoivan porokämppä	kvartsi-iskoksia	0,8	1		7532298 3600997
37514	11	Rouoivan porokämppä	kvartsiesine	17,8	1	kaavin kaavin, kaapimen teräkatkelma. Pinnaltaan kulu- nut, löytyi maan pinnalta.	7532235 3601048
37514	12	Rouoivan porokämppä	kvartsiesine	3,2	1	bipolaarisesti työstetty ydin	7532235 3601048
37514	13	Rouoivan porokämppä	kvartsiytimiä	16,6	1	bipolaarisesti työstetty ydin	7532235 3601048
37514	14	Rouoivan porokämppä	kvartsiytimiä	14,3	2	bipolaarisesti työstetty ydin	7532232 3601095
37514	15	Rouoivan porokämppä	kvartsi-iskoksia	5,7	3		7532232 3601095
37515	1	Sokliaavanaita	kvartsi-iskoksia	3,1	1		7532540 3600999
37515	2	Sokliaavanaita	kvartsiytimiä	29	4	bipolaarisesti työstetty ydin	7532532 3601021
37515	3	Sokliaavanaita	kvartsi-iskoksia	23	18		7532532 3601021
37516	1	Sotataival	kvartsiytimiä	3	1	bipolaarisesti työstetty ydin	7518233 3582494
37516	2	Sotataival	kvartsi-iskoksia	12,9	16		7518233 3582494
37516	3	Sotataival	kvartsi-iskoksia	0,7	1		7518222 3582503
37516	4	Sotataival	kvartsiytimiä	14,3	3	bipolaarisesti työstetty ydin	7518245 3582513
37516	5	Sotataival	kvartsi-iskoksia	17,7	31		7518245 3582513
37516	6	Sotataival	kvartsiesine	13,6	1	kaavin	7518237 3582519
37516	7	Sotataival	kvartsiesine	0,9	1	esineen katkelma bipolaarisesti työstetty ydin	7518237 3582519
37516	8	Sotataival	kvartsiytimiä	10,1	1		7518237 3582519
37516	9	Sotataival	kvartsi-iskoksia	39	23		7518237 3582519
37516	10	Sotataival	kvartsiesine	8,8	1	kaavin	7518242 3582525

37516	11	Sotataival	kvartsi-iskoksia	27,3	14		7518242	3582525
37516	12	Sotataival	kvartsi-iskoksia	1,8	1		7518245	3582528
37516	13	Sotataival	kvartsiytimiä	7,5	2	bipolaarisesti työstetty ydin	7518250	3582533
37516	14	Sotataival	kvartsi-iskoksia	10,5	9		7518250	3582533
37516	15	Sotataival	kvartsikappale	145,4	1		7518250	3582533
37516	16	Sotataival	kvartsi-iskoksia	15,7	5		7518255	3582541
37516	17	Sotataival	kvartsi-iskoksia	26,4	15		7518248	3582548
37517	1	Vouhtunaapa	kvartsiesine	5,5	1	käyttäjälkinen iskos	7517220	3580520
37517	2	Vouhtunaapa	kvartsi-iskoksia	1,8	2		7517220	3580520
37517	3	Vouhtunaapa	kvartsiytimiä	3,2	1	bipolaarisesti työstetty ydin	7517218	3580527
37517	4	Vouhtunaapa	kvartsi-iskoksia	10,8	3		7517214	3580529
37517	5	Vouhtunaapa	kvartsi-iskoksia	0,6	2		7517200	3580534
37517	6	Vouhtunaapa	kvartsi-iskoksia	0,8	1		7517196	3580538
37517	7	Vouhtunaapa	kvartsiesine	6,7	1	käyttäjälkinen iskos	7517212- 7517211	3580518- 3580545
37517	8	Vouhtunaapa	kvartsi-iskoksia	53,7	11		7517212- 7517211	3580518- 3580545